

Ehitisregistri menetluste kaardistamine, optimeerimine ja e-ehituse juurutamiseks kohandamine Vahearuanne

Majandus- ja
Kommunikatsiooni-
ministeerium

23. jaanuar 2019

Taavi Jakobson

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
Suur-Ameerika 1
10122 Tallinn

23.01.2019

Austatud Taavi Jakobson

Oleme läbi viinud projekti „Ehitisregistri menetluste kaardistamine, optimeerimine ja e-ehituse juurutamiseks kohandamine“ I etapi tööd. Töö teostamisel lähtusime 19.10.2018 kahepoolselt allkirjastatud lepingust nr 1.9-8/18-387-1.

Käesoleva dokumendi näol on tegemist vahearuandega. Juhul kui järeldused lõppversioonis erinevad meie varasemate diskussioonide käigus väljaöeldust või vahearuanes kirjeldatust, tuleb eelistada neid, mis esitatakse lõpparuandes.

Meie analüüs põhineb Kliendilt saadud ning erinevate asutuste intervjuude käigus kogutud informatsioonil ja avalikult kättesaadavatel andmetel (sh uurimustööd, statistika). Meie ülesannete hulka ei kuulunud lähteandmete õigsuse kontrollimine, mistõttu AS PricewaterhouseCoopers Advisors (PwC) ei vastuta algandmete õigsuse eest ega ka tulemuste eest juhul, kui need põhinevad puudulikel või ebaõigetel algandmetel. Meie töö oli piiratud lepingus sätestatud tegevustega.

Lisaks juhime Teie tähelepanu, et AS PricewaterhouseCoopers Advisors ei võta vastutust kolmandate osapoolte ees, kellele käesolev dokument on avaldatud või mõnel muul moel kättesaadavaks saanud.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Teet Tender

AS PricewaterhouseCoopers Advisors

Sisukord

Sisukord	3
Sissejuhatus.....	4
Terminoloogia	5
1 Olemasoleva olukorra kirjeldus	6
1.1 Metoodika	6
1.2 Protsesside kaardistus	6
1.2.1 Ehitistega seotud muudatuste menetlemine	7
1.3 Andmevoogude kaardistus	23
1.3.1 Teenuse taotlemiseks ettevalmistumine.....	25
1.3.2 Taotluse/teatise koostamine ja esitamine	26
1.3.3 Taotluse/teatise läbivaatus	27
1.3.4 Taotluse/teatise menetlemine	27
1.3.5 Registriparanduskande teostamine	29
1.4 Kontseptuaalne andmevaade	30
1.5 Probleemid, ebasoovitavad ilmingud.....	31
1.5.1 Taotluse koostamine ja täiendamine	31
1.5.2 Menetluste läbiviimine	33
1.5.3 Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine.....	35
1.5.4 Menetluste vaheline navigeerimine	37
1.5.5 Üldised probleemid.....	37
1.5.6 Õigusaktidega seotud probleemkohad.....	39
1.6 Parimad praktikad	41
1.7 Ettepanekud olukorra muutmiseks.....	43
1.7.1 Menetluste lihtsustamise ja skoobist välja jäävate protsesside ettepanekud	43
1.7.2 Menetluste standardiseerimise, automatiseerimise ja info liikumise/formaatide lihtsustamise ettepanekud.....	46
1.7.3 Menetluste läbipaistvuse tõstmise ettepanekud	47
2 Tuleviku nägemus	49
2.1 Nägemus digitaliseeritavatest sammudest	49
2.1.1 Taotluste/teatiste esitamine ja menetlus.....	49
2.1.2 Registriparanduskannete teostamine	52
3 Lisad.....	53
3.1 Lisa 1: Intervjueeritud asutuste nimekiri.....	53

Sissejuhatus

Käesolev vahearuanne on üheks vahetulemiks Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi poolt korraldatud riigihanke „Ehitisregistri menetluste kaardistamine, optimeerimine ja e-ehituse juurutamiseks kohandamine“ (viitenumber 200098).

Vahearuanne annab ülevaate olemasolevast olukorrast Ehitisregistri kasutamisel kohalike omavalitsuste, kooskõlastusi andvate riigiametite, võrguvaldajate ja ehitusega seotud ettevõtete vaatest. Aruandes tuuakse välja olukorra kirjeldus protsesside kaardistuse ja protsesside läbimise praktikate kirjelduste näol, samuti andmevoogude kaardistust ja kontseptuaalse andmevaate näol. Kirjeldatakse olemasolevaid probleeme, häid praktikaid ja kasutajate poolseid ettepanekuid Ehitisregistri kui töövahendi või selle poolt toetatud teenuste menetlusprotsesside parendamiseks.

Lisaks antakse töö teostaja poolne esmane nägemus võimalikest digitaliseerimise sammudest, mis võimaldaksid luua olulist tõhusust menetlustes, tuues välja tulevikuvaate protsesside kirjeldused kui andmevaated.

Terminoloogia

Järgnevalt on selgitatud dokumendis kasutatava lühendid ja akronüümid.

Lühend/akronüüm	Selgitus
ADS	Aadressandmete süsteem
AET	Andmete esitamise teatis
DVK	Dokumendivahetuskeskus (xTee teenus)
EAK	Ehitise aadressi korrastamine
EAT	Ehitamise alustamise teatis
EHR	Ehitisregister
EL	Ehitusluba
ET	Ehitusteatis
ETAK	Eesti topograafia andmekogu
HMS	Haldusmenetluse seadus
IFC	<i>Industry Foundation Classes</i> , ehitise kirjeldamisstandard
KeA	Keskkonnaamet
KL	Kasutusluba
KLIS	Keskkonnalubade infosüsteem
KOTKAS	Keskkonnaotsuste terviklik autonoomne süsteem
KOV	Kohalik omavalitsus
KR	Kinnistusraamat
KT	Kasutusteatis
MA	Maanteeamet
MKA	Muinsuskaitseamet
MKM	Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium
MTR	Majandustegevuse register
PT	Projekteerimistingimused
PäA	Päästeamet
RPK	Registriparanduskanne
RR	Rahvastikuregister
TA	Terviseamet
TJA	Tehnilise järelevalve amet
TLT	Täieliku lammutamise teatis
VEKA	Veekasutuse aruannete infosüsteem
ÄR	Äriregister
xGis	Maa-ameti geoportaal
XML	<i>Extensible Markup Language</i> , masin- ja inimloetav andmevahetusvorming

1 Olemasoleva olukorra kirjeldus

1.1 Metoodika

Olemasolevast olukorrast ülevaate andmisel lähtuti tellija poolt edastatud materjalidest, avalikust informatsioonist kättesaadavatest materjalidest (nt õigusaktid, EHR kasutajajuhend jms.) ja EHR-i kasutajatega läbiviidud intervjuudest.

Intervjuude planeerimisel lähtuti hankedokumentidest väljatoodud punktidest, kus olemasolevast olukorrast ülevaate saamiseks oli vajadus läbi viia 24 intervjuud pädevate asutustega, 12 intervjuud taotlusi koostavate ehitusettevõtetega ning 10 intervjuud menetluste kooskõlastajate ja arvamuse avaldajatega.

Intervjueeritavate nimekirja koostamisel saadi aluseks tellijapoolne nimekiri koos kontaktidega pädevatest asutustest, kooskõlastavatest asutustest ning ehitusettevõtetest, keda tuleks intervjuudele kaasata ning valimist puuduolevad osapooled pakuti välja töö teostaja poolt. Pädevate asutuste valimi koostamisel lähtuti, et kaasatud oleks nii suuremaid, keskmiseid kui väiksemaid omavalitsusi. Kooskõlastajate valimi koostamisel lähtuti sellest, et kaasatud oleksid kõik menetlusprotsessides osalevad kooskõlastavad asutused ning suuremad võrguvaldajad. Ettevõtete valimi koostamisel lähtuti, et intervjueeritavate hulgas oleks nii suuremaid kui ka väiksemaid ehitus- ja projekteerimisettevõtteid.

Töö teostaja poolt väljapakutud valimi osas tehti esmane pöördumine kaasatava asutuse keskele kontaktile (nt vallasekretär), kellele tutvustati projekti sisu, küsiti nõusolekut projektis osalemiseks ja paluti edastada info kõigile ehitusvaldkonna menetlustega seotud isikutele. Kui kaasatavatelt saadi nõusolek intervjuul osalemise kohta, siis lepidi kokku, et töö teostaja võtab intervjueeritavatega täiendavalt ühendust, et kokku leppida intervjuude toimumisaeg ja -koht. Intervjuude toimumiskoht ja -aeg lepidi kokku e-kirja või telefoni teel ning intervjueeritavatele edastati ka intervjuu kavand, et neil oleks võimalik kohtumiseks paremini ette valmistuda. Erinevad intervjuu kavandid koostati nii pädevatele asutustele, kooskõlastajatele/arvamuse avaldajatele, ettevõtetele kui ka TJA-le.

Intervjuud toimusid, kas intervjueeritava juures koha peal, PwC kontoris, või digitaalse andmeside vahendusel kasutades telefoni, Skype'i või Google Meet teenust. Iga läbiviidud intervjuu kestis 2-4 tundi. Esimeste intervjueeritud asutustega kulus aega rohkem, kuna uut infot oli rohkem. Igas järgnevas intervjuus hakkas esinema korduseid, mistõttu oli võimalik viia läbi intervjuu lühema ajaga. Iga asutusega viidi läbi 1 intervjuu, v.a. Tallinna Linnaplaneerimise Amet ja Maa-amet, kus viidi läbi eraldi intervjuud asutuse siseste erinevate üksustega.

Kokku viidi läbi 42 intervjuud 21 pädeva asutusega (KOV, TJA), 12 ehitus- ja projekteerimisettevõttega ning 9 kooskõlastava või arvamust avaldava asutusega. Intervjueeritud asutuste nimekiri on leitav lisas Lisa 1: Intervjueeritud asutuste nimekiri.

1.2 Protsesside kaardistus

Ehitisregistrit (EHR) kasutatakse töövahendina 10 avaliku teenuse protsesside toetamiseks. Nendeks teenusteks on:

1. Projekteerimistingimuste (PT) andmine;
2. Ehitusloa (EL) andmine;
3. Ehitusteatise (ET) vastuvõtmine;
4. Ehitamise alustamise teatise (EAT) vastuvõtmine;
5. Kasutusloa (KL) andmine;
6. Kasutusteatise (KT) vastuvõtmine;
7. Täieliku lammutamise teatise (TLT) vastuvõtmine;
8. Registripäranduskannete (RPK) teostamine;

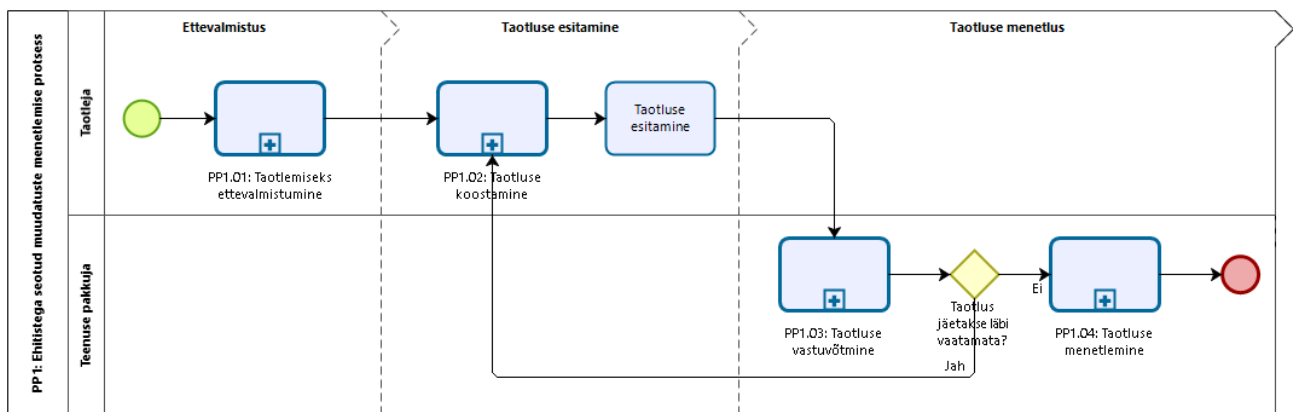
9. Andmete esitamise teatise (AET) vastuvõtmine;
10. Ehitise aadressi korrastamine (EAK).

Nimetatud teenused on seotud eelkõige hoonete ja rajatiste kavandamise ja ehitamise, sh. nende kasutuselevõtmise õiguspärasuse tagamisega. Samal ajal aga ka ehitiste andmete registreerimise ja haldamisega. Teenused on sisutegevuste järgi jagatavad kahte suuremasse kategooriasse:

1. Ehitistega seotud muudatuste menetlemine (PT, EL, ET, EAT, KL, KT, TLT), mille raames alustatakse ehitiste (sh. uute ehitiste) või nendega seotud muudatuste kavandamist ja/või läbiviimist ja nende kasutuselevõttu. Nende teenuste eesmärgiks on tagada ehitiste ja ehitustegevuste kooskõla õigusaktide ja regulatsioonidega. Teenustes läbiviidavate menetlusprotsesside tulemusena salvestatakse Ehitisregistrisse ehitiste andmed, mis võimaldavad ehitustegevuse eelselt aru saada, millist ehitustegevust planeeritakse läbi viia ja ehitustegevuse järgselt kontrollida ja tagada, et valminud ehitis vastas taotletule. Tulemusena on registris andmed nii planeeritavate kui ka kasutuses olevate ehitiste kohta.
2. Registriandmete kvaliteedi parandamine (RPK, AET, EAK). Nende teenusprotsesside abil võimaldatakse korrigeerida registris olevate ehitiste andmeid ilma ehitisega seotud muutuse kavandamist või läbiviimist. (Nt. olemasoleva, kuid registrist puuduva ehitise kandmine registrisse või olemasoleva ehitise andmete täpsustamine). Nende dokumentidega ei saa registrisse kanda õigusliku aluseta ehitisi või ehitustöid.

1.2.1 Ehitistega seotud muudatuste menetlemine

Ehitistega seotud muudatuste menetluse üldine protsess lähtub otseselt Haldusmenetluse seadusest¹ ja iga üksiku protsessi jaoks on määratud täpsem ärireeglistik Ehitusseadustikus² ja sellega seotud rakendusaktides. Joonisel Joonis 1: Ehitistega seotud muudatuste menetluse üldine protsess on kirjeldatud teenuste protsess ja sellega seotud tegevused kõrgtasemelises üldistuses illustreerimaks tegevuste järjestust teenustes. Nimetatud üldistus oli tõhus abivahend kaardistamiseks olemasoleva protsessi erinevaid praktikaid asutuste lõikes, mille raamidesse suutsid kõik osapooled ennast asetada ja enda poolt hallatud teenuste osas kogemusi jagada.

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 1: Ehitistega seotud muudatuste menetluse üldine protsess

Üldistuses saab ehitistega seotud muudatuste menetlemise protsessi jagada suures plaanis kolmeks etapiks:

¹ <https://www.riigiteataja.ee/akt/128122017021?leiaKehtiv>

² <https://www.riigiteataja.ee/akt/129062018010?leiaKehtiv>

1. Ettevalmistus, mille käigus taotleja selgitab välja täpsemaid vajadusi oma kavandatava tegevuse elluviimiseks ja toodab ning koondab selleks vajalikke materjale;
2. Taotluse esitamine, mille käigus taotleja koostab ja esitab taotluse pädevale asutusele (KOV, TJA);
3. Taotluse menetlus, mille käigus pädev asutus võtab taotlused vastu, menetleb nende sisu ja teeb teatavaks menetlusotsuse. Menetluse käigus kaasab menetleja menetlusse seaduses ettenähtud korras isikuid/asutusi või vajalikke kolmandaid osapooli taotluse sisu kooskõlastamiseks või oma arvamuse või seisukoha avaldamiseks.

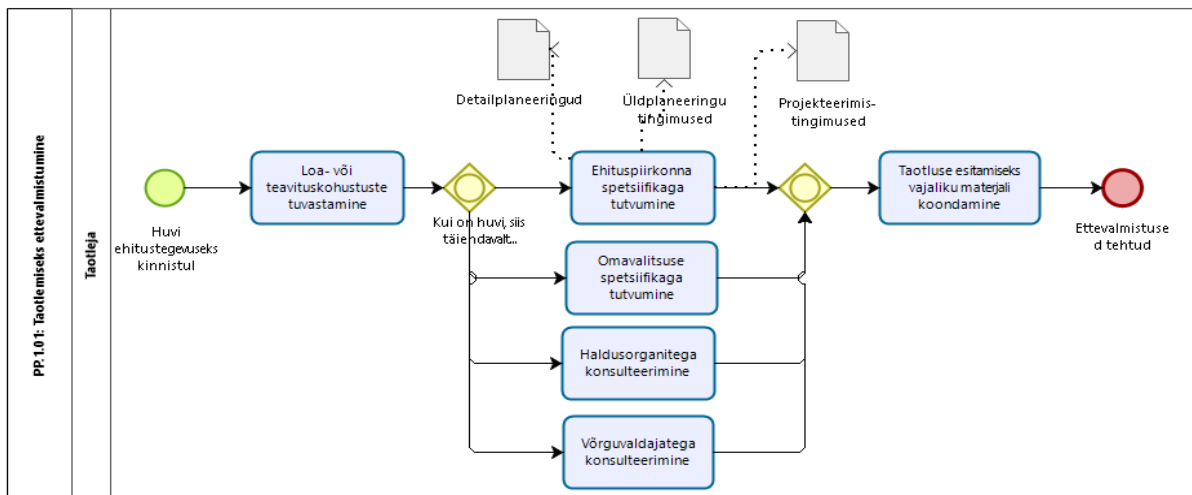
EHR toetab funktsionaalse töövahendina vähemal või suuremal määral kõiki kolme etappi ja sellega seotud tegevusi järgnevalt:

- **Taotlejale** pakub EHR menetluste ettevalmistavas etapis informatsiooni registris olemasolevate ning planeeritavate ehitiste andmete näol. Samuti pakub tuge teenuste osas, mida taotlejal on võimalik taotleda ja on töövahendiks taotluste interaktiivseks koostamiseks ja esitamiseks taotluse esitamise etapis. Samuti on see peamiseks allikaks, kust taotleja saab tagasisidet menetluse kulgemise osas ja selles pakutava funktsionaalsuse abil saab taotleja vajadusel menetluses käigus täiendavaid andmeid esitada.
- **Teenuste pakkujatele** on see peamiseks töövahendiks menetluse etapis laekuvate taotlustega seotud menetluste läbiviimisel pakkudes funktsionaalsust taotluste läbivaatuseks ja menetlustoimingute planeerimiseks ning juhtimiseks.
- **Kooskõlastavatele menetlusosalistele** pakub töövahend funktsionaalsust kooskõlastuslike menetlustoimingute teostamiseks.
- **Arvamust avaldavatele menetlusosalistele** pakub töövahend funktsionaalset tuge asjakohaste arvamuste esitamiseks.
- **Kolmandate isikutena (HMS §11 lg 1 p. 3) kaasatavatele menetlusosalistele** töövahend menetluses osalemiseks funktsionaalset tuge ei paku. Küll on võimalik pädeva asutuse vaatest kaasamisel saata kaasamise kohta kaasatavale e-posti teel teavitusi.

Järgnevalt on kirjeldatud teenuste iga etapi tegevusi ja nende läbimise praktikaid täpsemalt erinevate osapoolte poolt.

1.2.1.1 Taotlemiseks ettevalmistumine

Taotlemiseks ettevalmistumise käigus proovib huvipool välja selgitada, mida tal tuleb teha, et täita seadusjärgsed kohustused, mis on seotud ehitamise planeerimise, ehitustegevuse või ehitise kasutuselevõttuga konkreetse objekti puhul ja koondab kokku taotlemiseks vajaliku materjali. Huvipoolteks võib olla tulevane võimalik EHR teenuse taotleja (maaomanik, potentsiaalne ostja) või tema esindaja (maakler, kinnisvara arendaja, ehitusettevõtja, projekteerija, muu kolmas osapool).

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 2: Taotlemiseks ettevalmistumise protsess

Ehitise planeerimine algab sageli huvipoolle küsimustest: „Kas ma siia ehitada tohin?“ ja „Mida ma selleks tegema pean?“. Lihtsaima lahendusena pöörduakse enamasti pädeva asutuse (KOV, TJA) poole, kellega konsulteeritakse olukorda ja selgitatakse välja, milliste tingimustega tuleb ehitise kavandamisel arvestada ja mida taotleda tuleb. Vahel on need tingimused juba eelnevalt olemas kehtiva detailplaneeringu või välja antud projekteerimistingimuste näol, kuid vahel on vaja need eraldi taotleda.

Kohalike omavalitsuste vaatest on sellistele küsimustele vastuste leidmine ja andmine vaadeldav eraldiseisva teenusena, mille koondnimeks võib olla „eelnõustamise teenus“ või „eelkonsultatsiooni teenus“. Sellise teenuse osutamiseks võib aga ehitusvaldkonna ametnike tööaja kulu ulatuda väga suureks, mille sisustavad iganädalased korralised konsultatsiooniajad vahetuks nõustamiseks nn. letiteenusena ja väljaspool seda aega samasisulistele küsimustele vastamine muudes kanalites (telefon, e-post). Intervjuude käigus paluti hinnata eelnõustamise tööaja kulu, mille tulemusena selgus, et suuremates omavalitsustes jääb see hinnanguliselt vahemikku 15-30% ametnike tööajast aga väiksemate omavalitsuste puhul, kus tööjõudu on vähem ja väiksem hulk ametnikke küsimustega tegeleb, võib see ulatuda kuni 50%-ni ametnike tööajast.

Mitte aga kõik huvipooled ei pöördu nende küsimustele vastuste saamiseks kindlasti kohaliku omavalitsuse poole. Sageli proovitakse esmalt leida vastuseid avalikust informatsioonist alustades õigusaktidega tutvumisest ja vajalike tingimuste tuvastamisest kuni ehituspiirkonna piirangutega või kitsendustega tutvumiseni. Enese teemaga kurssi viimine on kindlasti tervitatav nähtus, kuid enamjaolt võib see sisaldada riski, et midagi tõlgendati ebakorrektselt, mistõttu kannatab koostatava taotluse kvaliteet ja seega võib venida taotluse menetlus pikemaks, kuna seda tuleb menetluse käigus täiendada hakata ja korduvatele haldustoimingutele saata.

Piirangute või kitsenduste iseseisev tuvastamine ja tõlgendamine võib viia olukorrani, kus huvipooled pöörduvad enne taotluse esitamist iseseisvalt võimalike tulevaste menetluste kooskõlastavate haldusorganite poole, et saada nendelt taotluse esitamise eelset seisukohta. Seisukohtade andmine menetletakse ja väljastatakse haldusorgani poolt huvipoolle päringu alusel. Seisukohad edastatakse vastavasse omavalitsusse seda väljastava ametniku poolt, kuid mitte alati – mõni ametnik teeb seda, aga mõni mitte. Alternatiivina jõuab taotluse eelne seisukoht omavalitsuseni taotleja enda poolt taotluse lisana, kuid samuti mitte alati. Seisukoha saamine annab huvipoolle küll kindluse, et kui projekteerimisel järgitakse seisukohas antud tingimusi, siis kavandatavat ehitustegevust on lubatud läbi viia, kuid seisukohta saades ei ole neil veel kindlust, et hiljem EL taotlemisel esitatav projekt sellele seisukohale vastab. Seega saadetakse menetluses samale haldusorganile ikkagi ka kooskõlastav menetlustoiming, mille vajadus tuleneb seadusest. Olenevalt osapoolte informeeritusest ja tähelepanelikkusest võib juhtuda, et varasema seisukoha olemasolu võib jääda tähelepanuta, mistõttu

kooskõlastamise toiminguga käigus tehakse varasemas seisukohas juba välja selgitatud tingimused uuesti. Tegevuse ajakulu on seotud peamiselt seisukoha andmisega.

Projekteerijate ja teiste ehitusega seotud ettevõtete intervjuust selgus, et kuna teenuste osutamise regulatsioonid jätavad täna omavalitsustele teatud määral kaalutusõigust, mis on HMS-i üks põhialuseid, siis võib juhtuda, et erinevad omavalitsused esitavad taotlustele erinevaid tingimusi. On juhtunud, et erisusi võib ette tulla ka ühe omavalitsuse siseselt erinevate ametnike poolt. Kuna taotluste esitamine on nende huvipoolte äritegevuse osa, siis on nad huvitatud, et nende taotluste esitamine ja menetlemine sujus ilma kuluka lisakoormuseta. Riskide minimeerimiseks teevad osad (aga mitte kõik) sellised huvipooled eelnõustamise näol pingutusi, et viia end eelnevalt kurssi konkreetsete omavalitsuste või ametnike spetsiifiliste soovide või eripäradega.

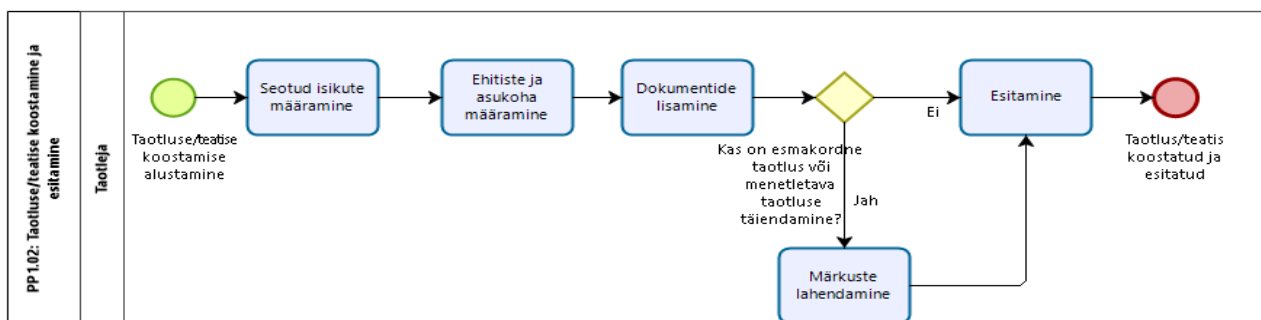
Juhul kui eelnõustamise või mõne iseseisva infopäringu raames suudetakse tuvastada mõni võrguvaldaja, kelle võrgu kaitsevööndisse planeeritav ehitustegevus võib jääda, siis võtab teadlik huvipool eelnõustamise käigus ühendust vastava võrguvaldajaga ja taotleb temalt ehitise projekteerimiseks tehnilisi tingimusi. Neid tingimusi järgitakse projekteerimisel ja esitatakse tavaliselt koos taotlusega kohalikule omavalitsusele. Enamike võrguvaldajate puhul on tegemist tasuta teenusega. Kahe teadaoleva võrguvaldaja puhul osutatakse tehniliste tingimuste väljastamist aga ka tasuta teenusena. Menetlusse tuleb kaasata võimalikud osapooled alati, muidu võib tekkida huvitatud osapoolel võimalus näiteks ehitusluba kohtus vaidlustada ja selle formaalsuse täitmata jätmise tõttu saavutada ehitusloa tühistamine.

Saades informatsiooni vajalike tingimuste täitmise kohta, koondab ja vajadusel toodab tulevane taotleja taotlemiseks vajaliku informatsiooni etteantud vormingus, mille järel on tal valmisolek taotluse koostamiseks ja esitamiseks.

Nende tegevuste toetamine EHR-i poolt piirdub olemasolevate projekteerimistingimuste, ehituslubade, kasutuslubade ja ehitise andmete pakkumisega.

1.2.1.2 Taotluse/teatise koostamine ja esitamine

Taotluse/teatise koostamise ja esitamise eesmärgiks on avaldada vormikohaselt soov teenuse saamiseks pädevale asutusele. Teenuste taotluseid või teatiseid saab esitada täna omavalitsustele erinevaid kanaleid pidi. Taotluse blanketid on kättesaadavad avalikus informatsioonis digitaalse dokumendi vormingus MKM-i kodulehel³, vahel ka dubleeritult mõne pädeva asutuse kodulehel. Lisaks on üldise praktika kohaselt paber kandjal taotluse blanketid kätte saadavad iga pädeva asutuse letiteeninduses. Seadusest tulenevalt pakub EHR iseteenindusliku e-teenusena interaktiivset taotluste/teatiste koostamise ja esitamise võimalust.

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 3: Taotluse/teatise koostamise ja esitamise protsess

³ <https://www.mkm.ee/et/ehitisregister>

Taotluseid koostab ja esitab huvipool, kes on huvitatud teenuse saamisest. Üldise praktika kohaselt koostavad ja esitavad projekteerimistingimuste, ehituslubade ja ehitusteatiste taotluseid projekteerimise ettevõtte, kelle jaoks see on osa projekti tellijale osutatavast teenusest või kinnistu omanikud, harvemal juhul kolmandad huvitatud osapooled. Ehitamise alustamise teatiseid, kasutusteatiseid, kasutusloa taotluseid ja täieliku lammutamise teatiseid esitavad praktikas ehitamisega seotud ettevõtte, kes teevad seda samuti oma teenuste osana või siis ehituse tellijad või omanikud ise.

Need huvipooled, kelle jaoks taotluste/teatiste esitamine on omakorda oma teenuse osa, on reeglina paremini kursis teenustega seotud regulatsioonidega ning töövahenditega (sh. EHR) ja kogemuse najal oskavad taotlusteks ettevalmistumisel ja koostamisel minimeerida teatud riske, mille realiseerumine pärsiks protsessi tõhusust. Selliste huvipoolte poolt koostatud ja esitatud taotlused on pädevate asutuste hinnangul reeglina parema kvaliteediga ja seega võib ka menetluse ajaline kulg olla positiivselt mõjutatud (kuid siiski mitte alati).

Vastukaaluks on aga taotluste/teatiste esitajaid, kelleks on enamasti kinnistuste omanikud, kelle soov võib-olla püstitada või ümber ehitada ühte hoonet ja kes ei oma teenuste taotlemisega üldse varasemat kogemust ja eeldatavasti ei korda seda protsessi oma elus enam kunagi. Sellised huvipooled võivad sageli näha rohkem vaeva taotluste koostamise ja esitamisega ja kindlasti tarbivad rohkem eelnõustamisega seotud teenuseid. Kui selline huvipool otsustab iseseisvalt taotlust EHR iseteeninduses esitada, siis võib suure tõenäosusega juhtuda, et ta lõpuks ei saagi sellega hakkama, kuna valdkonna teadmus on madal, alustades valdkonna terminoloogia tundmisest kuni regulatsioonidest arusaamiseni või on arvutikasutuse oskus madal.

Pädevate asutuste hinnangul on EHR selliste huvipoolte jaoks liialt keerukas, et seda intuiitiivselt tajuda ja ei paku iseseisvaks hakkama saamiseks piisavalt tuge. Osad sellised huvipooled pöörduvad EHR-iga hakkama saamiseks pädeva asutuse poole, kes proovivad telefoni ja e-kirjade teel EHR-kasutamisega seotud probleemi aru saada ja nõustada parima arusaama kohaselt. Kuna aga puudub võimalus interaktiivselt abistada, siis võib probleem jääda arusaamatuks ka omavalitsusele. Praktikast antakse sellisel juhul sageli soovitusi, kas:

- esitada taotlus blanketi põhisel (digitaalses või pabervormis);
- tulla abi saamiseks omavalitsusse, kus ametnikuga koos proovitakse probleemi jagu saada;
- helistada abi saamiseks EHR tootetoe liinile (MKM-i).

Pädevate asutustega (KOV, TJA) läbiviidud intervjuudelt selgus, et professionaalsete taotlejate ja kogenematute taotlejate osakaalud võivad pädevate asutuste lõikes erineda. Mustrina võis tuvastada, et linna-keskkondades ja suuremates omavalitsustes moodustab professionaalsete taotlejate osakaal reeglina 80-90% esitatud aastast taotluste mahust. Liikudes aga suurlinnade vahelistesse väiksematesse omavalitsustesse võib see osakaal olla ainult 50%. Samas on aga aastased mahud omavalitsustes niivõrd erinevad, et tükkide arvestuses võib 10% suurema omavalitsuse mahtudest olla arvuliselt sama, mis väiksema omavalitsuse 50%.

Taotluste/teatiste koostamine on EHR-is jagatud kolme üldisemasse andmete sektsiooni:

1. Seotud isikute andmed, kuhu saab lisada taotlusega seotud isikud;
2. Ehitised ja sellega seotud andmed, sh. seotud dokumentatsiooni (nt. energiamärgised);
3. Esitatavad dokumendid, kuhu saab laadida nõutava projekti või teostuse dokumentatsiooni.

EHR-is on andmete esitamise hõlbustamiseks ekraanivormid varustatud ärireeglistikust tuleneva abi-infoga ja andmeväljade juures asuvad täiendavad selgitused iga andmevälja kohta. Lisaks sellele on saadaval EHR kasutajajuhend, sh. eraldiseisev kasutajajuhend kaardirakenduse kasutamiseks kui määratakse ehitise asukohaga seotud andmeid.

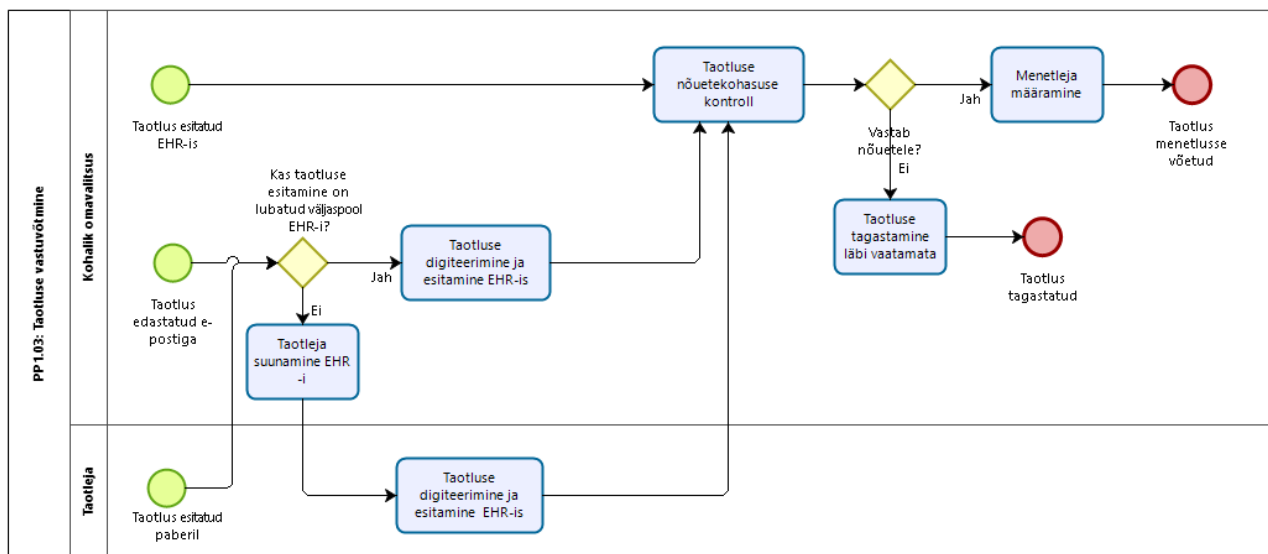
Andmete sisestamisel tuleb täita kohustuslikud väljad sobivate andmetega ja üles laadida etteantud vormingus projektdokumentatsioon. Üleslaetav dokumentatsioon valmistatakse ette ja allkirjastatakse EHR-i väliselt järgides EHR-i poolt etteantud reegleid dokumentide nimetamise, struktureerimise ja allkirjastamise osas. Ehitiste asukoha andmete määramisel saab kasutada nii koordinaatide sisestamist kui kaardile joonistamist. Juhul kui kõik vajalikud andmed on etteantud koosseisus ja vormingus sisestatud, saab taotleja taotluse esitada pädevale asutusele.

Juhul kui taotlus on esitatud ja menetlusest tagastatud taotlejale pädeva asutuse poolt täiendamiseks, siis tuleb taotlejal lisaks lahendada esitatud märkused, vastavalt taotlust täiendada ja täiendatud taotlus uuesti esitada.

Protsessi tulemina edastatakse taotleja poolt koostatud taotlus või teatis pädevale asutusele teenuse saamiseks.

1.2.1.3 Taotluse/teatise vastuvõtmine

Taotluse/teatise vastuvõtmise eesmärgiks on tagada, et kõik laekunud asjakohaste teenuste taotlused jõuaksid menetlusse, tagades pädevate asutuste lõikes samatüübiliste teenusjuhtumite tervikvaate. Vastuvõtmise üldistatud protsessiskeem on esitatud joonisel Joonis 4: Taotluse vastuvõtmise protsess.

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 4: Taotluse vastuvõtmise protsess

Taotluste vastuvõtmine on pädevate asutuste juures kanalite osas korraldatud erinevalt. Mõned pädevad asutused võtavad taotluseid/teatise vastu paberil või digitaalsel blanketil e-postile edastatuna, teised aga keelduvad reeglina paberkandjail või digitaalse dokumendina vastu võtmast ja suunavad taotleja EHR-i taotlust koostama ja esitama. Vajadusel pakutakse abi taotluse koostamisel istudes taotlejaga maha ja sisestades taotlust koos temaga. Osa intervjueritud omavalitsustest võtavad vastu hea meelega taotlusi ka blanketil ja sisestavad need ise ilma taotleja juuresolekuta taotleja eest (jäädes EHR-is taotluse esitaja rolli). Sel juhul suheldakse taotlejaga menetluses tema poolt valitud viisil, mis täpsustatakse taotlejaga üle.

Olenemata milliseid kanaleid pidi taotlus pädeva asutusele jõuab, sisestatakse iga teenuse taotlus ühe või teise tegutseja tulemusena Ehitisregistrisse, mis tagab laekuvate taotluste ja nende osas algatatavate menetluste tervikvaate.

Iga EHR-i laekunud taotluse osas väljastab süsteem automaatselt teate vastava pädeva asutuse üldisele e-posti aadressile. Paljud intervjueritud omavalitsused käsitlevad seda teadet kui sissetulevat dokumenti, mille nad registreerivad täiendavalt oma dokumendihalduses.

Taotluse vastuvõtmise käigus teostatakse pädeva asutuse poolt taotluse nõuetekohasuse kontroll, et otsustada, kas taotlus on piisavas koosseisus ja vastavas vormingus menetluse alustamiseks. Intervjuudel enim mainitud kontrollid, mida selles etapis tehakse on:

- Kas selle osas, mida taotletakse on esitatud õige teenuse taotlus?

- Kas selle osas, mida taotletakse on valitud õige ehitustegevuse liik?
- Kas taotlus on laekunud õigele pädevale asutusele? (erisuste menetlemine toimub TJA-s).
- Kas vajalikud eeldused teenuse taotlemiseks on täidetud (nt. kas projekteerimistingimused või detailplaneering, või varasem luba või teatis on olemas ?)
- Kas projektdokumentatsioon on taotlusele lisatud?
- Kas teenuse osutamiseks on riigilõiv tasutud?

Nõuete ulatus võib olla pädevate asutuste lõikes erinev, mistõttu leidub näiteks praktikaid, kus menetlust alustatakse mõnes omavalitsuses ka tasumata riigilõivu korral ja selle tasumine tagatakse hilisemas menetluse faasis. Kui aga taotlus nõuetekohasuse kontrolli ei läbi, siis kasutatakse EHR-i funktsiooni „Taotluse tagastamine läbi vaatamata“, mis saadab taotlejale teate taotluse tagastamise kohta ja kaotab taotluse vastava pädeva asutuse sissetulnud dokumentide nimistust menetlust algamata.

Ehitusseadustiku §41 järgi võib taotlust tagastada koos põhjendustega läbi vaatamata, kui loa andmine on ilmselgelt võimatu. Puudustega taotlus on vastavalt HMS §15 haldusorgan kohustatud vastu võtma ja andma tähtaja puuduste kõrvaldamiseks. Siinkohal jääb aga haldusorgani tõlgendada, millisel juhul on loa andmine ilmselgelt võimatu ja millisel juhul on tegu vaid puudusega. Praktikas tõlgendatakse sageli nt. ehitusprojekti puudumist või riigilõivu tasumist tõendava dokumendi puudumist loa taotluse juures kui asja, ilma milleta pole võimalik menetlust alustada ega ka luba väljastada. Lisaks tooks menetluse algatamine kaasa lisanduvaid tegevusi EHR-is ja jätaks EHR-i menetluste nimekirja üles potentsiaalse „surnud menetluse“, mis risustab töölauda.

Kuna taotluse tagastamine läbi vaatamata kaotab pädeval asutusel küsimuste tekkimise korral tagantjärgi võimaluse tuvastada, mis põhjusel ta taotluse tagasi lükkas, siis on sellest tulenevalt sünninud vähemalt kolm tuvastatud rudimentset protsessilist käitumisvormi, kus selle teabe säilitamiseks:

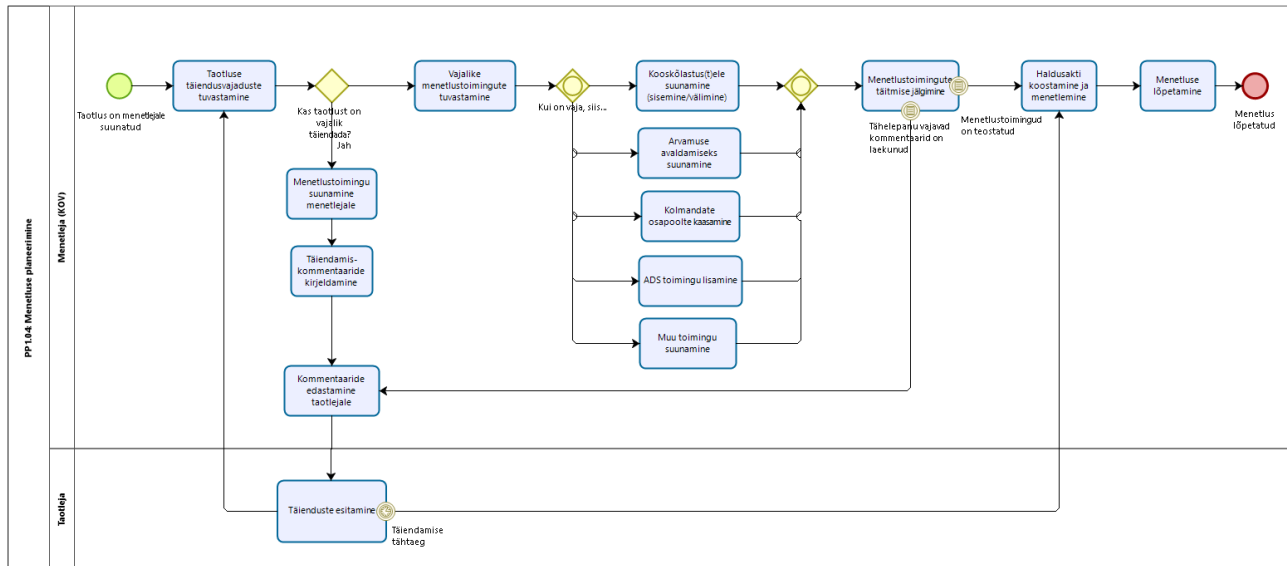
- peab ametnik oma isiklikuks tarbeks süsteemivälist andmekogu (nt. sisestab need andmed mõnda omaloodud Exceli tabelisse või prindib need endale välja, süstematiseerides ja hoiustades neid andmeid);
- registreeritakse kõik sissetulnud taotlused/teatised täiendavalt asutuse sisemises dokumendihaldussüsteemis, kuhu registreeritakse ka tagasi lükkamise põhjendus, mis tagab andmete säilimise ja taaskasutamise võimalused seal;
- ühtegi taotlust ei lükata tagasi, vaid võetakse kõik menetlusse vaatamata mitte-asjakohasusele ja tagastatakse märkused menetlustoiminguna.

Viimase variandi korral juhtub sageli see, et taotleja esitab uue taotluse ja vana jääbki EHR-is igaveseks ajaks pädeva asutuse menetluste nimekirja käimasoleva, kuid tähtaja ületanud menetlusena üles.

Juhul kui taotlus vastab nõuetekohasuse kontrollidele, siis määratakse taotlusele menetleja ja alustatakse taotluse menetlemist. EHR-is on need kaks tegevust kombineeritud funktsionaalselt üheks tegevuseks – sel hetkel kui taotlusele/teatisele menetleja määratakse, algab ka automaatselt koheselt menetluse tähtajaline arvestus ja süsteem saadab vastavad teated välja.

1.2.1.4 Taotluse menetlemine

Taotluse menetlemise (PT, EL, KL) eesmärgiks on tagada taotleja poolt taotletud avalik teenuse osutamine.

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 5: Taotluse menetlemise protsess

Taotluste menetlemiseks kasutatakse pädevate asutuste poolt peamiselt töövahendina EHR-i, kuid erijuhtudel või kindlate toimingute tegemisel leiab menetlus aset ka väljaspool EHR süsteemi, nt. eelistavad suur osa:

- Pädevad asutused planeerida ja viia läbi avatud menetlusi väljaspool EHR-i;
- menetlustoimingute menetlejad (sh. kooskõlastajad ja arvamuste avaldajad) viia läbi menetlustoiminguid väljaspool EHR-i.

Samas selgus intervjuudes ka selliseid pädevaid asutusi, kes teevad kõik menetlustoimingud EHR-i funktsionaalsuse abil ja väljaspool süsteemi ei tehta ühtegi menetlustega seotud toimingut.

1.2.1.4.1 Menetluse alustamine

Tavapraktikas algab menetlus menetleja määramise hetkest. Menetlejaks on tavaliselt pädeva asutuse poolne ametnik, kelle vastutuseks on taotluste vastuvõtmine ja/või menetlemine. Suuremates omavalitsustes on praktikaid, kus taotluseid menetlevad (loe: juhivad menetlusi) ühed ametnikud, kuid sisuliselt läbi vaatavad ja märkusi esitavad teised. Keskmise suurusega omavalitsustes on see vastutus koondatud ühele ametnikule, kuid töökoormuse jagamise mõttes on vastutus jaotatud ametnike vahel ära teenuste lõikes. Väiksemates omavalitsustes on sageli kogu vastutus kõikide teenuste osas koondatud ühele ametnikule ja vahel ka ilma delegerimise võimalusteta.

1.2.1.4.2 Esmase taotluse kontroll

Esmase tegevusena tutvutakse taotlusega ja tuvastatakse täiendamisvajadused, ilma milleta võib menetluse edasine kulg olla takistatud. Suuremates omavalitsustes saadetakse selleks taotlus esmalt sisemisele kooskõlastusringile, mis hõlmab mitmeid ametnikke (nt. Tallinna Linnaplaneerimisametis on ainuüksi ehitusloa osakonnas 6 kooskõlastajat, kõikides Tallinna ametkondades kokku aga ca. 60 vaadeldavate teenustega seotud kooskõlastajat). Iga ametnik vaatab oma pädevuste ja vastutuste raames taotluse dokumentatsiooni läbi ja tagastab menetlejale oma märkused. Menetleja koondab kõik märkused kõikidelt

sisemistelt kooskõlastajatelt, vajadusel redigeerib märkuste sõnastust ja vormi ja edastab märkused taotlejale lahendamiseks.

Tallinna tuleb siinkohal käsitleda pädeva asutusena statistilise erindina, kuna Tallinnal ainukesena on enamik pädevusi katvad isikud oma organisatsioonis ja kogu menetluste kulg toimub enamasti sisemiste kooskõlastuste abil (va. PÄA). Teistes omavalitsustes tuleb menetlejal ise dokumendid läbi vaadata ja erinevatest aspektidest võimalikud puudused tuvastada kasutades selleks olemasolul nii asutusesiseseid kolleege kui ka kooskõlastusteenuseid osutavaid riigiameteid (nt. PÄA, KeA, MKA, TA, MA, Maa-amet, jt.). Sarnaselt Tallinnaga koondab ja edastab menetleja ka välistelt kooskõlastajatelt saadud märkused taotlejale.

Läbiv praktika omavalitsustes on selline, et taotluse vastuvõtmisel kontrollib menetleja esmalt taotlust puuduste esinemise osas ja nende tuvastamisel laseb need puudused taotlejal eemaldada. Alles seejärel saadetakse taotlus kooskõlastusringile. See võimaldab hoida kokku aega nii taotlejale kui ka pädevatele asutustele. Intervjuude käigus ei tuvastatud ühtegi sellist olukorda, kus kooskõlastusringile saadetakse praktikas taotluseid, mille puudused on kontrollimata. Küll aga toodi ühe kooskõlastava asutuse poolt ekstreemne näide, kus taotlus oli kooskõlastusele saadetud ilma, et taotlusega oleks kaasatud olnud projektdokumentatsiooni. Sellist näidet võib käsitleda pigem erandina, kuna selline näide jäi üksikuks. Väljatoodud üksikjuhtumi põhjused jäid tuvastamata.

Väliseid kooskõlastusi teostavate ametite puhul tehakse trendina taotlusele esmane kontroll selles osas iseseisvalt, et kas välise kooskõlastuse saamiseks on vajalik materjal taotluse juures olemas. Kui seda ei ole, siis ei hakata välisele kooskõlastusele üldse saatmagi, vaid saadetakse taotlus enda poolsete märkustega taotlejale koheselt täiendamiseks.

Juhul kui menetleja iseseisvalt, ilma täiendavale kooskõlastusele saatmata, soovib taotlejale esmaseid märkuseid esitada, tuleb tal EHR-is läbida täna järgnev tegevuste ahel:

1. Ava menetlus;
2. Lisa sisemise kooskõlastuse toiming endale;
3. Navigeeri kooskõlastuste toimingute vaatesse;
4. Otsi ja ava nimekirjast asutusele suunatud toiming;
5. Kirjelda märkused ja märgi toiming teostatuks;
6. Navigeeri menetluste nimekirja vaatesse;
7. Leia ja ava menetlus;
8. Edasta kooskõlastamisringilt iseendalt laekunud kommentaarid taotlejale lahendamiseks.

Märkuste edastamisel väljastab süsteem automaatselt sellekohase teate taotlejale.

1.2.1.4.3 Menetluse planeerimine

Taotluse läbivaatuse käigus tuvastab menetleja taotluse täiendusvajadused aga ühtlasi planeerib ka menetlustoimingud, mida tuleb menetluse käigus läbi viia. Planeerides üritab menetleja tuvastada vastuseid küsimustele:

- Kellele tuleb taotlus sisemiseks kooskõlastamiseks saata? Asutuste lõikes on sisemised organisatsiooni struktuurid erinevad, seetõttu tuleb valikul lähtuda konkreetse asutuse sisesest vastutuste jaotusest.
- Kellele tuleb taotlus väliseks kooskõlastamiseks saata? Välimiste kooskõlastajate valikul lähtutakse seadusest nõutud juhtudest (nt. ehitustegevus või selle alune kinnistu on muinsuskaitse piirangute alal, keskkonnakaitsealal või puurkaevude kaitsevööndis, riigi maantee kaitsevööndis, suure ohuga ettevõtete alal, või on ehitise tuleohutuse nõuetele alluv objekt, või muinsuskaitseobjekt vms.).
- Kellele tuleb arvamuse avaldamiseks saata? Seaduses ettenähtud juhtudel tuleb menetluse käigus küsida arvamust võrguvaldajatelt, TJA-lt, mõnelt riigiasutuselt, või veel nimetamata kolmandatelt osapooltelt). Selleks tuvastab menetleja, milline võimalik huvipool antud piirkonnas tegutseb ja saadab neile arvamuse avaldamise toimingut.
- Keda tuleb menetlusse kaasata? Menetlusse kaasatakse alati kinnistute ja sageli naaberkinnistute omanikke, kelle arvamust võetakse arvesse menetlusotsuse tegemisel.

Kui esimese kolme menetlustoimingu puhul on EHR-is menetlejal võimalik see anda konkreetsele asutusele ja see asutus saab tulla süsteemi seda toimingut lahendama, siis kaasamise toiming seda ei võimalda. On küll võimalik saata kaasamise teade konkreetsele e-posti aadressile, kuid teate saajal pole võimalik süsteemis oma tagasisidet jätta, vaid seda saab edastada ainult e-posti, tavaposti kaudu või letiteeninduses.

Kaasamise näitena on järgnevalt välja toodud piirinaabrite kaasamise tegevuste ahel. Piirinaabrite kaasamine on avatud menetluste puhul sage tegevus, mis EHR-i kasutades näeb enamasti välja järgnev:

1. Ava Maa-ameti xGis rakendus;
2. Leia otsitav katastriüksus;
3. Vaata rakendustest piirnevate katastriüksuste numbrid ja koosta piirinaabrite katastriüksuste nimekirj;
4. Ava Kinnistusraamat;
5. Tee päring iga üksiku katastriüksuse kohta nimekirjas;
6. Koosta päringute tulemuste põhjal piirinaabrite kinnistute omanike nimekirj;
7. Ava Rahvastikuregister (mitte kõik ametnikud ei oma ligipääsu RR päringutele);
8. Teosta päring iga füüsilisest isikust omaniku kohta nimekirjas;
9. Koosta päringute tulemuste põhjal piirinaabrite kinnistute omanike kontaktide nimekirja;
10. Juhul kui RR-s isiku e-posti aadressi andmeid ei leidu, kasuta aadresskuju <isikukood>@eesti.ee
11. Juhul kui kaasatavate seas on juriidilisi isikuid, siis ava Äriregister;
12. Teosta päring iga juriidilisest isikust omaniku kohta nimekirjas;
13. Täienda päringu tulemitena piirinaabrite kinnistute omanike kontaktide nimekirja;
14. Ava EHR;
15. Navigeeri õige menetluseni;
16. Lisa iga kaasatava kohta eraldiseisev kaasamise menetlustoiming kasutades kontaktide nimekirja;
17. Selleks, et veenduda, kas kaasatavatele kiri kohale jõudis, ava oma e-posti postkast;
18. Saada igale kaasatavale täiendav kiri.
19. Juhul kui sinu postkasti tuleb teade mõnele aadressaadressile ebaõnnestunud saatmise kohta, siis otsi RR-st välja selle aadressaadressi elukohajärgne postiaadress.
20. Koosta ja saada kiri tavapostiga paberil.

EHR võimaldab menetlustoiminguna teostada lisaks ka taotluses esitatud aadressandmete ja ruumikuju andmete kontrolli Maa-ameti andmekogudega süsteemide vahelise liidestuse abil ADS menetlustoimingu näol. ADS toiming on vajalik eelkõige tagamaks registritesse kantavate andmete kvaliteeti. Süsteem on seadistatud selliselt, et ilma kontrolli läbimata andmeid menetluse tulemusena registrisse kanda ei saa. Mõningad pädevad asutused teostavad ADS-iga seotud kontrollid kohe menetluse alguses, et vältida menetluse lõpus kontrolli ebaõnnestumist ja sellest tulenevalt veel kord taotluse tagastamist taotlejale selle täiendamiseks.

Lisaks sellele on ühe toiminguna võimaldatud EHR-is teostada „muu toiming“ nime all olevat toimingut. Intervjuude käigus küsitletud 22 pädeva asutuse seas ei leidunud ühtki menetlejat, kes oleks kunagi seda menetlustoimingut kasutanud või oleks teadnud, mille jaoks seda menetlustoimingut kasutada võimalik on.

1.2.1.4.4 Menetlustoimingute täitmise jälgimine

Juhul kui menetlustoimingud on planeeritud ja osapooltele laiali jagatud, jääb menetlejal oodata kuni kõik menetlustoimingud saavad teostatud, et saaks võimalikud laekunud märkused edastada taotlejale. Iga täidetud menetlustoimingu kohta on võimalik saada menetlejal teade e-posti aadressile. Selleks, et näha, kas kõik planeeritud menetlustoimingud tehtud saavad, tuleb menetlejal käia seda vastava menetluse juures süsteemis jälgimas.

Menetleja poolt planeeritud menetlustoiminguid või nende progressi taotleja ei näe. Samuti ei näe taotleja menetluse juures neid menetlustoiminguid, mille osas kooskõlastus on antud. Küll on aga võimalik näha taotlejal nende menetlustoimingute täitmist, mille osas on jäetud taotlejale märkuseid. Taotlejal on võimalus märkustega tutvuda ja nende lahendamiseks ette valmistuda, kuid neid lahendama ja nendele vastama saab hakata alles siis kui kõik menetlustoimingud on teostatud ja menetleja on märkused talle lahendamiseks edastanud. Selleks, et saada täpsemat informatsiooni menetluse kulgemise kohta, tuleb taotlejal menetlejaga ühendust võtta ja selgitusi paluda.

1.2.1.4.5 Taotluste täiendamine

Taotluste täiendamise raames on taotlejal võimalik reageerida taotluse läbivaatuse käigus laekunud märkustele, parandades taotluses andmeid, täiendades lisatud dokumentatsiooni ja vastata vastust vajavatele märkustele.

Kohalike omavalitsuste hinnangul on selliseid taotlusi peaaegu et olematu hulk, mis võimaldavad teenust osutada selliselt, et kõik vajalikud kooskõlastused antaks esimese korraga ja täiendamiseks pole vajalik taotlejale taotlust tagasi saata. Enamikel intervjuueeritud menetlejatel oma praktikas selline näide üldse puudub. Keskmine taotluste täiendamise hulk on pädevate asutuste hinnangul ca. 3 täienduste esitamist ja korduvkooskõlastamise ringi. Arvestades, et iga ringiga pikeneb menetluse aeg ca. 30 päeva, siis see tähendab, et keskmine menetlus võtab aega ca. 3-4 kuud.

Intervjuueeritud professionaalsete taotlejate (projekteerimisettevõtted, ehitusettevõtted, kinnisvara arendajad) hinnangul vajab samuti keskmine menetlus vähemalt 3 täiendusringi ja keskmine menetlus võtab aega 3-7 kuud. See on aeg, millega erinevad ettevõtted arvestavad, kui planeerivad taotlusi esitama hakata. Ühel intervjuueeritud ehitusettevõttel, kes toodab standardseid tehasemaju, oli õnnestunud ühel korral ka taotlus nõ. „puhtalt“ läbi lasta ilma täiendavate kooskõlastusringideta. Seda soosis varasem sama maja püstitamise loa menetluse kogemus.

Taotluse täiendamisel tuleb taotlejal täiendatav või ümbervahetatav ehitusprojekti dokumentatsiooni osad iseseisvalt versioneerida ja koos kogu ülejäänud ehitusprojekti dokumentatsiooniga uuesti allkirjastada üheks tervikuks ning üles laadida.

Kui taotleja esitab taotluse peale märkuste lahendamist uuesti, siis satub taotlus samasse menetlusse ja märkusi teinud kooskõlastajatele lähevad korduvad kooskõlastusülesanded automaatselt.

1.2.1.4.6 Menetluse lõpetamine

EHR töövahendi abil on võimalik menetlusi viia algusest lõpuni ilma väliseid süsteeme kasutamata, kuid seda võimalust kasutavad vaid üksikud pädevad asutused. Valdavas praktikas viiakse näiteks lubade puhul menetlus läbi korralduse eelnõu menetlusena, mida osad menetlevad EHR siseselt ja osad EHR väliselt oma dokumendihaldussüsteemis.

Korralduse eelnõu mõte on see, et kuna menetleval ametnikul pole õigust luba kui haldusakti allkirjastada, siis loa andmine otsustatakse menetleva haldusorgani korraldusega, mille alusel kantakse menetletud luba ja ehitise andmed registrisse. Sellised korraldused valmistatakse ametnike poolt ette omavalitsuse istungiteks, kus need allkirjastatakse. Sellised istungid toimuvad perioodiliselt nt. korra nädalas või kord üle kahe nädala. Sageli peab loa andmine ootama, kuni järgmine istung toimub.

Osad pädevad asutused on selle aga lahendanud teisiti ja on delegeerinud menetlejatele volitused haldusakte allkirjastada. Need pädevad asutused ei koosta korralduse eelnõusid ega oota omavalitsuste istungeid loa andmiseks. Menetlusökonoomika on sellises käitumismustris alternatiiviga võrreldes oluliselt suurem, kuna sellise käitumisega kaasneb menetluses ajaline kokkuhoid. Sellisteks omavalitsusteks on näiteks Türi Vald, Saare Vald ja Tallinn.

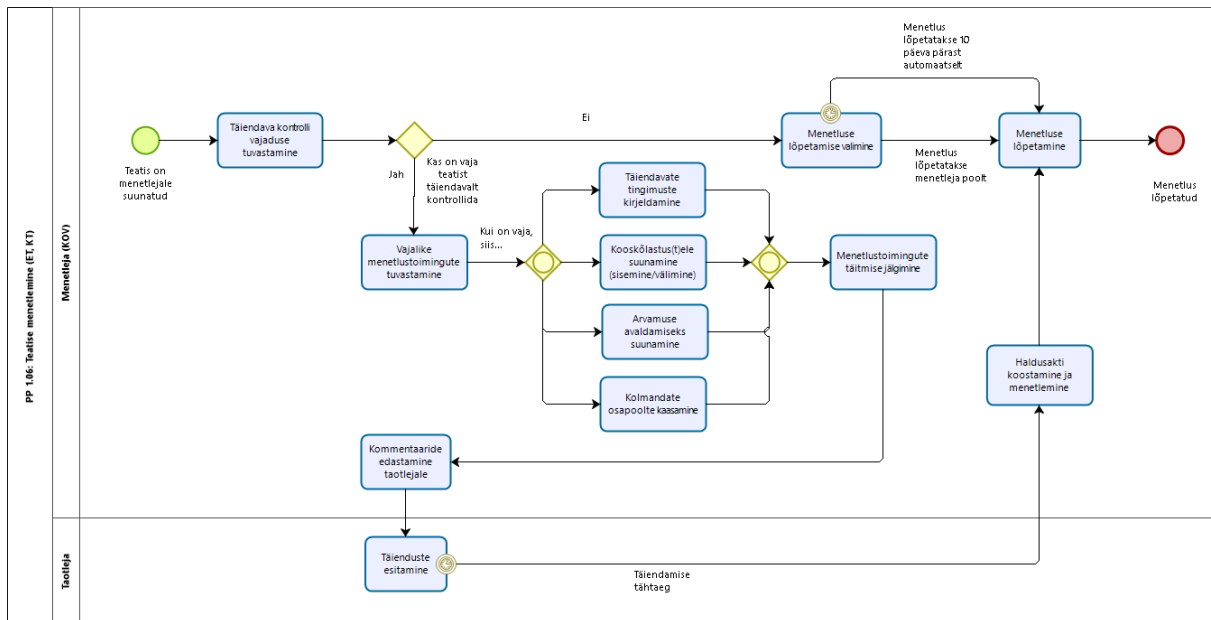
Arvestades, et kogu korralduse eelnõu panevad kokku menetlejad ja viivad selle allkirjastamiseks istungile, kus enam sisulist läbivaatust ei toimu ja allkiri antakse usalduse alusel oma töötaja vastu (v.a. juhul kui eelnõu on eelnevalt läbinud sisemise kooskõlastuse), kes korralduse on kokku pannud, siis ei selgunud intervjuude käigus olulist põhjendust, miks mitte siis usaldada see allkirja andmise õigus samuti oma töötajale. Ka ei teadnud ükski küsitletud menetleja pretsedenti, kus korralduse eelnõu oleks istungil allkirjastamata jäetud.

Kui menetlustoimingud on lõpetatud ja menetluse lõpetamise alus on olemas, saab menetleja EHR-is andmed registrisse kanda (andes ühtlasi välja haldusakti) ja menetluse lõppenuks lugeda.

1.2.1.5 Teatise menetlemine

1.2.1.5.1 Ehitis- ja kasutusteatise menetlemine

Teatise menetlemise (ET, KT) eesmärgiks on tagada taotleja poolt esitatud teatise avalik teenuse osutamine.

Powered by
bizagi
Modeler

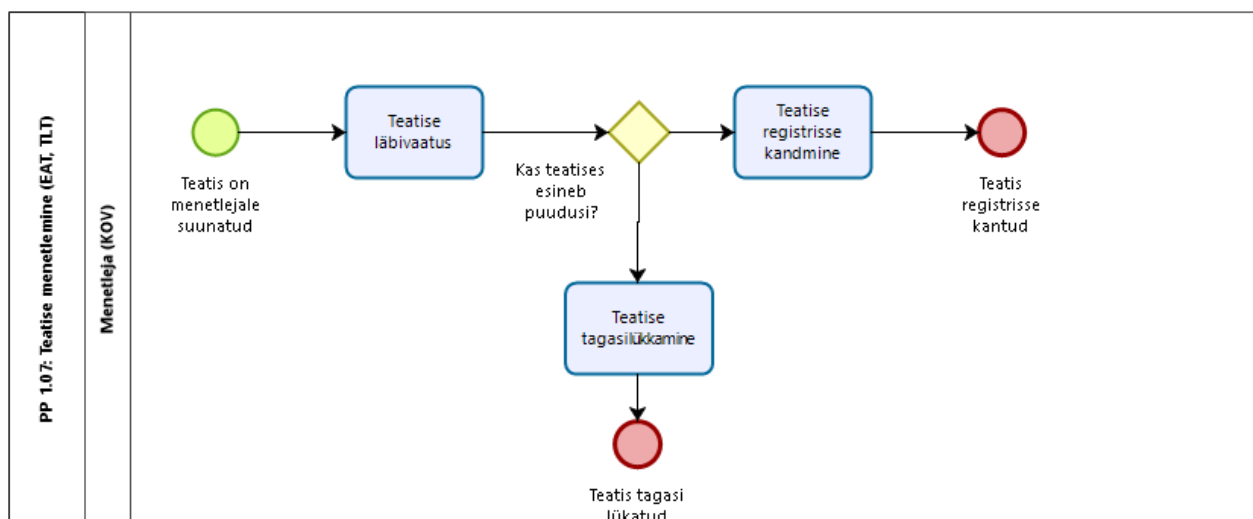
Joonis 6. Teatise menetlemise protsess (ET, KT).

Taotleja peab ehitusteatise esitama vähemalt kümme päeva enne ehitise ehitamise alustamist. Teatise menetlemise protsess algab menetleja määramise hetkest. Kui menetlejale on suunatud ehitisteatis või kasutusteatis, siis tuleb tal esmalt veenduda, kas teatist on vaja täiendavalt kontrollida. Kui mitte, siis menetleja valib, kas lugeda teatis „käsitsi“ teavitatuks ning kanda teatis koheselt registrisse või menetleja ei teosta mitte ühtki toimingut ning teatis loetakse automaatselt 10 päeva pärast teavitatuks. Mõlemal juhul menetlus lõpetatakse ning teatise esitaja võib alustada ehitamist.

Kui menetleja veendub, et teatist on vaja täiendavalt kontrollida, siis pikeneb teatise menetluse tähtaeg 30 päeva võrra ning teatist menetletakse edasi samadel alustel nagu ehitusloa või kasutusloa taotluse puhul. Menetlejal on võimalik teatise esitajale esitada nii täiendavaid tingimusi (nt esitada täiendavaid arhitektuurilisi, ehituslikke ja kujunduslikke nõudeid või nõuda ehitise/ehitamise nõuetega vastavusse viimist) kui ka saata ehitise/ehitamine kooskõlastamisele mõnele asjakohasele ametiasutusele või kaasata menetlusse ka kinnisasja omanik ja piirinaabrid. Teatise täiendava kontrolli tulemusel esitatavad nõuded annab pädev asutus välja haldusaktina, misjärel menetlus lõpetatakse ning teatise esitaja võib alustada ehitamist vastavalt haldusaktiga esitatud tingimustele.

1.2.1.5.2 Ehitamise alustamise teatise ja täieliku lammutamise teatise menetlemine

Teatise menetlemise (EAT, TLT) eesmärgiks on tagada taotleja poolt esitatud teatise avalik teenuse osutamine.

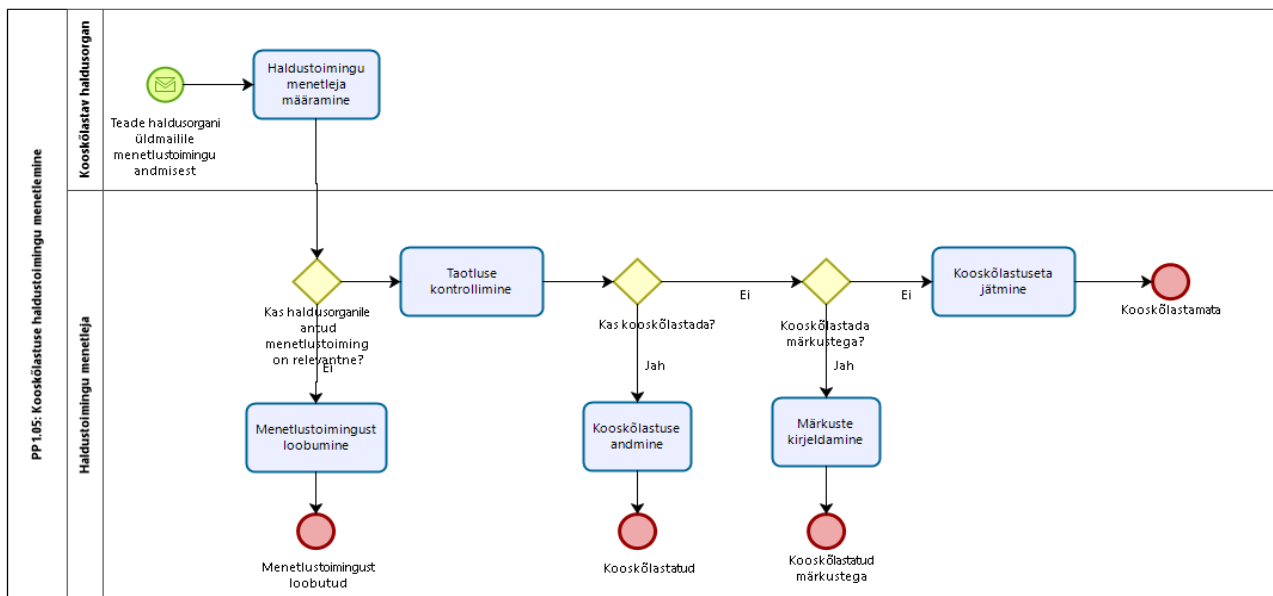
Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 7. Teatise menetlemise protsess (EAT, TLT).

Kui menetlejale laekub ehitamise alustamise teatis või täieliku lammutamise teatis, siis suunatakse teatis menetlejale ülevaatamiseks. Ülevaatamise järgselt on menetlejal võimalus teatis kas registrisse kanda või tagasi lükata. Võrreldes taotluse menetlemise protsessiga on erisus selles, et antud dokumentide puhul ei ole menetlejal võimalust võtta neid menetlusse ega saata kooskõlastamise ringile. Kui esitatud teatistes puuduseid ei tuvastata, saab menetleja EHR-is andmed registrisse kanda ja menetluse lõppenuks lugeda.

1.2.1.6 Kooskõlastuse haldustoimingu menetlemine

Kooskõlastuse haldustoimingu menetlemise eesmärgiks on toetada pädevat asutust valdkondliku ekspertteadmusega ehitusvaldkonnaga seotud haldusmenetluse läbiviimisel.

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 8: Kooskõlastuse haldustoimingu menetluse protsess

Kooskõlastajateks võivad olla nii pädeva asutuse sisesed osapooled (KOV, TJA) kui ka teised riigiasutused (PäA, KeA, MA, TA, MKA, Maa-amet, jt) ja nende volitatud ametnikud.

Kooskõlastuse haldustoimingu menetlemine algab sellest, kui menetleja määrab menetluses kooskõlastava haldustoimingu mõnele haldusorganile. Sisemised ja välimised kooskõlastamise haldustoimingu menetluse protsessid toimuvad üldistuses identselt, seega saab rääkida praktikatest korraga mõlema kooskõlastuse liigi võtmes.

Protsess algab sellest kui kooskõlastav haldusorgan saab teate haldustoimingu menetluse vajadusest. Kooskõlastajati on teadete vastuvõtmine ja sellega edasi tegelemine erinev. Mõni haldusorgan registreerib teate kui pöördumise oma dokumendihalduses, mõni mitte. Osades haldusorganites on kokku lepitud protsess, kus üldmailile laekuvad teated võetakse vastu referendi poolt ja referent suunab EHR-is menetlustoimingu õigele menetlejale. Osades haldusorganites on aga määratud haldustoimingute vastuvõtmine ja menetlemine mitmele ametnikule, kes jälgivad laekuvaid toiminguid ja võtavad neid menetlusse „kes-ees-see-mees“ põhimõttel.

Esmalt veendutakse sageli, kas kooskõlastus on üldsegi õigele välisele kooskõlastajale edastatud. Selleks tutvutakse pädeva asutuse poolt jäetud põhjendusega, kus ta selgitab, miks ta otsustas sellele osapoolale kooskõlastava haldustoimingu saata. Sageli see põhjendus aga puudub või on puudulik ja kooskõlastajal tuleb hakata taotluse läbivaatuse teel tuvastama, kas kooskõlastus oli relevantne või mitte.

Juhul kui ei suudeta tuvastada, miks kooskõlastus saadeti või leitakse, et kooskõlastus tegelikult pole vajalik, siis loobutakse kooskõlastusest.

Taotluse läbivaatusel teostatakse valdkondlikud kontrollid veendumaks, et taotlus vastab selle valdkonna aspektide raames tingimustele. Vajadusel kirjeldatakse märkused taotluse täiendamiseks ja kooskõlastuse väljundina taotlus, kas:

1. kooskõlastatakse;
2. kooskõlastatakse tingimustega;
3. kooskõlastust ei anta.

EHR võimaldab kooskõlastajatel näha laekunud kooskõlastuste haldustoiminguid, vaadata läbi taotlust ja sellega seotud dokumentatsiooni, kirjeldada märkuseid nii menetlejale, taotlejale kui ka haldusaktile ja võimaldab haldustoiminguid täita.

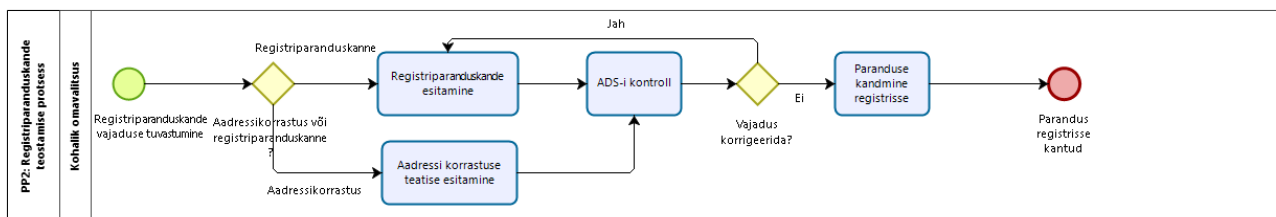
Enamikes väliseid kooskõlastusi andvates asutustes (ja sama käitumismudel on ka arvamusi andvatel asutustel) aga haldustoimingu menetlust EHR-is läbi ei viida, vaid registreeritakse sissetulnud haldustoimingu teade sisemises dokumendihalduses ja kooskõlastuse andmine menetletakse seal. Sellel käitumismustril on enamasti 3 peamist põhjendust:

1. Juhtimisandmete tervikluse küsimused. Asutuses tehakse dokumendihalduse (või alternatiivse analoogse süsteemi) andmete põhjal juhtimisraporteid tööülesannete osas ja see muudab juhtimisraportite koostamise keerukamaks kui andmed on süsteemides laiali (nt. pooled ülesanded on lahendatud ühes süsteemis ja pooled teises).
2. Tööandmete tervikluse küsimused. Asutuse tööprotsesse on keerukam sisuandmetega toetada, kui andmed on mitme süsteemi vahel killustunud ja peab kasutama andmete leidmiseks erinevaid töövahendeid. Eriti veel juhul, kui pakutavad töövahendid ei paku piisavat paindlikkust ega kasutajamugavust.
3. Vahel on vaja kooskõlastuse andmiseks (või ka arvamuse avaldamiseks) saata asutusesisele laiemale kooskõlastuse ringile, kuid seda funktsionaalsust EHR ei võimalda.

Seetõttu on valdavaks käitumismustriks see, et kooskõlastava haldustoimingu menetlemine viiakse läbi enda jaoks tuttavas ja turvalises süsteemis killustamata andmeid. Menetluse tulem vormistatakse dokumendina, mis sisaldab vajalikke märkuseid ja laetakse see pärast sisemistes süsteemides menetlemist EHR haldustoimingu juurde ja viiakse haldustoiming lõpule ka EHR-is.

1.2.1.7 Registriparanduskannete teostamine

Registriparanduskannete (RPK, EAK) eesmärgiks on tagada registriandmete kvaliteet (eelkõige õigsus, ajakohasus, täpsus ja terviklus).

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 9. Registriparanduskannete teostamise protsess (RPK, EAK).

Registriparanduskande tegevusi teostab kohalik omavalitsus, kes hoolitseb selle eest, et tema valitsemisalassee jäävate ehitistega seotud andmed oleksid registris kvaliteetsed.

Registriparanduskande protsessi algatab kohalik omavalitsus. Omavalitsus saab iseseisvalt muuta Ehitisregistris ehitiseega seotud andmeid, sealhulgas teostada aadressikorrastust (EAK). Selle jaoks on neile tagatud õigused ja vajalik funktsionaalsus.

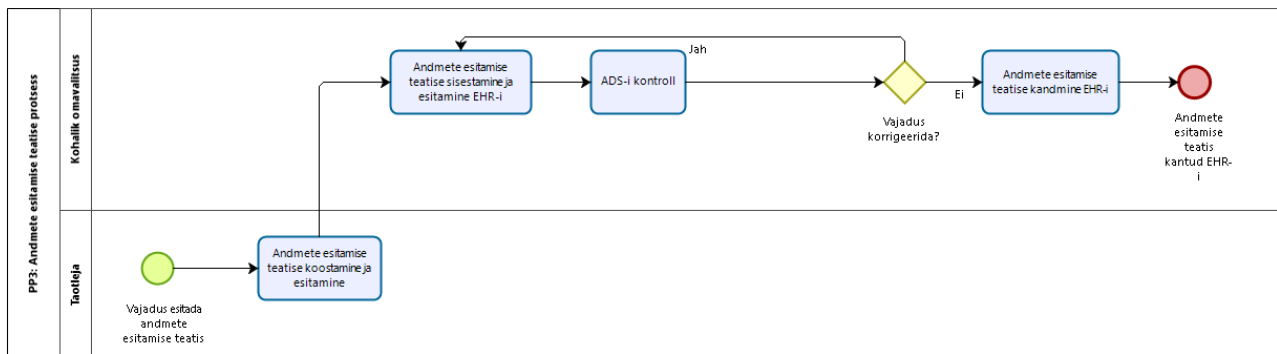
Menetleja kannab registriparanduskande EHR-i ja viib läbi lühida menetluse muudatuste kandmiseks registrisse. Menetlejal tuleb põhjendada muudatuse tegemist. Menetlusse reeglina kolmanda osapooli

(kooskõlastajaid, arvamuse avaldajaid või teisi huvipooli) ei kaasata, välja arvatud ADS toiming, mis kontrollib aadressi või ruumikuju korrastamise vajadust.

Protsessi tulemina on registriparanduskanded teostatud ning EHR-is olevate andmete kvaliteet paranenud.

1.2.1.8 Andmete esitamise teatise vastuvõtmine

Andmete esitamise teatise eesmärgiks on tagada registriandmete kvaliteet (eelkõige õigsus, ajakohasus, täpsus ja terviklus).

Powered by
bizagi
Modeler

Joonis 10: Andmete esitamise teatise protsess.

Andmete esitamise teatise protsessi algatab taotleja, kes soovib koostada ja esitada andmete esitamise teatist.

Taotlejatelt võetakse andmete esitamise teatiseid vastu täidetud ja allkirjastatud blanketil paberil või e-posti teel. Varasemalt on olnud andmete esitamise teatise esitamiseks iseteeninduslik võimalus ka EHR-is, kuid see on hetkel tehnilistel põhjustel suletud. Intervjuude käigus selgus, et kui tehnilised probleemid saaksid lahenduse, siis selle avamine oleks kindlasti nii omavalitsuste kui ka taotlejate poolt väga oodatud.

Menetleja kannab taotlused EHR-i ja viib läbi lühida menetluse muudatuste kandmiseks registrisse. Menetlejal tuleb põhjendada muudatuse tegemist. Menetlusse reeglina kolmandaid osapooli (kooskõlastajaid, arvamuse avaldajaid või teisi huvipooli) ei kaasata, välja arvatud ADS toiming, mis kontrollib aadressi või ruumikuju korrastamise vajadust.

Andmete esitamise teatise menetluse tulemusena esitatakse registrisse andmeid ehitiste kohta, mida varasemalt registrisse pole kantud (sh. õigusliku aluseta ehitatud ehitised) või korrigeeritakse andmeid, mis aja jooksul on muutunud. Näiteks on aja jooksul muutunud põhimõtted ehitise parameetrite mõõtmiseks või arvutamiseks, mistõttu tuleks vanade regulatsioonide järgi sisestatud andmed korrigeerida kehtivate regulatsioonidele vastavaks, et tagada nende sisuline kvaliteet. Protsessi tulemusena on tagatud paranduste kvaliteedi kontroll ja registrisse andmete paranduste sisestamine.

1.3 Andmevoogude kaardistus

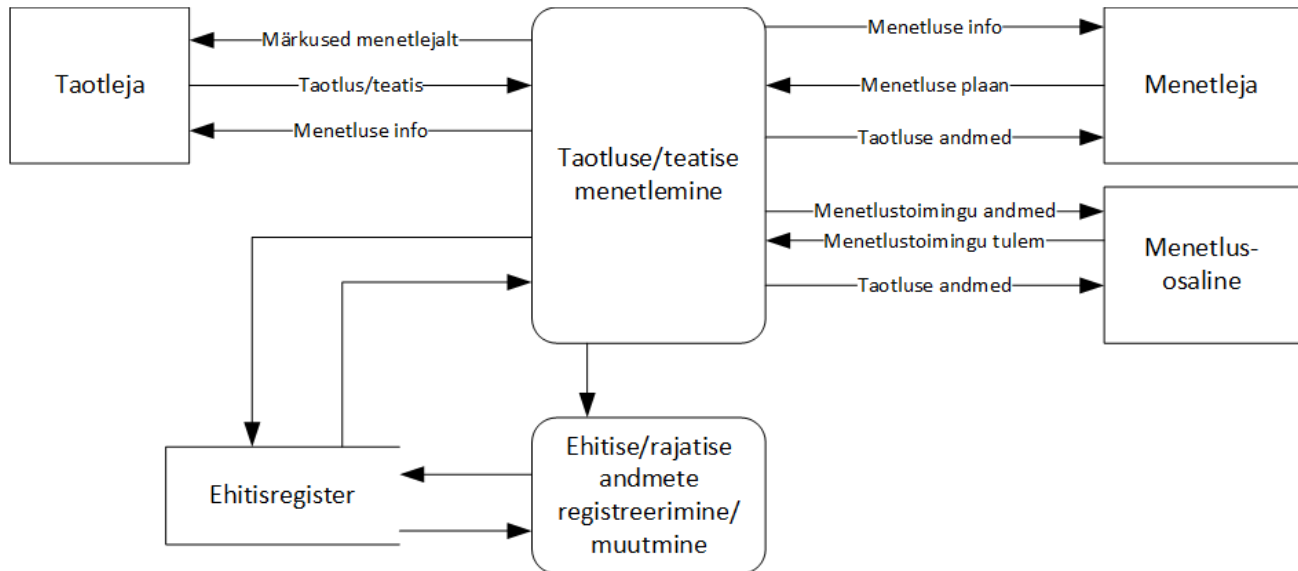
Allolevas tabelis on toodud intervjuudel tuvastatud andmekogud või andmeallikad, milledest pärinevad andmed osalevad EHR-poolt toetatud teenuste taotlemise ja menetluse protsessides.

Tabel 1. Teenustes kasutatavad andmekogud.

Nimelühend	Selgitus
X-GIS	Maa-ameti kaardirakendus ja selle erinevad kihid (nt. kitsenduste kaart, detailplaneeringud jt.)
ADS	Aadressiandmete süsteem (aadressandmed)
RPIS	Ruumilise planeeringu menetluste infosüsteem (detailplaneeringud)
EVALD	Kaardiandmete teenus (omavalitsuste kaardiandmed)
RR	Rahvastikuregister (Isikute ja elukoha andmed)
KR	Kinnistusraamat (Kinnistute ja nende omanike andmekogu)
MTR	Majandustegevuse register (Ettevõtete tegevusalad, pädevused)
Kutsekoda	Füüsilise isiku pädevustunnistused
KOV kaardiandmete süsteemid	ArcGIS (Harku), rätseplahendused (Rae, Tallinn) jm.
Äriregister	Asutused, juhatuse liikmed, esindusõigused
Dokumendihaldussüsteemid	Amphora, Delta, Postipoiss, GoPro, Webdesktop (dokumendid, menetluste andmed)
Riigiteataja	Õigusaktid ja regulatsioonid
KOV infoportaalid	Omavalitsuste kodulehed (kontaktandmed, teenuste juhised, kohalikud regulatsioonid, üldplaneeringute andmed, detailplaneeringud, projekteerimistingimused)
Haldusorganite infoportaalid	Ametite kodulehed (kontaktandmed, teenusstandardid, juhised)
Haldusorganite menetlussüsteemid	Nt. Muinsuskaitseameti süsteem tööde alustamise loa menetlemiseks, Keskkonnaameti lubade infosüsteemid (KLIS, KOTKAS), vms.
Võrguvaldajate infoportaalid	Võrguvaldajate kodulehed (teenuste kirjeldused, juhised)
Võrguvaldajate kaardiandmete süsteemid	Nt. Telia või Tallinna Vesi võrguandmete kaardirakendus
Võrguvaldajate e-teenuste infosüsteemid	Nt. Tehniliste tingimuste taotlemise süsteemid (Telia, Elektrilevi)
VEKA	Keskkonnaameti veekasutuse aruannete infosüsteem (sisaldab puurkaevude andmeid)
Google streetview	Tasuta e-teenus tänavate fotode vaatamiseks
Street-U	Tasuline e-teenus (Regio) tänavate fotode vaatamiseks
Maa-ameti fotopank	Perioodiliste ülelennul tehtud fotode hoidla
Paberarhiivid	Digiteerimata info (detailplaneeringud, projekteerimistingimused, load, menetluste andmed)
Menetlusinfo hoidlad	Menetluste info talletamine (tagasilükkamise põhjus jne) EHR menetluste käigus. Ametnikud kasutavad digitaalseid vorminguid (Exceli tabelid, muud failid) või paberkandjaid.
Muud andmekogud	Menetluste info talletamine paberile, arhiivis olevad detailplaneeringud
Bauhub	Projektdokumentatsiooni hoiustamise ja haldamise tasuline teenus (projektdokumenatsioon, teostusdokumentatsioon)
Failijagamise pilveteenused	Dropbox\Google Drive\OneDrive vms. (projektdokumenatsioon, teostusdokumentatsioon)
Taotlejate failiserverid	Ettevõtete sisesed failijagamise teenused (projektdokumenatsioon,

teostusdokumentatsioon)

Järgnevalt on kirjeldatud andmevoogude kulgemist EHR-i poolt toetatud teenuste menetluste protsessis üldistatud tasemel (nn. o-tase) andmevoodiagrammina (Gane and Sarson notatsioonis).

Joonis 11: Teenuste menetluste üldine andmevoog.

Taotleja esitab teenuse saamiseks nõuetekohaselt andmetega täidetud taotluse/teatise, mille teenust pakkuva omavalitsus võtab vastu ja menetleb. Taotleja saab protsessi käigus infot menetluse kulgemise kohta ja lahendamiseks saadetud märkuseid, mille täiendused ta uuesti menetlusprotsessi sisendiks esitab.

Menetleja saab teenuse protsessi käigus taotluse andmed, mille põhjal ta loob menetluse plaani, mis sisaldab menetlustoimingute andmeid. Menetlusprotsessi käigus saab ta jooksvalt menetluse infot, millest lähtuvalt on vaja korrigeerida menetluse plaane.

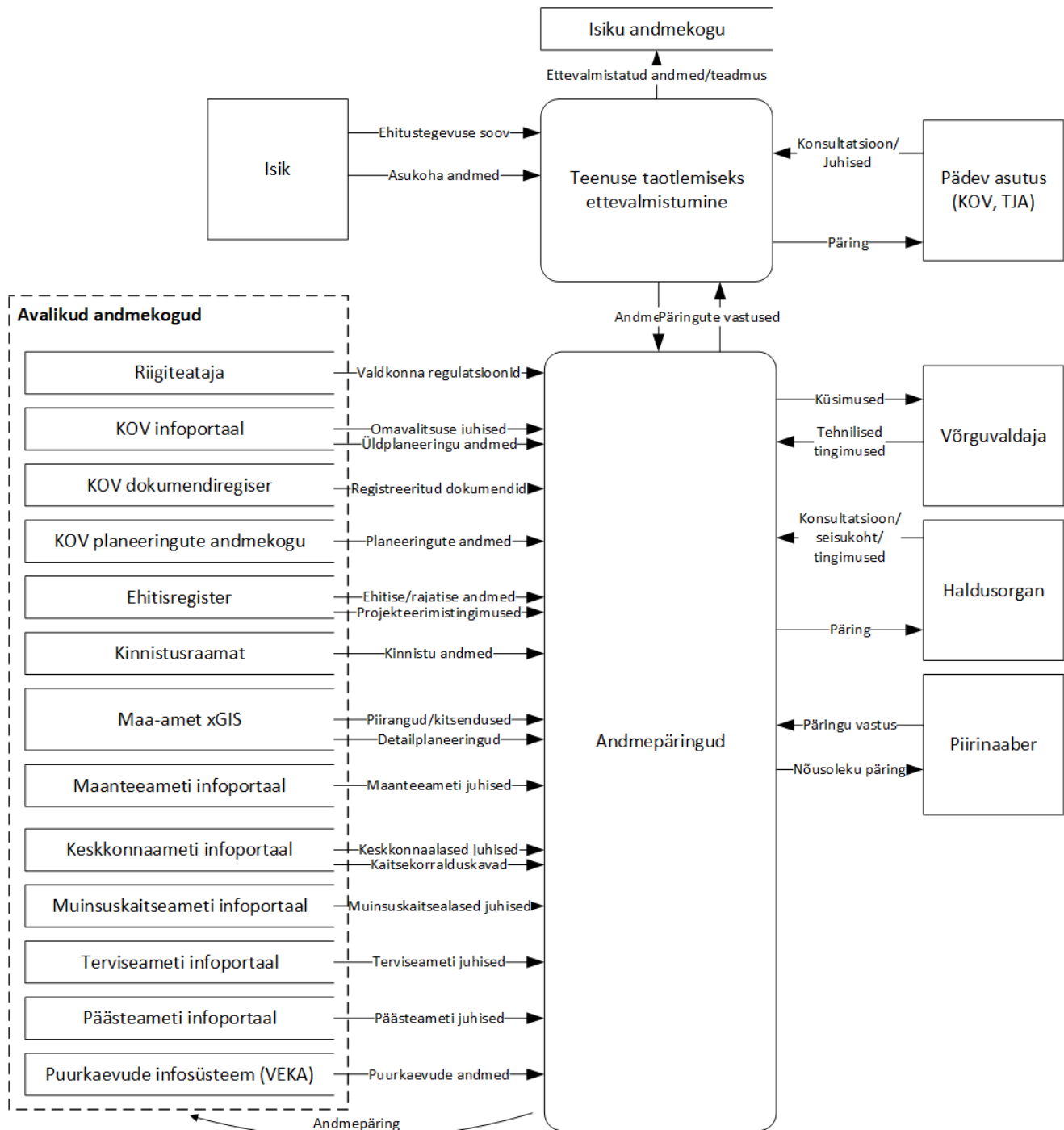
Menetusosaline saab protsessist täitmiseks menetlustoiminguid ja sellega seotud andmeid. Menetlustoimingu raames saab ta vaadata taotluse andmeid ja teostada menetlustoimingu tagastades tagasi protsessi menetlustoimingu tulemi (kooskõlastus, kooskõlastusest keeldumine, märkused jms.).

Protsessi kestel toodetavad protsessi andmed salvestuvad Ehisregistrisse, kust neid protsessi käigus taaskasutatakse. Protsessi tulemusena salvestatakse ehistega seotud andmed samuti Ehisregistrisse.

Järgnevalt on kirjeldatud teenuste taotlemise ja menetlemise erinevate etappide andmevooge tegevuste vahel detailsemas vaates 1.-taseme diagrammina.

1.3.1 Teenuse taotlemiseks ettevalmistumine

Järgnevalt on kirjeldatud teenuse taotlemiseks ettevalmistamise protsessi andmevooge (Gane and Sarson notatsioonis).

Joonis 12: Teenuse taotlemiseks ettevalmistumise andmevoog.

Ettevalmistumise tegevusi viib läbi isik – taotlemisest huvitatud juriidiline või füüsiline isik, kelle soov on selgitada välja rohkem või vähem detailselt, milliseid teenuseid ta oma soovide täitmiseks taotlema peab ja millised on tingimused tema plaanide suhtes. Ettevalmistumise käigus isikud koguvad vajalikku teadmust päringutega erinevatest avalikest andmekogudest ja koguvad ning teevad ettevalmistavaid tegevusi, et olla

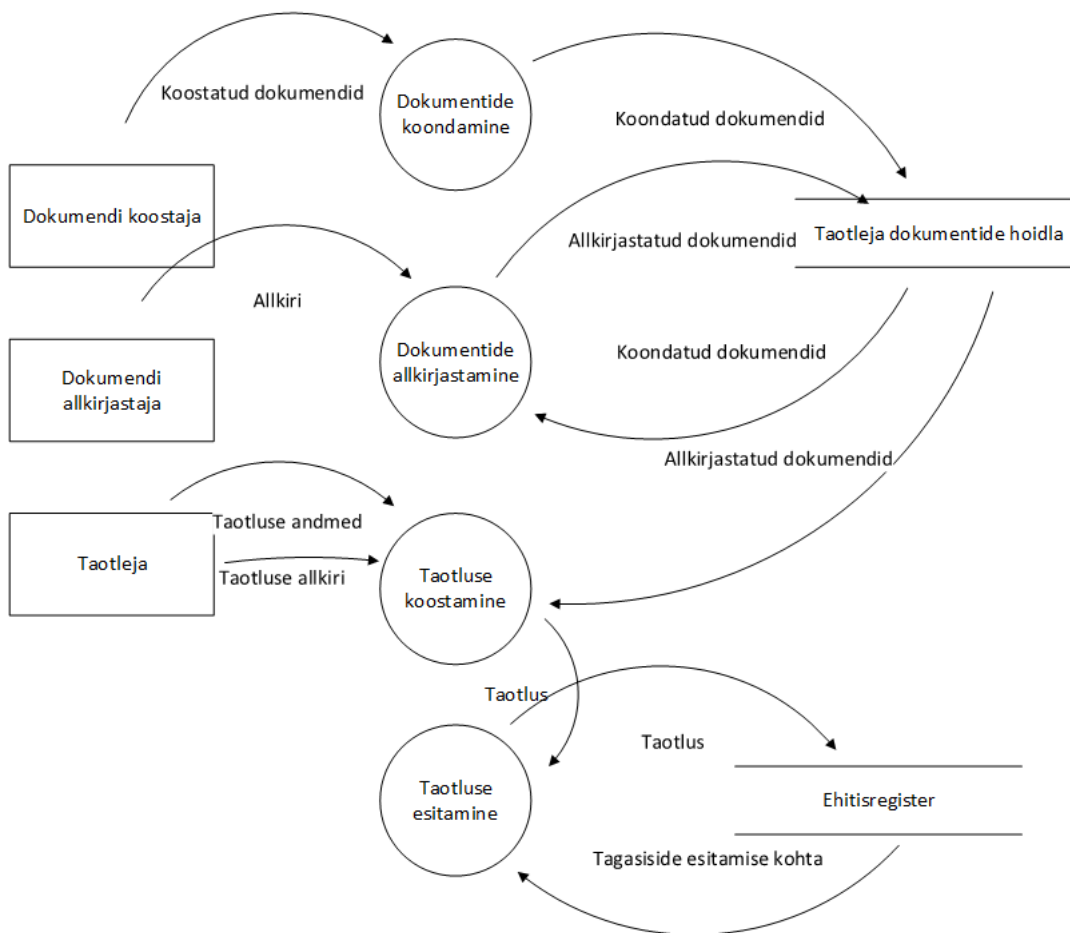
valmis taotluse andmekoosseisu vajalikus ulatuses esitama. Diagrammil on kujutatud valitud hulk andmekogusid, millest infot otsitakse illustreerimaks näidetena, millist infot erinevatest andmekogudest kogutakse.

Lisaks avalikele andmekogudele pööratakse konsulteerivate päringutega ka pädevate asutuste ja haldusorganite poole. Sageli annab otsene konsultatsioon küsimustele kiirema vastuse kui avalikest kanalitest otsides. Juhul kui planeeritav ehitise või ehitustegevus asub mõne võrgu kaitsevööndis, siis pööratakse ka vastavate võrguvaldajate poole, et saada neilt tehnilisi tingimusi.

Juhul kui planeeritava ehitise või ehitustegevuse osas tuvastatakse ka vajadust piirinaabrite arvamuste või kooskõlastuste järele, siis konsulteeritakse ka naaberkinnistuste omanikega.

1.3.2 Taotluse/teatise koostamine ja esitamine

Järgnevalt on kujutatud taotluse koostamise ja esitamise protsessiga seotud andmevooge (Yourdon and Coad notatsioonis).

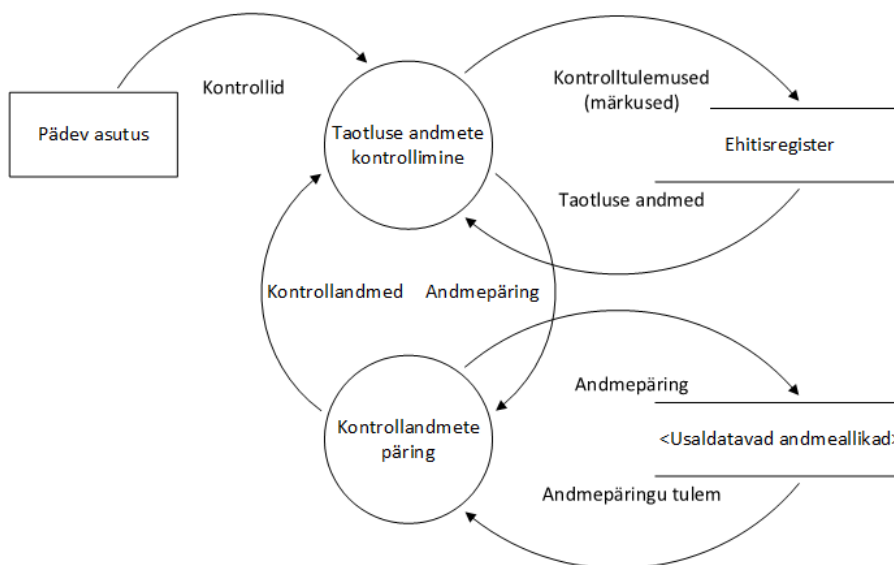
Joonis 13: Taotluse/teatise koostamise ja esitamise andmevoog.

Taotluse esitamise käigus tuleb taotlejal lisaks taotluse andmetele esitada lisana ka lisadokumentatsiooni kavandatava ehitustegevuse või teostatud ehitise kohta. Selleks toodab ja koondab ta vajalikud materjalid. Sageli toodab sellised dokumendid projekteerija või ehitaja, kellele on ühtlasi tellija poolt delegeeritud ka taotluse esitamise ülesanne. Vahel võib ka taotleja ise olla see, kes dokumendid koostab ja esitab. Dokumendi koostajad annavad dokumentide näol sisendit dokumentide koondamise protsessile, mis tagab nende salvestumise kasutatavas dokumentide hoidlas.

Koondatud dokumendid allkirjastatakse vajalike osapoolte poolt (sh. dokumendi koostajad, taotleja, vahel ka kinnistu omanik). Allkirjastatud dokumendid on sisendiks taotluse koostamisele, kuhu lisatakse dokumendid juurde. Taotluse andmed täidab taotleja. Taotlus koos dokumentidega esitatakse EHR-i.

1.3.3 Taotluse/teatise läbivaatus

Järgnevalt on kirjeldatud taotluse/teatise läbivaatuse protsessi andmevood (Yourdon and Coad notatsioonis).

Joonis 14: Taotluse/teatise läbivaatuse andmevoog.

Taotluse läbivaatuse käigus tutvutakse taotluse sisuga ja kontrollitakse läbivaataja poolt tema pädevuse piires. Ühes menetluses on taotluse läbivaatajaid tavaliselt rohkem kui üks ja seda protsessi läbitakse menetluse käigus korduvalt. Iga valdkonna spetsialist vaatab taotluse läbi oma pädevuse piires ja kui taotlust on vajalik täiendada, siis tuleb teha korduvläbivaatusi.

Läbivaataja toob protsessi kontrollid ja protsessi käigus tehakse päringuid teistesse andmekogudesse, et saada kontrollide läbiviimiseks võrdlusandmeid või kontrollandmeid. Allikaid, millest andmeid ammutatakse on mitmeid erinevaid ja iga menetluse puhul võib neid olla erinev kombinatsioon. Andmeallikatena kasutatakse usaldusväärseid andmeallikaid, milleks on enamasti riigi andmekogud ja registrid, aga sageli ka pädeva asutuse enda andmekogusid, mille kvaliteeti ta ise juhib ja saab selle usaldusväärsuses veendunud olla. Intervjuude käigus tuvastatud andmeallikate loend on toodud tabelis Tabel 1. Teenustes kasutatavad andmekogud.

Läbivaatuse tulemusena lisatakse taotluse kohta tekkinud märkused Ehitisregistrisse, millega tegeleb edasi teenuse menetleja.

1.3.4 Taotluse/teatise menetlemine

Järgnevalt on kirjeldatud EHR taotluste/teatiste menetlemise andmevood (Yourdon and Coad notatsioonis).

Asutusesiselt antakse laekunud teate osas teave edasi vastavalt dokumendi liigile vastutavale menetlejale. Mõnes asutuses logib referent ise EHR-i ja määrab dokumendile menetleja, võttes seega ühtlasi taotluse vastu ja algatades ka menetluse. Laiema praktika kohaselt aga jälgivad asutuste menetlejad ise EHR-i süsteemis uute taotluste laekumist ja võtavad sissetulnud dokumentidest menetlusse nende vastutusalasse kuuluva dokumendi. Menetlusse võttes salvestatakse menetluse info algatatud menetluse juurde ja salvestatakse EHR-i.

Menetlusosaline teostab taotluse läbivaatuse enda spetsialiteedi vaatepunktist pärinevate kontrollidega (kui just menetlusosaline pole menetleja ise, kes on juba taotluse läbi vaadanud ja seadistas iseendale selle menetlustoimingu märkuste edastamiseks), mille järel ta teeb toimingu otsuse. Menetlustoimingu teostamise käigus laetakse alla ja salvestatakse sageli taotlus oma andmekogudesse, kus seda on mugavam läbi vaadata. Menetlustoimingu käigus võidakse teha päringuid oma andmekogudesse, et läbivaatuse jaoks kontrollandmeid saada. Sageli viiakse menetlustoiming läbi menetlustoimingu teostaja sisemistes menetlussüsteemides ja EHR menetlusprotsessi tagastatakse selle väljund.

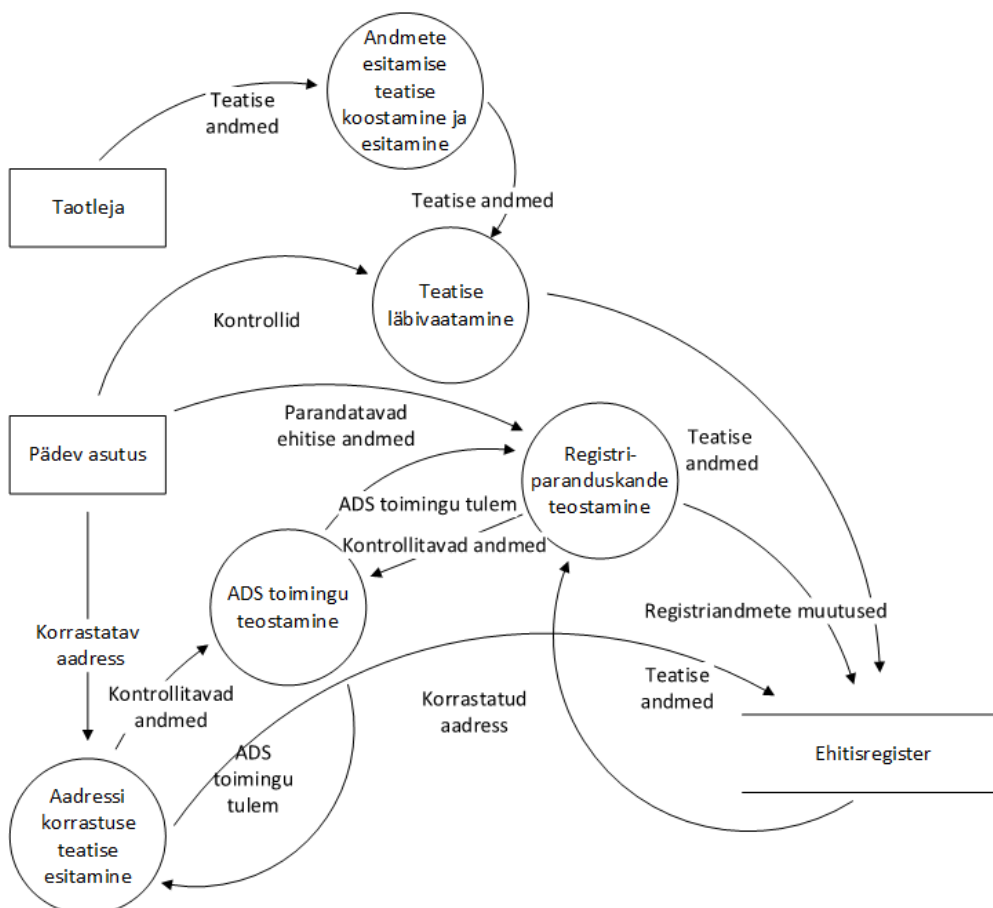
Menetleja jälgib menetlustoimingute täitmist, et saada infot, millal ta saab järgnevat menetlustoimingud teha (märkused taotlejale edastada või menetluse lõpule viia). Juhul kui menetlusosaliste menetlustoimingud on lõpule jõudnud ja edasiseks menetluseks tuleb lahendada menetlusosaliste poolt läbivaatamisel tekkinud märkuseid, siis edastab menetleja need taotlejale lahendamiseks, sh. taotluse täiendamiseks. Taotleja saab teate märkuste lahendamise vajaduse osas ja esitab vajalikud täiendused taotlusega EHR.

Peale taotluse lahendatud märkustega uuesti esitamist, teeb tarkvara automaatselt korduvad kooskõlastusülesanded ning menetleja ootab ära järgnevat menetlustoimingute tulemid. Juhul kui menetlustoimingud lõpetatakse taotleja jaoks edukalt, saab menetleja viia menetluse lõpule.

Olenevalt dokumendi liigist, pädeva asutuse praktikast ja oma volitustest, peab menetleja kas koostama loa andmiseks korralduse eelnõu, mille ta paneb sisemises dokumendihalduse süsteemis allkirjastamisele järgnevas omavalitsuse istungiks või allkirjastab loa andmise ise. Kui menetlejal on volitused allkirjastamiseks, siis eraldi korraldust ei tehta. Kui korraldus omavalitsuse poolt allkirjastatakse, siis menetleja võtab selle sisemisest dokumendihaldusest ja laeb EHR-i. Mõlema tegevuse tulemusena lõpetatakse menetlus ja dokumendi andmed kantakse registrisse. Ühtlasi antakse tegevuse tulemusel ka ehitusluba.

1.3.5 Registriparanduskande teostamine

Järgnevalt on kirjeldatud registriparanduskannetega seotud protsesside andmevooge (Yourdon ja Coad notatsioonis).

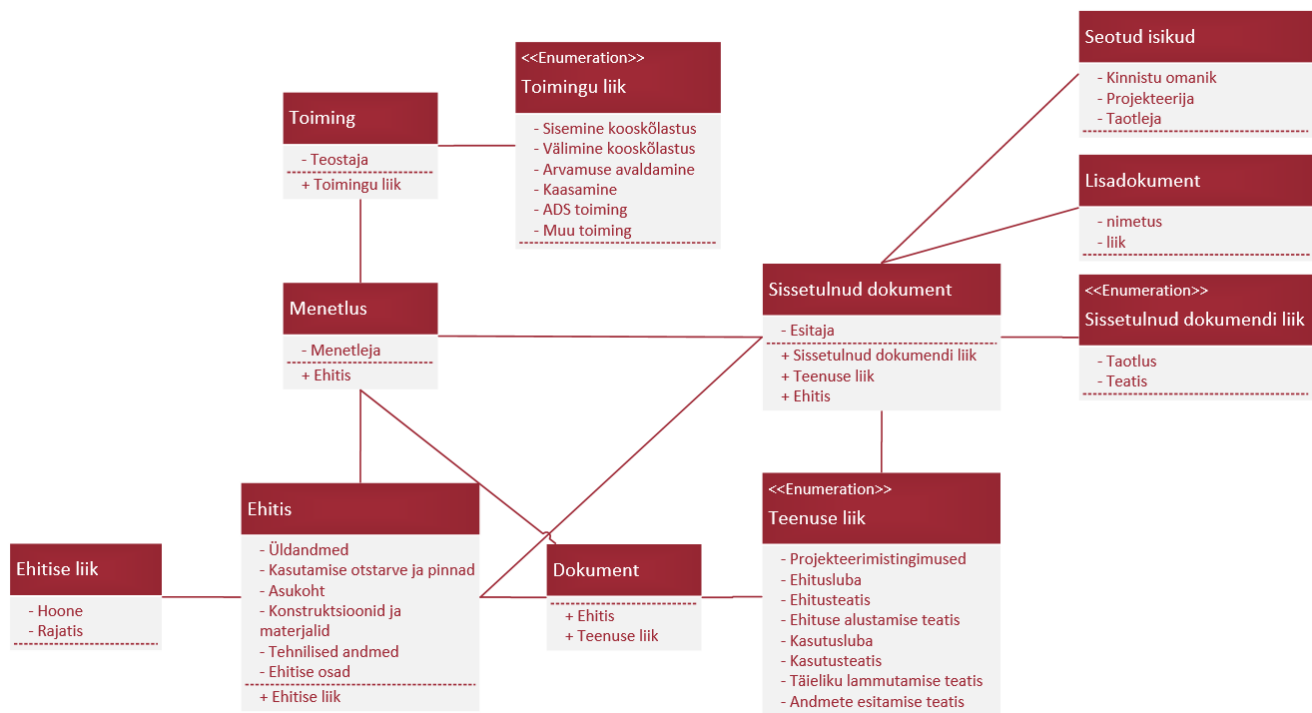
Joonis 16: Registriparanduskande teostamise andmevoog.

Pädev asutus (registri andmete haldurina) algatab iseseisvalt protsessi. Taotleja algatab protsessi andmete esitamise teatisega, mille pädev asutus võtab vastu, vaatab läbi ja menetleb.

Pädev asutus ise saab teha registriparanduskandeid muutes registris andmeid ja kirjeldades muudatuse põhjused. Igasugustel ehitistega seotud registriandmete muutmisel teostatakse ka ADS-toimingu kontrollid, millega kontrollitakse, et kavandatava paranduskande järgselt ei teki probleeme aadressandmete või ruumikujude kvaliteedis. Positiivse toimingu tulemi korral kantakse soovitud muudatused EHR-i.

1.4 Kontseptuaalne andmevaade

Järgnevalt on kirjeldatud tänane EHR põhiliste äriliste andmeobjektide kontseptuaalne andmevaade kõrgtasemelises üldistuses valdkonnamudelina.

Joonis 17: EHR põhiobjektide üldistatud kontseptuaalne andmevaade.

Ehitisregistri funktsionaalsuse toel võetakse omavalitsuste poolt vastu sooviavaldusi 8-liiki teenuste saamiseks, seega saab sissetulnud dokument olla üks neist. Iga sissetulnud dokument sisaldab taotluse või teatise kohustuslikku andmekoosseisu, mis sisaldab andmeid taotletava tegevuse ja sellega seotud ehitiste osas. Igal sissetulnud dokumendil võib olla juurde lisatud 1 või rohkem lisadokumenti. Iga sissetulnud dokument on seotud ühe või rohkema isikuga, kes võivad dokumendi suhtes olla erinevates rollides.

Taotluste/teatistega võib olla seotud rohkem kui üks ehitis (nt. soovin ühe taotlusega nii maja kui puurkaevu kui piirdeaia kui ka abihoone ehitamiseks luba). Iga sissetulnud dokument võib olla seotud ühe menetlusega. Iga menetlus võib olla seotud ühe või mitme ehitisega ja iga ehitis võib olla seotud 1 või mitme menetlusega. Iga menetlus võib olla seotud ühe või mitme sama või eri liiki dokumendiga.

Igas menetluses võib olla antud 1 või rohkem menetlustoimingut. Võib olla ka menetlusi, kus menetlustoiminguid eraldi ei antagi või tehakse automaatselt (nt. andmete esitamise teatis).

1.5 Probleemid, ebasoovitavad ilmingud

Järgnevalt on kirjeldatud intervjuudelt kogutud probleemkohad ja ebasoovitavad ilmingud, mis pärssivad EHR kasutajate hinnangul nende igapäevast tööd EHR-is. Mõningad probleemid võivad olla seotud kasutajate teadmatusega ning probleemi juurpõhjust ei ole tuvastatud. Sellised probleemkohad on eristatud tärnikesega (*) probleemi järel. Lisaks on iga probleemi järel sulgudes toodud välja, milline intervjuueeritud osapool probleemi tõstatas (KOV – kohalik omavalitsus (k.a. TJA), KK – kooskõlastav asutus, AA – arvamust avaldav asutus, EV – ettevõtte).

1.5.1 Taotluse koostamine ja täiendamine

1. Taotlusesse muudatusi tehes ei ole „Saada“ nupp taotlejale piisavalt nähtaval. Seetõttu on juhtunud, et taotlus jääb muudatuste tegemisel KOV-ile saatmata, mistõttu loa saamine/teavitus teavitatuks lugemine jääb asjatult venima. (KOV, EV)
2. Taotlejate poolt EHR-i üleslaaditavate dokumentide nimetuskeem on keeruline ning EHR poolt kuvatavad nimetuskeemi veateated ei ole arusaadavad, mistõttu laetakse taotlejate poolt dokumente EHR-i üles mitmeid kordi enne korrektse nimekuju saamist, mis omakorda mõjutab taotluse esitamise ajakulu. (KOV, EV)
3. Seaduses on sätestatud, et kasutusloa taotluses on vaja märkida ehitaja andmed, kuid EHR ei nõua seda ning paljud taotlused esitatakse ilma ehitaja andmeteta, mistõttu tekitab see nii taotlejale kui menetlejale ebavajalikku ajakulu märkuse parandamiseks ja paranduse kontrollimiseks. (KOV)
4. EHR-i poolt kuvatavad veateated ei ole taotleja jaoks piisavalt informatiivsed, mis mõjutab taotluse esitamise ajakulu. Juhul kui taotleja pöördub seetõttu KOV-ide või EHR kasutajatoe poole, mõjutab see ka nende töökoormust. (KOV, EV)
5. EHR ei anna tagasiside süsteemis tehtavate toimingute kohta (nt ei kuvata taotlejale märget, et taotlus on esitatud), mistõttu on taotlejatel ebaselgust, kas toiming sai süsteemis teostatud. (EV)
6. Taotlejad esitavad aeg-ajalt EHR-is dokumendid ja ehitusprojekti Ehitise lg 7 dokumentide alla, mistõttu ei ole dokumendid kõikidele osapooltele leitavad. See toob kaasa menetlusele täiendava ajakulu. (KOV)
7. Rajatiste liigid EHR-is ja Ehitusseadustiku Lisa 1 tabelis ei ole omavahel kooskõlas. Näiteks puudub EHR-is „Avalikkusele ligipääsetav eratee“, mistõttu tekitab see taotlejatele ebaselgust ja täiendavat ajakulu ning menetlejatele täiendavat ajakulu vajaduse näol konsulteerida taotlejaid. (KOV)
8. EHR-is on taotlejal võimalus ehitise osasid eemaldada või kustutada, kuid paraku ei tee taotlejad enamasti vahet kustutamisel ja eemaldamisel, mis toob kaasa ADS menetluse käigus veateate, mis omakorda tekitab see ajakulu taotluse menetlemisel. (KOV)
9. Kaugkütte puhul ei ole energiaallika registreerimine põhjendatud, kuna sel juhul võidakse lisada ebakvaliteetsed andmed, sest taotleja ei tea energiaallikat, mida kasutab kaugküttefirma. See tekitab EHR-i ebakvaliteetseid andmeid. (KOV)
10. Korterite rekonstrueerimise puhul ei ole hoone kõrguse märkimine ehitusteatise esitamisel põhjendatud, sest taotlejatel puuduvad andmed hoone kõrguse kohta ning antud lahter täidetakse selle kohustuslikkuse tõttu suvaliselt, mistõttu on taotlejatel justkui kohustus esitada ebakvaliteetseid andmeid. (KOV)
11. Valesti lisatud energiamärgist ei saa taotluselt kustutada ega muuta, mistõttu tuleb taotlust uuesti alustada. See toob kaasa taotlejale täiendava ajakulu. (KOV, EV)
12. MAC operatsioonisüsteemi kasutajad ei saa kohati EHR-is taotluseid esitada. Seetõttu minnakse KOV-i juurde ja palutakse, et nende projektid paberil vastu võetaks, mistõttu antud probleemiga tegelemiseks kulub nii taotlejal kui ka menetlejale aega. (KOV)
13. Korterile pole võimalik märkida EHR-is lahuspinda. Kuna pangad nõuavad taotlejalt antud informatsiooni, siis KOV-id märgivad selle kuidagi EHR-i. Kui antud informatsiooni ei ole EHR-is ning kinnistusraamatu ja EHR-i andmed ei kattu, siis pangad ei väljasta taotlejatele laenu.* (KOV)
14. Taotlust on võimalik esitada EHR-is digiallkirjastamata (täpsemalt PDF-kujul), kuna puuduvad automaatkontrollid selle tuvastamiseks. Seetõttu võib toimuda tarbetuid korduvmenetlusi, mis mõjutab menetluse ajakulu.* (KOV)

15. Taotluse esitamine ilma e-posti aadressita ei ole võimalik, kuid inimesel ei pruugi olla e-posti. Sellisel juhul kasutatakse e-posti aadressi lahtris formaati isikukood@eesti.ee. (KOV)
16. Ehitise või kinnistu omanikud ei pruugi olla kaasatud projekteerimistingimuste või lubade taotlemise protsessi, kuna omaniku andmete esitamine ei ole kohustuslik EHR-is. See võib tekitada olukorra, kus omaniku teadmata taotletakse tema kinnistule ehitusega seotud luba või projekteerimistingimusi. (KOV)
17. EHR ei võimalda taotleda ehitisele osalist kasutusluba, kuid vahel nõuab pank kasutusluba, kui kahekorruselisest ehitisest on esimene korrus valmis.* (KOV)
18. Taotlejatel on ebaselgust ehitise pindade arvutamise (netopind, ehitisalune pind jne), mistõttu esitatakse tihti peale valeandmed, kuna pole selgust mõistete osas, mistõttu menetluse ajakulu suureneb seoses taotluse korduvisitamisega. (KOV)
19. Taotluse liiki ei saa menetluse käigus muuta ehk ehitus- ja kasutusteatis ei saa muuta vastavalt ehitus- ja kasutusloaks ning vastupidi, mistõttu tuleb esitada taotluse liigi muudatuse korral uus taotlus, mis omakorda mõjutab taotluse esitamise ja taotluse vastuvõtmise ajakulu. Lisaks jäävad vanad menetlused menetluste nimekirja üles, mis raskendab menetluste nimekirjas navigeerimist. (KOV)
20. Ruumikujude lisamine on taotlejate jaoks aeganõudev ning pole selgust, mida täpselt teha tuleb, kuna abistavad märkused on puudulikud või puuduvad sootuks, mistõttu mõjutab see taotluse esitamise ajakulu. (KOV, EV)
21. Kasutuslubade puhul esitatava teostusdokumentatsiooni faili nimetuskeem pole reguleeritud, mistõttu ei saa menetlejad faili nimedest aru, millise sisuga iga dokument on, mis omakorda toob kaasa taotluse menetluse ajakulu. (KOV)
22. Kuna failinimetuste juhend on välja töötatud ehitusloa taotluseks, siis kasutusloa puhul on tööprojekti olevad failid detailsemad ja ei mahu nimetuskeemi poolt antud klassifikatsiooni, mistõttu pole kasutusloas esitatava tööprojekti nimetuskeem ühtlustatud ja taotlejad nimetavad faile oma äranägemise järgi, mis omakorda raskendab menetluse läbiviimist ja tekitab asjatut ajakulu. (KOV, EV)
23. Taotlejale pole selge taotlemise protsess EHR-is ning taotluse esitamise vaates navigeerimine on ebaselge ja ning nuppude asukohad pole kõige paremini kuvatud (nt „Salvesta“). (EV)
24. Taotlejatel puudub selge ülevaade, kas tuleb projekteerimistingimuste taotlust esitada, mis omakorda tekitab täiendavat selgituskoormust KOV-idele. (KOV)
25. Menetlejatele ei tule automaatteadet, kui taotleja poolt on taotluse korduvisitamine toimunud, mistõttu tuleb menetlust ise otsida või saadakse korduvisitamisest taotleja telefonikõne kaudu teada. See omakorda tekitab menetluses asjatut ajakulu ning menetlused jäävad venima. (KOV)
26. Kasutusloa taotluses on vaja seaduse järgi esitada ehitaja andmed, kuid EHR ei nõua seda, mistõttu esitatakse taotlused ilma ehitaja andmeteta (mõne KOV-i puhul suisa 95% kasutusloa taotlustest), mis omakorda tekitab menetlusse ebavajalikku ajakulu. (KOV)
27. Taotlejal on võimaldatud ehitusloa või kasutusloa taotlust esitada ilma riigilõivu tasumata, misjärel lükkavad enamik KOV-e taotluse läbivaatamata tagasi ning menetluse aeg venib asjatult. (KOV)
28. Taotlejad esitavad registrile kasutusloa taotlemisel dokumente liiasusega, kuna ei ole selget ülevaadet esitamisele nõutavatest dokumentidest, mis omakorda mõjutab süsteemi jõudlust ning kasutusloa menetluse ajakulu. (KOV)
29. Ehitise andmete muutmise koht EHR-is ei ole taotlejale hästi kuvatud, mistõttu on taotlejad sellega hädas, mis omakorda tekitab taotluse koostamisel segadust ja täiendavat ajakulu. (KOV)
30. Taotlejad ei ole teadlikud ning neil puudub ülevaade kõikidest dokumentidest, mida nad taotlustes esitama peavad (nt jäätmeõiend), mistõttu menetlused jäävad venima. (KOV, EV)
31. Kui taotlus tagastatakse taotlejale märkustega, siis märkuste lahendamisel peab taotleja vajutama nuppu „lahendatud“ iga märkuse juurde, misjärel tuleb omakorda pärast kõikide märkuste lahendamist ka vajutada nuppu „salvesta“. Salvestamise nupp ei ole kõige paremini leitav ning arusaamatuks jääb selle funktsioon, mistõttu taotlejatel jääb märkuste lahendamine KOV-ile seetõttu esitamata, mis omakorda pikendab asjatult menetluse pikkust. (EV)
32. Hetkel pole menetluses nõutavate dokumentide nimekirja ühtne ning KOV-ides esineb erisusi, mistõttu on taotlejatele ebaselge, millist dokumentatsiooni tuleb KOV-ile esitada erinevate menetluste raames. (EV)
33. Taotlejatel on suuremahuliste dokumendipakkide üles laadimine raskendatud, kuna see võtab EHR-i kehva jõudluse tõttu kaua aega ja üleslaadimise mahupiirangu tõttu on vaja pakke tükeldada, mis on taotlejale täiendavaks koormuseks. (EV)

34. Kui KOV-i poolt on teatis menetletud, siis taotleja ei saa EHR-ist automaatteadet, et teatis on loetud teavitatuks. Seetõttu helistavad taotlejad menetlejale, et uurida teatise menetluse kulgu, mis omakorda tekitab KOV-ile selgituskoormust. (KOV)
35. Taotlejatel puudub ülevaade menetluse staatusest, mistõttu pöördutakse menetluse staatuse teada saamiseks tihti peale KOV-i poole. See tekitab menetluses täiendavat ajakulu nii taotlejale kui ka KOV-ile. (KOV, EV)

1.5.2 Menetluste läbiviimine

1.5.2.1 Kohalikud omavalitsused

1. EHR ei salvesta taotleja poolt muudetud/täiendatud projektdokumentide lisamisel vanu versioone, mistõttu on menetlejatel keeruline võrrelda projektdokumentides tehtud muudatusi, mis omakorda mõjutab taotluse menetlemise ajakulu. (KOV)
2. Menetluse käigus puudub võimalus muuta ehitustegevuse liiki, mistõttu tuleb ehitustegevuse liigi muutmise vajaduse korral menetlust uuesti alustada. Lisaks jäävad katkestatud menetlused menetlejate nimekirjadesse üles. See mõjutab nii taotluse esitamise kui ka taotluse vastuvõtmise ajakulu ning õige menetluse leidmise ajakulu. (KOV)
3. Menetluste andmeid muutes ning kommentaare ja märkusi lisades peab menetleja saatma muudatused ja kommentaarid iseendale kooskõlastamiseks, mis loob menetlusprotsessi ebaefektiivsust ning suurendab taotluse menetlemise ajakulu. (KOV)
4. EHR ei võimalda teha isiklikuks kasutamiseks mõeldud märkusi menetluste juurde, mistõttu hoiavad menetlejad taotlustega seonduvat lisainformatsiooni paberil või Excelis, mistõttu on menetlusega seotud andmed killustunud. (KOV)
5. Kui taotleja esitab täiendatud taotluse, siis EHR-is ei ole menetlejale näha enda antud kommentaare märkuste kohta, mis põhjustel eelnev taotlus tagasi lükati. Seetõttu hoitakse menetluste infot paberil või Excelis ning menetlusega seotud andmed on killustunud. (KOV)
6. EHR ei pea menetluse tähtaegade üle arvestust korrektselt. Tähtaeg ei peatu, kui taotlus tagastatakse taotlejale täiendavateks kommentaarideks. Seetõttu peetakse KOV-ides sisemist andmekogu (Excel, paberkandja), et tähtaegade üle korrektselt arvestust pidada, mistõttu tekitab see täiendavat ajakulu menetlemisele. (KOV)
7. Maa-ameti poolt hallatavas ETAK andmekogus määratakse aerofotode järgi elukondlike hooneid, mis tegelikkuses osutuvad mitte-elukondlikeks. ETAK-ist kantakse andmed üle EHR-i ning kui kinnistule esitatakse ehitusloa taotlus elukondliku hoone ehitamiseks, siis tekib ADS menetluse käigus unikaalaadressi probleem. Kuna menetlejal pole õigust unikaalaadressi ja ruumikuju iseseisvalt muuta, siis see mõjutab menetluse ajakulu. (KOV)
8. Taotlejate pädevuskontrolle ei saa teha läbi EHR-i, mistõttu kontrollivad KOV-id MTR-ist ja Kutseregistrist vastavate isikute pädevusi. See toob kaasa taotluse vastuvõtmisel ebamõistlikku ajalist kulu. (KOV)
9. Hoone energiamärgise lisamine on keeruliselt leitav, mistõttu mõjutab see taotluse menetluse ajalist kulu. (KOV)
10. EHR ei võimalda sundvalduste sisestamist registrisse, mistõttu pole seadusest tulenevaid kohustusi võimalik ametnikel täita ehk kanda sundvalduseid EHR-i. (KOV)
11. Registriparanduskande tegemisel peab menetleja täitma ehitise osades (eluruumi lisas) kõik väljad ning puudub võimalus parandada ainult vajaminevaid väljasid, mistõttu tekitab see registriparanduskande tegemisel täiendavat ajakulu menetleja jaoks. (KOV)
12. ADS menetluse esitamine on järjest problemaatilisemaks muutunud. Kinnistusraamatus on omandid, kuid EHR-is ehituslikult korterid (eluruumid või mitteiluruumid), mis ei peagi olema omavahel seotud ja samad. Kui müüakse üks osa oma hoonest maha, tekib Kinnistusraamatus 2 korteriomandit, kuid EHR-is ehitusloa taotlusel on ikka üks hoone ja ADS-is ei taheta taotlust jõustada, kuna taotlusega kustutatakse mingi seos Kinnistusraamatuga ära. See mõjutab taotluse menetlemise ajakulu. (KOV)
13. EHR-is on projekti esitamisel võimaldatud tekitada liik „KAUST“, mida ei saa menetlejad alla laadida ning kõik kaustas olevad failid tuleb ühekaupa klõpsides alla laadida, mis mõjutab taotluse vastuvõtmisel ajakulu. (KOV)

14. Kasutuslubade puhul ei saa korraga ühes menetluses mitme ehitise kasutusluba välja anda, vaid peab ühekaupa ehitised allkirjastama, mis mõjutab taotluse menetluse ajakulu. (KOV)
15. Ehitusluba vormistades ei saa märkuste kasti kirjutada seadusega kooskõlas olevat paralleelaadressiga hoone aadressi õigesti (nt Kalda tee 41 // 43 ehk tühikutega). Tühikutega aadress muudab kogu vormistuse segamini ja peab kirjutama ilma tühikuteta (nt Kalda tee 41//43), mis on vastuolus seadusega. (KOV)
16. Ehitusteatise menetlemine peaks võtma seaduse kohaselt aega 10 päeva, kuid enamasti võtab menetlus aega kuni 40 päeva, kuna ehitusteatis saadetakse menetlejate poolt kooskõlastamisele Päästeametisse, kuigi seadus seda justkui ei nõua, misjärel EHR pikendab menetluse tähtaega automaatselt 30 päeva võrra. See toob kaasa taotleja jaoks pikema menetluse, kui seaduses sätestatud on. (KOV)
17. Terminoloogia „Läbivaatamata tagastamine“ tekitab taotleja jaoks segadust, kuna tegelikult vaadatakse menetleja poolt enne tagastamist taotlus läbi, mistõttu pöörduakse menetleja poole täiendavate põhjenduste saamiseks, miks menetlust läbi ei vaadatud. (KOV, EV)
18. Piirinaabrite kaasamise protsess on ebaefektiivne ja aeganõudev, kuna kaasamiseks tuleb kasutada nii Kinnistusraamatut (kinnistuomaniku tuvastamiseks) kui ka Rahvastikuregistrit (kinnistuomaniku kontaktandmete saamiseks), mis tekitab menetlejatele tarbetut ajakulu. (KOV)
19. Paljudes KOV-ides on paika pandud menetluskord, et kõik lubade menetlused peavad loa väljastamiseks läbi käima vallavolikogu istungilt, mistõttu võib loa menetlus asjatult venida (ca 1 nädal) ning tekitada haldusakti koostamisel täiendavat ajakulu menetlejale. (KOV)
20. Registriparanduskannet tehes ei tule ADS-i jõustumise kohta automaatset teavitust ning seetõttu peavad menetlejad ise seda aeg-ajalt kontrollima, mis toob menetlejate tööle lisakoormust. (KOV)
21. EHR-is on piiratud arv tähemärke võimalik lisada erinevatesse märkuste lahtritesse, mistõttu kirjutatakse märkused Word-faili ning laetakse antud dokument menetluse juurde üles. See on täiendav töö menetlejale ning tekitab EHR-välise dokumendi. (KOV)
22. Projekteerimistingimuste menetlus viiakse KOV-ides läbi sisemistes dokumendihaldussüsteemides, kuna EHR ei võimalda läbi viia avatud menetlusi. Andmete terviklikkuse mõttes pole see hea olukord, kuna menetlusega seotud kulg ei jää EHR-i nähtavale. (KOV)
23. Menetlust ei saa EHR-is üle anda teisele menetlejale, mistõttu võetakse menetlus hetkel üle nii, et otsitakse menetleja nimekirjast ise menetlus üles. Soov oleks, et allkirjastaja (ehitusnõunik) näeks oma menetluste all, et vajadus on allkirjastada, misjärel saaks ta taotluse üle kontrollida ja seejärel allkirjastada. Seetõttu ei saa allkirjastaja õigeaegselt ülesannet taotluse ülevaatamiseks allkirjastamiseks, mistõttu menetluse lõpp jääb asjatult venima. (KOV)
24. Märkuste koondvaade on menetlejate jaoks visuaalselt väga segane ning korduvkooskõlastusringidest tulnud märkused ei ole teistest märkustest eristatavad, mis loob menetlejale keerukast ja asjatut ajakulu kooskõlastuse haldamisel. (KOV)
25. Registriparanduskande puhul ei ole taotlejale ega KOV-ile tagantjärele näha EHR-i poolt, mida muudeti ning see põhjustab menetluse läbipaistvuse ja jälgitavuse probleemi. (KOV)
26. Korduval ehitamise alustamise teatise esitamise puhul ei tule menetlejale EHR-i poolset teavet, et taotleja on teatise korduvalt esitanud, mistõttu jääb teatise menetlus asjatult venima. (KOV)
27. KOV-i poolt tehtavad märkused võivad kohati olla sisemiste kooskõlastuste puhul vastandlikud, mis tekitab taotlejas segadust ja mõjutab ka menetluse ajakulu. (KOV)
28. KOV-idele ei ole läbipaistev, milliste õigusaktide alusel ja mis põhjustel on Maa-amet kaasatud loa või teatise menetluse protsessi, mis omakorda tekitab KOV-ides usaldamatust Maa-ameti suhtes. (KOV)
29. Praegu ei ole võimaldatud hooneosade tähistate kordumine, mis tekitab probleemi muudatusprojektide koostamisel, kuna varem olid korpuste vahel korterid jaotatud ning nüüd enam samamoodi jaotada ei saa, kuigi kinnistusraamatus on juba korteriomandid sedamoodi moodustatud, et hooneosade tähistate korduvad korpuste kaupa. (KOV)
30. Kui taotluses on mitu objekti (nt kuur, elamu, abihoone), siis kõikide hoonete ehitusteatiste dokumentide sisu on täpselt ühesugune ning igas dokumendis on väljastatud kõigi kolme hoone parameetrid ehk pole võimaldatud luua koonddokumenti, mille all oleks võimalik lisada iga hoone vastavad andmed, et vältida andmete kordumist taotluses, mis mõjutavad menetluse läbivaatamise ajakulu. (KOV)
31. Mõned omavalitsused pole teatud ametiasutustesse aasta jooksul kooskõlastamisele saatnud mitte ühtegi taotlust, mis võib olla tekkinud olukorrast, et menetlejatel pole selget ülevaadet, keda nad peavad kooskõlastamiseks kaasama. (KOV)

32. Märkuste koondleht on ebapiisav ning eksitav menetleja poole pealt, kuna seal kuvatakse kooskõlastava asutuse ametniku nime asemel KOV-i menetleja nimi. See tekitab nii taotlejale kui ka ametnikule segadust. (KOV, EV)
33. Menetlejal puudub ühtne ülevaade ja nimekiri vajaminevatest menetlustoimingutest, mistõttu võidakse taotlust ebakvaliteetselt menetleda. (KOV)

1.5.2.2 Tehnilise Järelevalve Amet

1. Avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendamata ehitise ehitamiseks tuleb TJA-lt taotleda hoonestusluba, misjärel saab taotleda ehitusluba. Taotlejad seda ei tea ning esitavad algselt ehitusloa, mistõttu tuleb ehitusloa menetlus peatada, kuni hoonestusloa väljaandmiseni. EHR ei võimalda ehitusloa menetlust peatada. Selle olukorra lahendamiseks saadetakse taotlus TJA poolt menetlusse võtmata tagasi, millest ei jää ühtegi märki EHR-i või võetakse menetlusse, tehakse sisemine kooskõlastus iseendale, kirjutatakse märkuste lahtrisse, et seaduse järgi menetlus peatub, kuni hoonestusloa väljastamiseni ning palutakse esitada ehitusloa taotlus koos hoonestusloaga, misjärel saadetakse taotlus tagasi taotlejale. Võimaluse puudumine menetlust lihtsalt peatada ning seejärel jätkata tekitab nii TJA menetlejale kui ka taotlejale täiendavat ajakulu taotluse esitajale kui ka menetlejale. (KOV)
2. Avalikku veekogusse kaldaga püsivalt ühendatud ehitise menetleja on KOV ning antud ehitise eest on TJA kohustatud koguma tasu, kuna taotleja saab enda kasutusse riigi omandis oleva vara (nt meri). Samas ei pane ehitusseadustik KOV-ile kohustust teavitada sellisest ehitisest TJA-d, mistõttu TJA-l puudub informatsioon, milliste ehitiste eest nad tasu peavad küsima. Lisaks on kõik tasu küsimiseks vajalikud andmed KOV-i käes. See toob kaasa suurema halduskoormuse KOV-ile, kuna peavad TJA-le projektist ülevaate andma ning täiendavat ajakulu toob see ka TJA-le, et saada tasu küsimiseks vajalikud andmed kokku. (KOV)
3. EHR ei võimalda valida, millised menetlusega seotud failid on avalikud ja millised mitte, kuna kogu dokumentatsioon on esitav ühe kaustana, mistõttu riigikaitse objektide menetlused viiakse läbi EHR-i väliselt, mis omakorda toob kaasa menetluste killustatuse. (KOV)
4. TJA-le saadetakse igapäevaselt taotlusi, mis ei ole nende pädevuses menetleda, kuna taotleja unustab EHR-i katastriüksuse tunnuse/aadressi sisestamata või tehakse mõni muu viga, mistõttu ei tekitata EHR-is taotluse ja asjakohase KOV-i vahel seost ning kõik sellised menetlused lähevad TJA lauale. Põhjuseks võib olla ka see, et TJA-sse saatmise nupp on liiga suur ja liiga nähtaval kohal. Kuna igapäevaselt tuleb selliseid taotluseid 5-6 tk, siis see tekitab väga suurt ajalist mõju TJA menetleja tööle. (KOV)

1.5.3 Kooskõlastamine ja arvamuse avaldamine

1. Korduvate kooskõlastuste korral suunatakse taotleja poolt täiendatud menetlus automaatselt kooskõlastavale osapoolele, mistõttu tekitab see täiendavat ajakulu kooskõlastajale, kuna tehtud muudatused ei pruugi olla tema jaoks relevant. (KK)
2. Loa väljastamisel jääb avatud ülesanne üles spetsialistile, kes ei ole oma kooskõlastust teostanud tähtajaliselt, mistõttu on kooskõlastuste nimekirjas mitterelevantseid kooskõlastusi, mis omakorda mõjutab otsitava kooskõlastuse leidmise ajakulu. (KK)
3. EHR-is pole võimaldatud enne sisemiste kooskõlastajate poolt tulnud märkuste välja saatmist märkuseid redigeerida, mistõttu mõned suuremad KOV-id kasutavad sisemisteks kooskõlastusteks oma infosüsteeme ja saadavad märkused korraga ühe kirjaga EHR-i. Märkuseid soovitakse redigeerida keelelistel põhjustel. Probleem täiendavaid lisaliigutusi menetluse käigus, mis mõjutab taotluse menetluse ajakulu. (KOV)
4. Kui kooskõlastav asutus pikendab taotluse ülevaatus, siis pole KOV-ile saadetud automaatselt kirjeldatud, kui pikalt ülevaatus pikendati, mistõttu peab menetleja EHR-i minema, et saada teada pikendamise aeg. (KOV)
5. Kooskõlastavatele asutustele edastatakse EHR-is taotluseid, mis tegelikkuses ei vaja nende kooskõlastust. See tuleneb ametnike teadmatusest ning ebapiisavatest juhendmaterjalidest, mis toob

- omakorda kooskõlastajatele kaasa täiendavat ajakulu mitterelevantsete menetlustega tegelemise näol. (KK)
6. Kooskõlastajatel puudub võimalus kooskõlastatud taotlustele lisada täiendusi. Seda läheb vaja, kui kooskõlastuse andmisel unustatakse kooskõlastust tõendav fail menetluse juurde manustada. See mõjutab omakorda andmete kvaliteeti ja täielikkust. (KK)
 7. EHR-is puudub võimalus ühe taotluse all olevat mitut ehitist korraga kooskõlastada. Olemas on küll nupp "Kooskõlasta kõik ehitised", kuid see ei toimi ning iga ehitise juures tuleb eraldi valida "Kooskõlasta". (KK)
 8. EHR ei anna tagasisidet, et kooskõlastus on KOV-ile tagasi saadetud, mis omakorda tekitab kooskõlastajate jaoks menetluses ebaselgust. (KK)
 9. Kooskõlastajatele pole täielikku selgust, mida tähendavad ning kuidas toimivad kooskõlastuse andmisel märkuste lahtri kõrval olevad valikud: „Infoks“, „Haldusaktile“, „Lahendamiseks“. See võib kaasa tuua olukorra, kus kooskõlastaja märkused ei jõua soovitud adressaadini. (KK)
 10. Korduvkooskõlastamise puhul pole võimalik tähtaega pikendada, kuigi tegelikkuses võtab see aega sama palju, kui eelnev kooskõlastusprotsess, mistõttu tähtaja pikendamist võib antud juhul vaja minna. (KK)
 11. KOV-il on õigus kooskõlastajale määrata kooskõlastuse andmise tähtaega, kuid tegelikkuses on see reguleeritud seadusandluses. On ette tulnud juhtumeid, kus KOV määrab menetlejale alla 10 päeva kooskõlastuse tähtaega, mis tekitab liigset survet kooskõlastaja poole peale. (KOV, KK)
 12. Kui KOV saadab ühelt kooskõlastajalt tulnud märkused taotlejale enne, kui teised kooskõlastajad on oma tagasiside andnud, siis sel hetkel kooskõlastusahel katkeb ja teised asutused ei saa kooskõlastust enam anda, mis omakorda tekitab kooskõlastusprotsessi asjatut ajakulu, kuna kooskõlastusprotsess jääb seisma. (KOV, KK)
 13. Taotlejad suhtlevad vahete-vahel märkuste osas otse kooskõlastajaga, et ei peaks kogu dokumentatsiooni uuesti EHR-i esitama. Seetõttu saadavad nad muudetud faili/failid ainult suhtlusalusele kooskõlastajale e-postile, mistõttu üks kooskõlastav asutus menetleb justkui uut projekti, teised aga vana projekti, mis omakorda toob kaasa riski, et uuendatud projektis olevad muudatused jäävad teiste asjakohaste kooskõlastajate poolt menetlemata. (KK)
 14. Muinsuskaitseamet peab kultuurimälestiste riiklikku registrit, mis on loodud mälestiste üle arve pidamiseks. Kooskõlastamisel tehakse kõigepealt kanne kultuurimälestiste registrisse ja seejärel EHR-i, mistõttu toimub topelt sisestamine. See mõjutab kooskõlastaja töökoormust ning menetluse ajakulu. (KK)
 15. Ilma märkusteta antud kooskõlastustest ei jää EHR-i menetluse juurde taotlejale nähtavale mitte ühtegi märget, mistõttu puudub taotlejatel selge ülevaade kõikidest kooskõlastuse andnud asutustest. (EV)
 16. Suuremate võrguvaldajatega (nt Eesti Energia, Telia) kooskõlastamine toimub EHR-i väliselt ning kooskõlastusega seotud dokumendid tuleb taotleja või KOV-i poolt üles laadida vastavate ettevõtete infosüsteemidesse. See ei ole soovitud olukord, kuna menetlust ei saa seetõttu läbi viia ühe konkreetse kanali kaudu ning andmeid esitatakse nii EHR-i kui ka võrguvaldaja infosüsteemi, mis omakorda tekitab täiendavat ajakulu nii KOV-ile kui taotlejale. (AA)
 17. Kuna korduvad kooskõlastused lähevad EHR-is automaatselt otse menetleja postkasti, siis võivad sellised menetlused venima jääda või loetakse need KOV-ide poolt automaatselt kooskõlastatuks, sest menetleja võib olla läinud puhkusele või töölt lahkunud, mistõttu menetlus ei jõua õigeaegselt kooskõlastava asutusele. (KK)
 18. Kaasatavatel puudub võimalus läbi EHR-i menetluses osaleda ning hetkel antakse KOV-ile menetluse osas arvamus e-posti teel, mistõttu menetlusega seotud andmed on killustunud, mis omakorda mõjutab menetluse andmete terviklikkust. (AA)
 19. Võrguvaldajatel ei ole EHR-ist võimalik vaadata enda poolt antud tagasiside menetlusele, mistõttu peetakse sisemisi andmekogusid (Excel), kuhu pannakse kirja menetlusele esitatud märkused. See toob kaasa kooskõlastajale täiendava ajakulu.* (AA)
 20. Kaasamise korral ei ole menetlejale näha, kas e-kiri on kaasatavale kohale läinud, mistõttu saadetakse e-kiri EHR-ist välja ning seejärel saadetakse kiri välja ka oma sisemisest töömeilist, et veenduda, kas kiri läheb kaasatavale kohale. See tekitab ametniku jaoks asjatut ajakulu. (KOV)
 21. Kuna menetluse suunab kooskõlastusringile menetleja ning taotleja ei näe, kellele on taotlus kooskõlastamisele saadetud, siis on ette tulnud olukordi, kus menetlust ei ole kõikidele vajaminevatele osapooltele kooskõlastamiseks või arvamus avaldamiseks saadetud, mistõttu on see kaasa toonud taotleja jaoks täiendavat ajalist kulu ehitustegevusele eelnevalt või selle käigus. (KOV, EV, AA)

1.5.4 Menetluste vaheline navigeerimine

1. Menetlejal puudub võimalus oma menetlusi aadressi järgi otsida, mistõttu tuleb tuvastada muid tunnuseid (nt katastriüksuse number maa-ameti kaardi järgi), et otsinguid teostada, mis mõjutab õige menetluse leidmise ajakulu. (KOV)
2. Allkirjastatud ja teavitatud menetlused kuvatakse menetluste nimekirjas ning menetlejal on keeruline seal navigeerida, mistõttu on menetlejal tööjärje (menetlemist vajava menetluse) leidmine menetluste nimekirjas raskendatud ja nõuab tarbetuid lisategevusi otsingufiltri seadistamise näol, mis omakorda mõjutab tegevuse ajakulu. (KOV)
3. „Minu menetlused“ nimekirjas ei ole alati leitavad kõik käimasolevad menetlused (nt läbivaatamata tagastatud menetlused), mistõttu kasutatakse paljudes KOV-ides sisemist andmekogu (Excel, paberkandja), kuhu kirjutatakse käimasolevate menetluste numbrid üles. See omakorda mõjutab õige menetluse leidmise ajakulu ning andmekogu haldamine ja täiendamine tekitab täiendavat ajalist kulu menetlejale. (KOV)
4. Taotlused, mille osas selgub menetluse käigus menetlusvajaduse puudumine, jäävad EHR-i pooleliolevate menetluste nimekirja üles, kuna KOV-il ning taotlejal puudub võimalus süsteemiselt menetlust lõpetada/kustutada. Seetõttu on EHR-i menetluste nimekirjas mitmeid mitterelevantseid menetlusi, mis mõjutab menetluste nimekirjas navigeerimise ajakulu. (KOV)
5. Menetluses olevad ADS-kanded (registriparandused, aadressandmete muutmised) jäävad menetluste nimekirja, kuigi menetlus on lõppenud, mistõttu on menetluste nimekiri mitterelevantne ning see mõjutab menetluste leidmise ajakulu. (KOV)
6. Valdade ühinemisega pole suudetud infot ühtselt standardiseerida, et kõik menetlused oleksid EHR-is nähtavad, mistõttu pole menetlejal ülevaadet kõikidest KOV-idega seotud menetlustest ning nende nähtavale toomiseks tuleb kontakteeruda MKM-iga. See loob ajalist kulu nii taotlejale, KOV-ile kui ka EHR kasutajatoele. (KOV)
7. Läbivaatamata tagastatud taotlused ei ole menetlejate jaoks jälgitavad ning need kaovad menetluste nimekirjast ära, mistõttu kasutatakse sisemisi andmekogusid (Excel, paberkandja), et säilitada tagastatud menetluse kohta vajaminevat informatsiooni, mis tekitab täiendavat ajakulu menetluste haldamiseks. (KOV)
8. Ehitusloa otsimisel loa numbri järgi ei saa koheselt minna loale, sest siis ei näe ehitusloaga seotud märkusi ega dokumente. Seetõttu peab minema kõigepealt EHR koodile, seejärel tuleb dokumentide otsingust leida luba ning viimaks loale minnes on näha kõik loaga seotud märkused ja dokumendid. See tekitab liigset ajakulu ehitusloa märkuste otsimisel. Loa numbri otsingu järgi ei saa koheselt avada luba ja sellega seotud andmeid. (KOV)
9. Dokumentide järjestus EHR-is hoone andmete all on ebaloogiline, kuna vanemad dokumendid on ülevalpool kui uuemad ning nende järjestust ei saa muuta, mistõttu on raskendatud relevantsete dokumentide leidmine, mis omakorda tekitab segadust ning mõjutab menetluse ajakulu. (KOV)
10. Hoone projekteerimistingimused ja ehitusluba ei ole EHR-is omavahel seotud, mistõttu ei ole ühe hoone dokumendid kõik nähtavad ja korraga leitavad. See tekitab menetlejale ajakulu hoonega seotud projekteerimistingimuste ja ehitusloa vahel navigeerimisel. (KOV)
11. Puudub võimalus menetlusi arhiveerida, mistõttu on menetlejate nimekirjades palju mitterelevantseid menetlusi, mistõttu on menetluste nimekirjas navigeerimine aeganõudev. (KOV)
12. Registriparanduskanded, kus ADS menetlus on teostatud, jäävad menetluste loetelusse üles, mis mõjutab menetlustes navigeerimise ajakulukust. (KOV)
13. Tehnovõrke ei ole võimalik EHR-ist üles leida, kui rajatise EHR kood pole teada ning rajatise pole ka märgitud kaardirakendusele. See mõjutab rajatiste leidmise ajakulu. (KOV)

1.5.5 Üldised probleemid

1. EHR-is puudub võimalus rohkem kui ühel inimesel allkirjastada sama dokumenti. Taotlejate puhul oleks selle järgi vajadus ehitusdokumentatsiooni esitamisel, KOV-ide puhul haldusakti andmisel. Seetõttu toimuvad nii ehitusdokumentatsioonile allkirjade võtmine ning haldusaktide koostamine süsteemiväliselt, mis omakorda mõjutab taotluse koostamise ning taotluse menetlemise ajakulu. (KOV, EV)

2. Puudub kasutajasõbralik ja sündmuspõhine kasutusjuhend nii taotlejale kui ka menetlejale. Praegune kasutusjuhend ei vasta kasutajate vajadusele ning vajaminev informatsioon puudub või ei ole selgesti leitav. Seetõttu pöörduvad taotlejad tihtipeale KOV-i poole, mistõttu tekitab see nii KOV-idele kui ka taotlejatele täiendavat ajakulu. Lisaks ei leia KOV-id kasutusjuhendist tihtipeale vajaminevat informatsiooni. (KOV, EV, KK, AA)
3. EHR-i jõudlus ei vasta kasutajate vajadusele ega tänapäevastele standarditele. Menetluste avamine ning otsingute teostamine võtab kohati aega ca 30 sekundit, mistõttu tekitab see igapäevaselt täiendavat ajakulu nii taotluse esitajatele, menetlejatele kui ka kooskõlastajatele. (KOV, EV, KK, AA)
4. KOV-idel puudub keskne register, kus viia läbi teedega seotud menetlusi, mistõttu on üldine praktika teedega seotud menetlusi läbi viia EHR-is, kus teed liigitatakse muude rajatiste alla. Samas on rajatiste juures küsitavad andmeväljad hoonekesksed, mistõttu ei saa teid korrektselt EHR-is kirjeldada ning seetõttu kannatab andmete kvaliteet. (KOV, EV)
5. EHR-i andmete baasil tehtavad raportid ei ole usaldusväärsed, kuna näiteks ühe KOV-i poolt väljastatud projekteerimistingimuste arvuks pakub EHR 12, kuid tegelikult on väljastatud üle 60 projekteerimistingimuse. Seetõttu pakub EHR ebakvaliteetseid andmeid, mida ei saa KOV-ide töö planeerimiseks ja juhtimisotsuste tegemiseks kasutada. (KOV)
6. Sessioon aegub EHR-is liiga kiiresti, mistõttu peavad kasutajad päeva jooksul korduvalt süsteemi sisse logima. See tekitab täiendavat ajalist kulu nii taotlejate, menetlejate kui ka kooskõlastajate jaoks. (KOV, EV, KK)
7. EHR-is olevad märkuste lahtrid on väikesed ning ei võimalda näha kogu kirjapandud teksti. See loob olukorra, kus menetlejad ja kooskõlastajad kirjutavad märkused eraldi dokumendina valmis ning kopeerivad dokumendist kogu teksti korrigeerimiseks märkuste lahtrisse, mis mõjutab taotluse menetlemise ajakulu. (KOV, KK)
8. Kontrollitavate ehitiste funktsioon EHR-is on tekitanud KOV-idele lisakoormust. Varem ei pidanud selliste hoonetega midagi tegema, mis olid projekti asendiplaanil märgitud alla 20 m² suurustena ning seaduse järgi ei pea neid EHR-i kandma. Tänapäevaks on Maa-ameti poolt kaardistatud kõik sellised hooned hulga suurematena ja KOV-id peavad neid EHR-ist kustutama hakkama, mis tekitab menetlejatele ajalist kulu. (KOV)
9. EHR ei võimalda koostada erinevaid raporteid ehitustegevuse liikide kaupa (nt mitu ehitusluba on saanud uued korterelamud eelmisel aastal püstitamiseks, laiendamiseks jne). Seetõttu puudub KOV-idel terviklik ülevaade väljastatud ehituslubade osas ning koostada tuleb sisemisi andmekogusid, mis tekitavad täiendavat ajakulu. (KOV)
10. Ehitise seisundid EHR-is tekitavad segadust, kuna „ehitamisel“ seisund on vaid püstitamisel olevatel ehitistel, mis pole kasutusluba saanud. Samas ehitamisel on ka laiendatavad hooned, mille staatus on „kasutusel“. Kodanikud ja ka Maa-amet on alati segaduses seetõttu ning KOV-idele tähendab sellistele küsimustele vastamine täiendavat ajakulu. (KOV)
11. EHR-is ei muutu omandi liik „vallasvara“ automaatselt „kinnisvaraks“, kui kinnistu on moodustatud, mistõttu tuleb manuaalselt seda muuta, mis omakorda tekitab menetlejatele ajalist kulu. (KOV)
12. Vana ehitusteatis ei ole võimalik kehtetuks muuta, kui KOV-id annavad välja uue ehitusteatis, kuna ehitusteatis on kas valesi välja antud või ilmnunud on uued asjaolud. Seetõttu tekib segadus nii menetlejatele kui ka taotlejatele kehtiva ehitusteatis osas. (KOV)
13. PRIA nõuab nende poolt antud toetuste baasil ehitatavatele hoonetele ehitusluba, kuigi seaduse järgi peaksid ehitised olema teatisekohustuslikud. Seetõttu menetletakse teatisekohustuslikku hoonet ehitusloaga, mis omakorda mõjutab menetluse ajakulu. (KOV)
14. Kui ettekirjutused laetakse EHR-i üles, siis kõik isikuandmed, mis on omanikuga seotud, saavad avalikult nähtavaks, mis ei pruugi olla kooskõlas uue andmekaitseseadusega (GDPR).^{*} (KOV)
15. Juhul kui ettekirjutused saavad loa omanikul täidetud, siis menetleja ei saa märkida EHR-is ettekirjutust täidetuks, mistõttu kannatab EHR andmete kvaliteet. (KOV)
16. EHR-ist ei tule automaatteateid taotlejale aeguvate lubade ja teatiste kohta, mistõttu ei pruugi taotlejad olla nendega seotud lubade kehtivuse osas piisavalt informeeritud. (KOV, EV)
17. Taotlejale on raskendatud KOV-i vastuvõtul käimine, kuna KOV-i vastuvõtuajad on vahemikus kl 9-17, mil taotlejatel on enamasti tööpäev ning see mõjutab menetluse kestust. (KOV)
18. Taotluste varasemad versioonid ei jää kohati EHR-i üles, mistõttu on menetlejatel ja kooskõlastajatel aeg-ajalt keeruline näha, mida on uuendatud taotluses muudetud ning see mõjutab nii menetluse kvaliteeti kui ka ajakulu. (KOV, KK)
19. EHR-is on dokumendipõhine menetlussüsteem, mis on seotud ruumiobjektiga (ehitis), kuid pole masintöödeldavat ruumiandmestikku. EHR kogub geoaluste infot, kuid seda ei koguta nii, et Maa-amet

- saaks neid andmeid kasutada. Maa-ameti huvi oleks saada masintöödeldavaid ruumiandmeid EHR-ist. (KK)
20. Maa-amet tunneb puudust Reformimata maade õienditest, mis on KOV-idel olemas et selgeks teha, kas Maa-ametil on menetluses sõnaõigust. Maa-amet pöördub igapäevaselt antud päringuga KOV-ide poole. See tekitab kooskõlastusprotsessis ebavajalikku ajalist kulu. (KK)
 21. EHR-ist menetluse dokumentatsiooni alla laadides laetakse automaatselt alla kõik failid, k.a. eelmised versioonid, mistõttu alla laetav andmemaht on asjatult suur. (KOV, KK, AA)
 22. EHR ei võimalda muudatusprojekte menetleda ning taotlejatel pole ka kohustust ehitusloa ja kasutusloa vahelisel ajaperioodil KOV-i ja kooskõlastavaid asutusi muudatustest teavitada, mistõttu puudub järjepidevus menetlusprotsessis, mis omakorda pikendab kasutusloa menetlemise aega. (KOV)
 23. Ehitusteatis ja ehitusloa menetlused on liialt sarnased. Kui ehitusteatis saadetakse KOV-i poolt ametkondadele kooskõlastuseks, siis pikeneb ehitusteatis menetlustähtaeg 30 päeva võrra, mistõttu kujunevad ehitusteatis menetlused tihtipeale (ca 80% juhtudel) pikemaks kui ehituslubade puhul. Hetkel on ehitusteatis menetlus kiirem selle võrra, et ehitusteatis ei menetleta istungitel. (KOV)
 24. Menetlejatel ja kooskõlastajatel puudub võimalus anda märkuseid taotluse üleselt, kui ühel taotlusel on mitu ehitist, mistõttu kirjutavad menetlejad sama märkuse mitmeid kordi erinevate hoonete juurde, mis omakorda tähendab, et taotlejad peavad kõik märkused eraldi lahendamaks märkima EHR-is. See toob kaasa nii taotlejale, menetlejale kui ka kooskõlastajale täiendava ajakulu menetluse läbiviimisel. (KOV, KK)
 25. ID-kaardiga EHR-i sisse logides on võimaldatud kõikidel kasutajatel näha väljastatud ehitus- ja kasutuslubade dokumentatsiooni olememata sellest, kas ollakse menetlusega seotud, mis ei pruugi olla soovitud olukord, kuna mõningatel juhtudel võib avalikult nähtav dokumentatsioon kvalifitseeruda ärisaladuseks. (KOV)
 26. Kuna ehitise mahtude arvestamine muutus 2013. aastal, siis enne seda väljastatud load sisaldavad tänase seadustiku järgi valesid ehitise mahuandmeid, mistõttu kannatab EHR-i andmete kvaliteet ning tekib võimalus, et vanu andmeid sisaldava ehitise laiendamise korral on tänaste mahureeglite järgi ehitusteatis kohustusliku tegevuse asemel hoopis loakohustuslik ehitustegevus. (KOV)
 27. Kuna mõningatel projekteerimisettevõtetel on arendusobjektide jaoks loodud erinevad äriühingud (ca 15 tk), siis on keeruline EHR-is õiget rolli valida ning igale äriühingule eraldi kasutaja tegemine on ajamahukas töö. (EV)
 28. KOV-ide ja kooskõlastavate ametkondade vahel on palju usaldamatust, kuna on välja tulnud, et ametkonnad kooskõlastavad menetlusi, mis tegelikult ei vasta nõuetele ning KOV-id esitavad omakorda kooskõlastajate poole taotlusi, mis ei ole korrektselt kontrollitud. See toob kaasa täiendava ajakulu menetluses, kuna KOV-ide ja kooskõlastajad teevad üksteise suhtes dubleerivaid kontrolltegevusi. (KOV, KK)

1.5.6 Õigusaktidega seotud probleemkohad

Järgnevalt on kirjeldatud intervjuudelt kogutud probleemsed kohad ehitamisega seotud seadustes ja määrustes, mis vajavad selgitamist või muutmist.

1. Taotlejatel puudub õigusaktidega seotud kohustus KOV-iga jooksvalt kooskõlastada ehitustööde käigus tehtavaid muudatusi võrreldes eelprojektiga, mille alusel ehitusluba taotleti, mistõttu ei ole ehitusprotsess jälgitav KOV-i poolt ning kogu muudatustega seonduv koormus jääb kasutusloa taotlemise protsessile. (KOV, EV)
2. Menetlustähtajad on õigusaktides kehtestatud nädalapäevades, mitte tööpäevades. Kui taotleja esitab ehitusteatis reede õhtul, siis tekib olukord, kus KOV-il jääb aega teatisega tegeleda ainult 5 tööpäeva, mis ei ole KOV-ide arvates menetlemiseks mõistlik aeg, kuna tekitab asjatut ajalist survet menetlejatele. (KOV)
3. Kuna õigusaktides on jäetud menetluste läbiviimise osas KOV-idele tõlgendamisruumi, siis menetlustes on taotlejate sõnul liiga palju subjektiivsust. Valdade ja valdade siseste menetlejate lõikes on menetlusprotsessides erisusi ning taotlusi ei menetleta ühtsete nõuete alusel, mis omakorda tekitab taotlejatele segadust taotluse koostamisel ja ebaselgust, mida neilt taotluse esitamisel nõutakse. (EV)
4. Ehitusloa ja kasutusloa riigilõiv on kõikide menetluste puhul ühesugune ning ei olene taotletava objekti mahust, mis on kaasa toonud olukorra, et Tallinna kesklinna ehitatava kõrghoone ja maapiirkonda

- ehitatava ühepereelamu ehitusloa/kasutusloa riigilõiv on võrdne, kuid tegelikult on KOV-ide ja kooskõlastajate poolt läbitöötatavate materjalide maht ja menetlemise ajakulu erinev. (KOV, EV, AA)
5. Ehitusloa taotlemisel tehnovõrkude rajamiseks on taotlejalt nõutud eelprojekt, kuid see ei ole piisavas detailsuses, et kvaliteetselt hinnata tehnovõrkude tingimustele vastavust ehitusloa väljastamiseks. (KOV)
 6. Alla 35 kV maakaabelliini rajamisel ei ole kohustust taotleda ehitusluba ega ehitusteatist, mistõttu puudub KOV-idel täielik ülevaade maakaabelliinidest üle omavalitsuse. (KOV)
 7. Õigusaktides ei ole nõutud, et sidetrasside projekteerijatel peavad olema vastavate tööde teostamiseks pädevused, mistõttu võivad sidetrasse projekteerida ka vastava kvalifikatsioonita inimesed. (KOV)
 8. Ehitusseadustikus on hetkel kirjas, et pädev asutus peab loa väljastama 30 päevaga alates taotluse esitamisest, kuid menetluse kestus ei sõltu ainult menetlevast osapoolast (nt taotlus tagastatakse märkuste lahendamiseks taotlejale, kellel võib minna teadmata aeg märkuste parandamiseks), mistõttu ei ole alati võimalik 30 päeva pärast taotluse esitamist luba väljastada. (KOV)
 9. Võrguvaldajad nõuavad enamasti ehitusloa taotlemisel tööprojekti, kuigi seaduse järgi nõutakse ehitusloa menetlemisel eelprojekti, mistõttu tuleb mõned projekti osad (veevõrgustik, küte, elekter, gaas) spetsiifilisemalt teha, mis omakorda pikendab ehitusloa menetlust. Tuleks tagada õigusaktidega ühtne käitusmall, et luua selgust antud olukorda. (KOV)

1.6 Parimad praktikad

Järgnevalt on kirjeldatud intervjuude käigus tuvastatud parimaid praktikad, mis võimaldavad luua tänases olukorras efektiivsust nii taotlejatel taotluste esitamisel taotlejatel kui ka KOV-idel ja kooskõlastajatel menetluse läbiviimise protsessis.

1. Reach-U või Google'i poolt toodetav tänavavaate tarkvara kasutamine võimaldab menetlejal paremini aru saada menetlusobjekti ümbritsevast keskkonnast ning säästab menetlejaid ja kooskõlastajaid kohati ka paikvaatlusele minemisest. Praktika on kasutusel ca 75% intervjueeritavatest KOV-idest.
2. Mõned projekteerimisega tegelevad ettevõtted on sisemistesse projekteerimistarkvaradesse sisse ehitanud automatiseeritud failide nimetamise võimaluse, mis lihtsustab EHR-i jaoks korrektsete failinimetuste loomise. Praktika on kasutusel näiteks Novarc Group'is.
3. EHR-i menetlustesse luuakse KOV-ide poolt efektiivsust juurde läbi selle, et menetletakse mitut menetlust üheaegselt ning kontrollitakse mitme menetluse raames kutsepädevusi korraga. Praktika on kasutusel näiteks Jõelähtme vallas.
4. Üksikutes KOV-ides on loa allkirjastamise õigus delegeeritud ehitusspetsialistile, mis võimaldab luba välja anda ilma vallavalitsuse poolse sekkumiseta, mis omakorda lühendab menetluse kestust ca 1-2 nädala võrra, kuna ei pea ootama omavalitsuse istungi aegu. Praktika on kasutusel näiteks Türi vallas, Tallinna linnas ja Saaremaa vallas.
5. Selleks, et EHR-i jääks märke kõikidest menetlustest, siis võetakse kõik taotlused automaatselt menetlusse olenemata nende puudustest, misjärel tagastatakse taotlus märkuste lahendamiseks taotlejale. Seetõttu pole mõnedes KOV-ides praktikat läbivaatamata taotluse tagastamist kasutada, et hoida ära menetluse kadumine EHR-ist ja on leitav ühe süsteemi siseselt, ilma et peaks selle kohta otsima andmeid EHR-i välistest andmekogudest. Praktika on kasutusel näiteks Kuusalu vallas.
6. Üksikud KOV-id viivad ADS-i toiminguid läbi EHR-i asemel ADS-poolses süsteemis (ADS menetlusrakendus), mis võrreldes EHR-is toiminguga läbiviimisega on kasutajasõbralikum ning aega kokkuhoidvam praktika. Praktika on kasutusel näiteks Põltsamaa vallas.
7. Kooskõlastajad kasutavad praktikad, et kui menetlus ei ole nende pädevusalas, siis tehakse lihtsustatud menetlus ehk ametlikku dokumenti ei vormistata ning menetlusest loobumise otsus tehakse otse EHR-i, mis aitab kokku hoida aega, mida muidu kulutataks asutuse dokumendihaldussüsteemis menetlustoiminguga läbiviimiseks. Praktika on kasutusel näiteks Keskkonnaametis ja Maanteeametis.
8. Kõikidele vallavalitsuse otsusega väljastatavatele lubade korraldustele kirjutatakse EHR-i menetluse number peale, et tulevikus oleks lihtsam menetlust vajaduse tekkimisel EHR-ist üles leida. Praktika on kasutusel näiteks Põltsamaa vallas.
9. Mõnedel KOV-idel on kasutusel andmete ühes kohas hoiustamise poliitika, mis tähendab, et kui taotlus on EHR-is registreeritud, siis KOV-i sisemisse dokumendihaldussüsteemi seda dubleerivalt ei registreerita, mis võimaldab kokku hoida taotluse vastuvõtmise ajakulu. Praktika on kasutusel näiteks Põltsamaa vallas.
10. Kuna EHR-i sessioon aegub kiiresti, siis vahepeal minnakse kasutajate poolt EHR-i ja tehakse seal mõni tegevus, et EHR ennast automaatselt välja ei logiks, mis võimaldab kokku hoida EHR-i uuesti sisselogimiseks ja endisesse kohta navigeerimise ajakulu. Praktika on kasutusel näiteks Rapla vallas.
11. Kuna EHR-i jõudlus on päringute tegemisel aeglane, siis tegelevad KOV-id muude menetlustega seotud tegevustega seni, kuni EHR laeb, et võimaldada menetlusefektiivsust. Praktika on kasutusel ca 90% KOV-idest.
12. EHR-is vahetatakse kooskõlastavas asutuses puhkusele mineva ametniku e-posti aadress ära, et korduvkooskõlastuste informatsioon jõuaks ametiasutusesse ning menetluses saaks õigeaegselt kooskõlastustoimingud teostatud. Praktika on kasutusel näiteks Päästeametis.
13. Mõnedes KOV-ides ei võeta paberkuul taotluseid vastu ning suunatakse taotleja EHR-i taotlust esitama, et vähendada menetleja ajakulu, mis läheks menetluse ümbersisestamiseks EHR-i. Praktika on kasutusel näiteks Lääne-Harju vallas.
14. Taotletava kinnistu maaomaniku kaasamiseks kasutatakse EHR-is ehitise juures olevaid viiteandmeid, mille abil saab efektiivsemalt kätte kinnistu omaniku andmed ja isikukoodi. Praktika on kasutusel näiteks Paide linnas.
15. Kasutada viimast ID-kaardi tarkvara, kuna vanemad versioonid Digidocist ei võimalda näidata konteineris sisalduva faili nime täit pikkust, mistõttu tuleb failide sisust arusaamiseks need kindlasti

ennem kõik lahti pakkida, mille ajalist kulu oleks võimalik uue tarkvaraga vältida, kuna uuemas Digidoci tarkvaras seda probleemi enam ei esine. Praktika tõi välja Tartu linn.

16. Suunata KOV-ide poolt taotlejaid esitama taotluseid jätkudokumentidena, mis võimaldab näiteks kasutada kasutusloa taotluse koostamisel ehitusloa andmeid eeltäidetuna, mis omakorda võimaldab lühendada taotluse koostamiseks kuluvat aega ja kokku hoida taotlejapoolseid vigu andmete uuesti esitamisel. Praktika on kasutusel näiteks Tartu linnas.
17. ADS kontroll tehakse menetluse läbiviimisel esimese toiminguna (enne märkuste lisamist ja kooskõlastamisele saatmist), et tagada menetluse kiirem läbiviimine ning võimaldada ADS-iga seonduvate probleemidega tegeleda jooksvalt menetluse käigus. Praktika on kasutusel ca 50% KOV-idest.

1.7 Ettepanekud olukorra muutmiseks

1.7.1 Menetluste lihtsustamise ja skoobist välja jäävate protsesside ettepanekud

Järgnevalt on kirjeldatud intervjuude käigus tehtud lihtsustamise ja skoobist välja jäävate protsesside (nt järelevalvemenetlus, teede menetlus) ettepanekud, mis võimaldavad menetlusi lihtsustada ning luua efektiivsust menetlusprotsessidesse.

1. Andmete esitamise teatist võiks saada esitada taotleja poolt elektroonselt EHR-i, mis hoiaks kokku menetlejate jaoks aja, mis kulub taotleja poolt esitatud pabertaotluste manuaalseks sisestamiseks EHR-i.
2. EHR-il võiks sisselogimisel olla Smart-ID tugi, mis võimaldaks paikvaatlustel tehtavaid märkmeid sisestada tahvelarvutiga EHR-i, et vähendada ajakulu.
3. Taotlejatel võiks olla EHR-is võimalus faile ühekaupa korduvalt esitada, kui on vaja sisse viia mõningatesse dokumentidesse muudatusi, et võimaldada efektiivsem muudatuste esitamine EHR-i.
4. EHR-is võiks olla allkirjastamise võimalus süsteemis sees, mis võimaldaks lihtsustada nii taotlejate kui ka kooskõlastajate sisemisi kooskõlastusringe.
5. EHR-is tuleks otsingusüsteemi muuta efektiivsemaks. Näiteks võimaldama peaks aadressi järgi menetluste otsingut ning menetleja töölaual võiks kuvada viimaseid menetlusi kiirvalikuna.
6. Mõiste „läbivaatamata tagastamine“ asemel võiks kasutada mõistet „tagastada menetlusse võtmata“, mis vastab rohkem KOV-i poolsele tegevusele ning on taotleja jaoks arusaadavam.
7. Taotlejal võiks olla taotluse koostamisel võimalus esitada omapoolseid märkusi, näiteks anda KOV-ile infot kaasamist vajavate võrguvaldajate kohta, mis omakorda võimaldaks menetlust efektiivsemalt läbi viia.
8. Märkuste koondvaateleht võiks olla ülevaatlikum, avaneda eraldi aknas ja võimaldada välja tuua ainult lahendamata märkuseid, mis võimaldaks menetlejal ja taotlejal märkustega efektiivsemalt tegeleda.
9. Dokumentide liike võiks EHR-is vähem olla ja need võiksid olla kasutajasõbralikumalt grupeeritud. Praegu on dokumente 190 liiki, kusjuures eristatud on ka erineval ajal koostatud samaliigilised dokumendid. Ajalise eristuse saab vajadusel enamasti teha otsingu juures oleva kuupäevavahemikuga, mistõttu puudub vajadus ajalise erisuse alusel täiendavaid dokumendiliike ette näha. Kasutajasõbralikum valimine võiks toimuda selliselt, et määratakse põhiliik (nt 110, 111, 129, 900 vms), mida vajadusel täpsustatakse. Lihtsam võiks olla ka samaliigiliste dokumentide otsimine korraga.
10. EHR-is võiks olla võimaldatud menetluste nimekirja filtreerimine (nt kuvada, millistes menetlustes on load väljastatud, millised on menetluses jne), mis omakorda võimaldaks efektiivsemalt navigeerida menetluste vahel.
11. EHR-is võiks olla võimaldatud standardtekstide salvestamisvõimalus (nt vaidlustamisviide, sisutekstitid), et lihtsustada tekstide koostamist süsteemis.
12. Komplekshoonetel peaks saama kortereid korpuste vahel jagada nii, et igas korpuses on korter nr 1 (komplekshoone peale kokku on siis näiteks 5 korterit tähisega nr 1), mis tähendab, et võimaldatud peaks olema hooneosade tähiste kordumine.
13. Tehnovõrkude ja muude rajatiste puhul peaks olema ruumikuju esitamine kohustuslik (nt mitme joone lisamine, eristades vee-, sademevee-, ja kanalisatsiooni), mis võimaldaks parendada KOV-ide ülevaadet rajatiste asukohast.
14. ADS menetlus võiks seista ehitusloa menetlusest eraldi ning see ei tohiks ehitusloa menetlust segada, kuna kogu aadressikorrastus on KOV-i pädevuses, et tagada ehitusloa kiirem menetlemine.
15. Rajatiste puhul peaks olema hoonest eraldi taotluse vorm, kuna rajatise kirjeldamise väljad ei ühti hoone omaga (nt konstruktsioone ja tehnilisi andmeid ei pea seal täitma).
16. Menetlusefektiivsuse tõstmiseks võiksid vallavalitsused delegeerida süsteemisese allkirjastamisõiguse ehitusspetsialistile, mille tarbeks võiks MKM korraldada diskussiooni omavalitsusse juristide seas, et jõuda ühisele seisukohale, kas on mõistlik allkirjastamisõigust delegeerida ehitusspetsialistidele.
17. Menetlejal võiks lihtsustatud korras olla võimalus ise parandada unikaaladressiga seonduvat, kuna see on KOV-i pädevuses ning see aitaks kokku hoida menetlusaega.

18. Mitteaktiivseid menetlusi peaks olema võimalik EHR-is arhiveerida, et tagada menetluste nimekirja ajakohasus ja lihtsustada nimekirjas navigeerimist.
19. Valesti esitatud taotluseid võiks olla võimalik EHR-is kustutada et tagada menetluste nimekirja ajakohasus ja lihtsustada nimekirjas navigeerimist.
20. Menetlejatele võiks tagada paremad juhised, kuidas oleks võimalik 10 päevaga ehitusteatisel menetlust läbi viia, et võimaldada seadusandluse poolt paika pandud tähtajas püsimine.
21. EHR-is võiks olla menetlejal abistav kondikava ees menetluse tegevustest, et tagada menetluse kvaliteetset ja täielikku läbiviimist.
22. Menetluse nimekirja otsingufiltreid võiks täiendada, mida omakorda peaks olema võimalik ka salvestada, et tagada menetlusnimekirjas efektiivsem navigeerimine.
23. Riigilõivu maksmine võiks toimuda EHR-is pangalingi kaudu ning taotlust ei tohiks olla võimalik esitada enne, kui riigilõiv on tasutud. See hoiaks menetlusaega kokku, kuna enamasti tagastavad menetlejad taotluse läbivaatamata taotlejale, kui riigilõiv pole tasutud.
24. EHR võiks võimaldada koostada taotlusele, millel on mitu hoonet, koonddokument eraldi ja igale hoonetele spetsiifiline dokument, et kaotada dokumentides liiasused ja võimaldada taotlust kiiremini läbi vaadata.
25. Menetluses võiks olla võimaldatud kõiki ehitisi korraga kooskõlastada, et vältida iga taotluses oleva objekti eraldi kooskõlastamist.
26. MKM võiks korraldada perioodilisi EHR-alaseid koolitusi, kuna nii KOV-ide kui ka projekteerimisettevõtete ja kooskõlastavate asutuste seas on kaadrivoolavus, mistõttu uutel inimestel puudub täna hea tugi EHR-iga töö alustamiseks. Samuti oleksid koolitused ka vajalikud EHR-i uuenduste tutvustamiseks pikemaajalistele kasutajatele.
27. Detailplaneeringud võiksid olla seotud menetlusega, et kiirendada taotluse vastuvõtmise ja menetluse protsessi. See eeldab menetluse seostamist katastriüksusega ning Maa-ameti GIS-kihiga ning sealt peaks omakorda leidma planeeringud.
28. EHR võiks kuvada erinevate väljad juures kirjeldavaid vihjekastikesi, mis võimaldaksid peamiselt lihtsustada taotluse esitamist, kuid oleksid abiks ka menetlejale ja kooskõlastajale.
29. Taotluse korduversitamise nupp võiks olla paremini visualiseeritud ning see võiks olla viimase sektsiooni juures, et tagada taotlejatele lihtne ja arusaadav
30. EHR peaks võimaldama muudatusprojektide menetlemist, et tagada ehitatava objekti vastavus ehitusloale.
31. Kooskõlastaja poolse märkuste saatmisel olevate linnukeste sõnastuse võiks kõigile osapooltele arusaadavamaks muuta (nt „infoks KOV-ile“, „Infoks taotlejale“, „Lahendamiseks taotlejale“).
32. EHR-ist võiks leida kõik hooned ja rajatised, mis on reformimata maal ning kuvada neid kaardivaates, et tagada reformimata maal olevate taotluste kiirem menetlemine.
33. Ministeeriumitel võiks olla võimalus suunata menetlusi oma allasutustele. Probleeme on näiteks maardlaid puudutavate menetlustega, millele on vaja Maa-ameti Geoloogia osakonna poolset kooskõlastust, kuid kuna Keskkonnaministeerium tegeles selle kooskõlastusega varasemalt, siis mõningad sellised kooskõlastused lähevad vanast harjumusest Keskkonnaministeeriumile mitte Maa-ametile ning menetlusi pole võimalik suunata Maa-ametile, mistõttu tuleb menetlejal ise uus kooskõlastustaotlus saata neile.
34. KOV-idel ei peaks olema võimalust määrata kooskõlastajatele kooskõlastuse tähtaega, kuna see on paika pandud õigusaktides.
35. Menetlejal võiks olla ees abimaterjal menetluse planeerimisel, mis juhul kaasata kooskõlastaja (abistavad küsimused stiilis „kas objekt on kaitsevööndis“, „kas projekteeritakse mahasõitu“ jne), et aidata menetlejal mõista, kellele tuleks menetlus kooskõlastamiseks saata.
36. Korduva kooskõlastamise korral peaks olema võimalik pikendada tähtaega, kuna menetlusprotsess on sama nagu esimesel korral, mistõttu ei pruugi 10 päevaga jõuda kooskõlastust lõpuni viia.
37. EHR võiks võimaldada läbi viia KOV-i haldusalasse kuuluvate teedega seotud menetlusi, et tagada KOV-ide ülest ühtset teedega seotud menetluse praktikat. Hetkel viiakse teedega seotud menetlusi läbi KOV-ide kaupa erinevalt (nt EHR-is, valides „Muu rajatis“), mistõttu puudub ülevaade KOV-idega seotud teedest.
38. Kõik taotleja poolt esitatavad projektdokumentatsiooni versioonid peaksid EHR-is säilima menetluse jälgitavuse huvides.
39. EHR võiks võimaldada protokolli moodustamist ja sisemist kooskõlastamist, et võimaldada haldusaktide koostamise protsessi tuua asutuste dokumendihaldussüsteemidest üle EHR-i.

40. Taotlejatel võiks olla tüüpnimetiri taotluse koostamise faasis ees, milliseid dokumente on vaja esitada EHR-ile, et lihtsustada taotluse koostamist ning menetluse läbiviimist, kuna hetkel esitatakse materjale liiasusega, mis mõjutab süsteemi jõudlust ning tekitab kooskõlastajatel ja menetlejatel dokumentides orienteerumisel keerukust.
41. Menetlejal ja kooskõlastajal võiks olla võimaldatud suunata menetlust asutusesiseselt teisele menetlejale juhuks, kui ollakse menetlustega liigselt koormatud või minnakse puhkusele, et oleks tagatud menetluste tähtaegades püsimine.
42. EHR võiks toetada raportite ja statistika loomist süsteemisiseste andmete baasil. KOV-e ja kooskõlastajaid huvitab erinevate lubade ja teatiste arv erinevate elamuliikide raames (korter- ja üksikelamu). Lisaks oleks vaja näha palju menetlusi asutuses hetkel käimas on, et monitoorida töökoormust.
43. Registripäranduskande tegemisel ei peaks olema kohustust täita taotleja väljasid, kuna KOV teeb seda alati ise, seega taotleja tegelikult puudub.
44. Teatiste ja lubade väljastamisel peaks menetluse juures olema 2 kuupäeva – taotluse/teatise sissetuleku ja teatise teavitatuks lugemise/loa väljastamise kuupäev. See aitaks tagada menetluse paremat ajaloolist jälgitavust.
45. Kaldaga püsivalt ühendatud ehitise tasu arvestamine ja sissenõudmine võiks olla KOV-i pädevuses (hetkel TJA pädevuses), kuna kõik komponendid, mida tasu arvestamiseks on vaja, on KOV-i hallata.
46. Riigikaitseliste objektide menetlemine võiks toimuda EHR-is eraldi moodulis, kus menetlusele ei saaks saa kõrvalised isikud ligi ning oleks võimalik valida, missugune dokument ja kellele saadetakse kooskõlastamiseks/arvamuse avaldamiseks.
47. Kui lammutamiseks väljastatakse ehitusluba, siis võiks automaatne teavitus tulla nii taotlejale kui ka KOV-ile, et kohustus on esitada ehitise lammutamise teatis, mis annaks taotlejale indikatsiooni, et lammutamise alustamiseks on vaja esitada teatis.
48. Ehitise täieliku lammutamise teatise ja kasutusloa taotlemise korral võiks EHR-is kuvada kohustust esitada kooskõlastatud jäätmeõiend ning kui jäätmeõiendit pole kooskõlastatud, siis võiks olla võimalik kaasata vastavat kooskõlastavat asutust kooskõlastusringi.
49. KOV-iga seotud taotlustele ei tohiks olla võimalust TJA menetlust valida EHR-is, et vähendada TJA jaoks neisse mittepuutuvate taotlustega tegelemist.
50. Menetluse ja taotluse vahel võiks olla võimaldatud kiirem navigeerimine, et menetlust oleks võimalik kiiremini läbi viia.
51. EHR-is võiks olla menetlejal ja kooskõlastajal võimalus märkida dokumendi taha märke/linnuke, et dokument on läbitöötatud, kuna see võimaldab ametnikel paremini tööjärge pidada.
52. EHR võiks toetada järelevalvemenetluse läbiviimist, kuna hetkel viiakse kogu menetlus läbi KOV-ide siseses dokumendihaldussüsteemis ning menetluse lõppedes laetakse vormistatud dokument (nt ettekirjutus) EHR-i üles.
53. Ehitusprojektide nimetuskeem kasutusloa taotluse esitamisel peaks olema võimalikult lihtne ning seal ei peaks olema nimetuse andmisel takistust, kuna tegu on valmisprojektiga. See tooks kaasa selle, et esitajatel on taotlust lihtsam esitada, millega kaasneks ajaline kokkuhoid.
54. Ehitise täieliku lammutamise teatise ja kasutusloa taotlemise korral võiks EHR-is kuvada kohustust esitada kooskõlastatud jäätmeõiend ning kui jäätmeõiendit pole kooskõlastatud, siis võiks olla võimalik kaasata vastavat kooskõlastavat asutust kooskõlastusringi.
55. EHR võiks taotlejale kommunikeerida ehitise alustamise teatise esitamise vajalikkust läbi automaatteadete e-postile. See tähendab, et kui ehitusteatise protsess läbi saab, siis võiks tulla automaatteade ehituse alustamise teatise mittekohustuslikkuse kohta ning ehitusloa protsessi läbisaamisel võiks tulla automaatteade ehitamise alustamise teatise kohustuslikkusest.
56. Käimasolevate menetluste kiiremaks leidmiseks võiks olla võimalus menetlejal neid pärida kaardivaatest.
57. Üleslaaditavate dokumentide mahupiirangu võiks suuremaks tõsta, et lihtsustada dokumentide üleslaadimise protsessi taotlejate jaoks.
58. Taotlejal võiks olla võimalus taotluse koostamise faasis lisada kooskõlastusi taotluse juurde, sest mõningatel juhtudel võetakse enne taotlemist juba võrguvaldajalt kooskõlastus, kuid seejuures peab olema tuvastatav, millisele projekti versioonile võrguvaldaja kooskõlastuse on andnud. See aitaks tagada menetlejale ülevaadet, millistelt kooskõlastajate poole on taotleja pöördunud.
59. Lehekülge „Asukoht“ võiks EHR-is optimeerida, kuna eraisikud jäävad selle täitmisel hätta.

60. Projekte võiks olla võimalik esitada mitmele KOV-ile korraga, sest üks trass võib läbida mitmeid erinevaid KOV-e ning see hoiaks ära olukorra, kus ühe rajatise raames tuleb esitada 5 taotlust erinevatele KOV-idele.
61. EHR võiks võimaldada taotlejatel kooskõlastusi juhtida taotlemisele eelnevalt ning valida, kellele ja millises järjekorras kooskõlastamiseks taotlus saadetakse, kuna pole mõistlik saata kooskõlastusi enne kuhugi mujale, kui gaasiettevõttelt on kooskõlatus saadud, kuna sealt võib tulla enamasti kõige kardinaalsemaid muudatusi.
62. Võrguvaldajate rajatiste informatsioon võiks olla EHR-is nii taotlejale kui ka menetlusosalistele kättesaadav, et tagada parem menetluse kvaliteet ja menetlusökonomika.
63. KOV-idele tuleks paremini kommunikeerida, kas menetluse kulgu juhitakse MTR-iga ning kas see on usaldusväärne allikas, mida menetlusprotsesside läbiviimisel kasutama peaks.
64. Võrguvaldajate info tuleks kokku koguda ja luua terviklik ja ajakohane vaade kõikidest võrkudest, et tagada menetlusefektiivsus.
65. Kuna mõned võrguvaldajad küsivad kooskõlastusprotsessi eest tasu (antud tegevus on õiguskantsleri hinnangul ebaseaduslik), siis võiks võrguvaldajate tasud ühtlustada ning sisse viia õigusaktidesse, et tagad ühtlane menetlemine erinevate võrguvaldajate üleselt.
66. Kõik võrgu- ja kaabeldustööd peaksid kuuluma loastamise alla, et tagada KOV-ide poolne ülevaade omavalitsuse piires asuvatest rajatistest.
67. Kui mingi osapool annab eitava kooskõlastuse, siis ei tohiks menetlus peatuda teiste kooskõlastajate jaoks, et tagada kõikidel kooskõlastajatel anda taotlejale märkuseid.
68. EHR võiks võimaldada kaardivaatest hoonete/rajatiste otsingut, et lihtsustada menetluse läbiviimist.
69. EHR võiks menetlejale saata automaatteate, et kõik menetlustoimingud on läbitud ning menetlus on valmis kinnitamiseks, mis võimaldaks menetlusprotsessi kiiremini läbi viia.
70. EHR võiks võimaldada avada süsteemisiseselt dokumentide eelvaadet, et ei peaks dokumendi sisu nägemiseks dokumenti alla laadima ja eraldi avama.
71. Kinnistuomanikud peaksid olema alati kaasatud menetlusprotsessis seotud isikutena ning tagama peaks, et omanikule läheks vähemalt automaatteade, et tema kinnistule on tehtud taotlus ning tal oleks võimalik soovi korral võimalik kursis olla menetluse käiguga.
72. Maa-ameti kaardile võiks koondada kõik digitaliseeritud detailplaneeringud, et oleks võimalik kaardiandmestiku peal kuvada detailplaneeringuid ning muuta nende leidmine lihtsamaks.
73. Läbivaatamata tagastatud taotlused peaksid EHR-is säilima, et menetleja jaoks oleksid kõik temaga seotud menetlused jälgitavad ning kättesaadavad.
74. Menetlejal võiks olla võimalik kooskõlastajate märkuste vaates valida märkuseid, mis lähevad ehitusloale/kasutusloale. See võimaldaks tänase käsitsi kopeerimise asemel efektiivsust luua.
75. Kui ehitusluba saab väljastatud, siis võiks EHR-ist olla PDF kujul väljavõetav kooskõlastuste koondtabel, mida taotleja saab ehitajale esitada, et hoida kokku taotleja ajakulu, mis kaasneb kooskõlastuste koondtabeli manuaalsel loomisega.

1.7.2 Menetluste standardiseerimise, automatiseerimise ja info liikumise/formaatide lihtsustamise ettepanekud

Järgnevalt on kirjeldatud intervjuude käigus tehtud ettepanekud, mis võimaldavad menetlusi standardiseerida, automatiseerida ning info liikumist/formaate lihtsustada, et luua menetlusprotsessidesse efektiivsust.

1. EHR võiks võimaldada automaatkontrolle, mis võimaldaksid kommunikeerida taotlejale taotluses olevaid vigu ning kohustuslike väljade (nt telefoni nr, ehitaja ja omanik peaksid olema kindlasti märgitud seotud isikutena jne) täitmata jätmist enne taotluse esitamist, mis omakorda võimaldaks parendada taotluste kvaliteeti. Näiteks võiks EHR automaatselt teostada mahukontrolle tuvastamaks, kas ümberehituse korral on ehitise laiendamine üle või alla 33% ning kommunikeerida vale taotluse liigi korral, et esitada tuleks näiteks ehitusteatise asemel ehitusluba.
2. EHR võiks taotluse esitamisel võimaldada kategoriseerida esitatavaid dokumente, misjärel oleks võimalik dokumentidele genereerida failinimed automaatselt süsteemi poolt. See hoiaks kokku aega, mida taotlejad kulutavad õige failinime genereerimiseks.

3. EHR võiks võimaldada kasutada menetlemisel projekti DWG/DGD/DXF faili, mille abil oleks võimalik näiteks automaatselt lisada objekti ruumikuju ja pärida objektiga seotud kitsendusi kaardivaatest, et automatiseerida menetlusprotsessi.
4. EHR võiks võimaldada lokaliseerida taotluselise objektiga seotud võrguteenuste pakkujaid, mis võimaldaks arvamuse avaldamise ja kooskõlastamise protsesse efektiivsemalt läbi viia, kuna oleks vähese ajakuluga olemas teadmine võrguvaldajatest, kes võiksid menetluses kaasa lüüa.
5. Tuleks paika panna kindlate andmeväljadega XML-formaat ehituspäeviku esitamiseks, mis võimaldaks ehituspäevikut masintöödeldaval kujul esitada EHR-i, mis aitaks kokku hoida taotlejate ajakulu ehitusdokumentatsiooni üleslaadimisel EHR-i.
6. EHR võiks võimaldada kontrollfunktsiooni faili nimede õigsuse tuvastamiseks, et hoida kokku taotluse koostamisel failinimede genereerimiseks kuluvat aega.
7. EHR-i ja kooskõlastusi andvate võrguvaldajate ja ametiasutuste sisemiste infosüsteemide (nt Telia, Muinsuskaitseameti kultuurimälestiste register) vahel võiks olla liidestus, et võimaldada taotlejal esitada taotlus EHR-i, kust omakorda liiguks see kooskõlastusvajaduse korral võrguvaldajate/ametiasutustuste sisemistesse infosüsteemidesse, kus nemad saavad kooskõlastusprotsessi läbi viia ning välja antav otsus koos vajaminevate märkustega jõuaks nende infosüsteemist automaatselt EHR-i. See võimaldaks taotleja vaates kogu protsessi läbi viia EHR-is ning kooskõlastajatel hoiaks see kokku aja, mis kulub dubleerivaks andmehalduseks EHR-i ja sisemise infosüsteemi vahel.
8. EHR-il võiks olla liidestus TJA elektripaigaldiste auditi registriga, et kasutusloa taotluse dokumentide lisamisel oleks võimalik elektripaigaldiste auditi registrist vajaminevat dokumenti juurde lisada.
9. EHR-is esitatavate taotluse kohustuslike väljade täitmise kontroll võiks olla iga kategooria lõpus (hetkel ainult taotluse lõpus), et tagada efektiivsem taotluse koostamine ning võimaldada parandada operatiivsemalt vigu.
10. Menetlustes tuleks standardiseerida taotlemiseks vajaminevate dokumentide kogumine s.t. riigiüleselt peaks paika panema, milliseid dokumente tuleb erinevate menetluste raames esitada, et muuta esitatavate taotluste kvaliteeti paremaks.
11. Kaasamisel võiks kaasatavatele minev e-kiri sisaldama konkreetset viidet menetlusele, millele klikates avaneb EHR-is menetluse vaade kaasatava jaoks asjakohasest kohast.
12. EHR-il võiks olla liidestus MTR-i ja kutsekojaga, et võimaldada teostada automatiseeritud taotlusega seotud isikute pädevuse osas, mis hoiaks igas menetluses ca 15 minutit kokku.
13. EHR-il võiks olla liidestus kinnistusraamatu ja rahvastikuregistriga, et võimaldada piirinaabrite kaasamisprotsessi läbi viia võimalikult efektiivselt.
14. EHR-i võiks olla võimalus esitada XML- või CSV-formaadis faili, kust loetakse süsteemi sisse kõik hoonega/rajatisega seotud andmed alates katastriüksuse numbritest, kuni selleni kui lai on kaev ja kui pikk on trass või kui palju on mitteeluruumi ruutmeetreid, mis võimaldaks taotluse esitamist efektiivsemaks muuta.
15. EHR võiks võimaldada liidestust äriregistriga, mis võimaldaks lihtsamini seostada eraisikut juriidilise isikuga ning lihtsustada EHR-i äriühingu kasutaja loomist.
16. Maa-ameti kaardirakendus võiks olla integreeritud EHR-i süsteemi ning see võiks võimaldada näha kaardivaates objekte, nendega seotud kitsendusi ning võimalust objektile klikates näha objektiga seotud projekteerimistingimusi ja lube. See võimaldaks leida kogu vajamineva info kompaktselt ühest kohast menetleja jaoks.
17. EHR-is võiks võimaldada pärida katastriüksusega seotud kitsendusi, et anda taotluse ettevalmistamise faasis indikatsiooni, mida võib katastriüksusele ehitada.

1.7.3 Menetluste läbipaistvuse tõstmise ettepanekud

Järgnevalt on kirjeldatud intervjuude käigus tehtud ettepanekud, mis võimaldavad tõsta menetluste läbipaistvust.

1. Taotlejale võiksid EHR-is näha olla kõik menetlusse kaasatud osapooled, mis suurendaks menetluse läbipaistvust ja vähendaks KOV-ide poolset selgituskoormust menetluse kestel.
2. Kaasamisprotsessis võiks tulla menetleja automaatteavitust juhuks, kui kaasatavale saadetud e-kiri ei lähe adressaadile kohale, et tagada vajamineva informatsiooni jõudmine kaasatavatele.

3. EHR võiks võimaldada kasutajatel seadistada, milliseid automaatteavitusi e-postile soovitakse, et vältida ebavajaliku info jõudmist kasutajate e-postile.
4. Enne menetluse tähtaja kukkumist võiks nii kooskõlastajale, arvamuse avaldajale kui ka menetlejale minna EHR-i poolt automaatteavitus tähtaja peatse lähenemise kohta, mis aitaks vähendada olukorda, kus menetlus jääb seotud isikule mingil põhjusel kahe silma vahele.
5. Menetlusinfo võiks taotlejatele olla läbipaistvam. Näha peaks olema, millises staadiumis on menetlus, kuhu, kellele ja millal on edastatud kooskõlastustaotlused (nii sisemised kui ka välimised) ning kaasamiskirjad.
6. Ehitusteatise/kasutusteatise registreerimise kuupäev ja kande tegija nimi peaksid olema nähtavad EHR-is (praegu on ainult taotluse esitamise kuupäev ja muud infot ei ole), et oleks tagatud menetluse läbipaistvus.
7. Välistel kooskõlastajatel võiks olla kohustuslik lisada tähtaja pikendamisel sellekohane põhjus, et tõsta KOV-i jaoks kooskõlastamisprotsessi läbipaistvust.
8. ADS-toimingu jõustumisel võiks EHR-ist menetleja e-postile tulla sellekohane automaatteavitus, et tagada menetlusprotsesse läbipaistvus ja läbi selle ka kiirem menetlusprotsess.
9. Kooskõlastajate poolt taotlemiseks ettevalmistumise faasis antavad seisukohad võiksid olla menetlejatele kättesaadavad, et tuua menetleja jaoks efektiivsust menetluse vastuvõtmise protsessi.
10. Kooskõlastaja andmed võiksid olla taotlejale avalikud, et võimaldada efektiivsemat suhtlust taotleja ja kooskõlastaja vahel.
11. EHR võiks kasutajaga paremini interakteeruda ehk anda süsteemisiseselt näiteks tagasiside, et kooskõlastaja poolt antud kooskõlastus on KOV-ile edastatud või taotleja poolt tehtud taotluse korduv esitamine on toimunud.
12. Taotlejad peaksid EHR-is nägema menetluse numbrit, et nõustamise käigus oleks ametnikul võimalik vaadeldav objekt leida menetluste nimekirjast maksimaalse efektiivsusega.
13. Menetlejale võiks tulla automaatteavitus selle kohta, kui ehitamise alustamise teatis on korduvesitatud, mis võimaldaks teatise menetlemise protsessi efektiivsemalt läbi viia.
14. EHR-ist võiks võimaldada saata automaatteateid taotlejale aeguvate lubade ja teatiste kohta, et tagada teatiste/lubade esitajate informeeritus nendele väljastatud teatiste/lubade kehtivuse osas.
15. Kui EHR-is on menetlejale omistatud taotlus, siis võiks taotluse tagasisaatmine toimuda menetleja kontakti alt, mitte umbisikuliselt nagu praegu, mis võimaldaks taotleja-menetleja vahelist otsekontakti loomist lihtsustada.

2 Tuleviku nägemus

2.1 Nägemus digitaliseeritavatest sammudest

Järgnevalt on kirjeldatud nägemus olulisematest soovituslikest digitaliseeritavatest sammudest üldistatud protsesside ja nende etappide kaupa, mis suure tõenäosusega võivad tuua kaasa olulist tõhusust teenuste taotlemise ja menetlemise protsessidesse. Oluline on rõhutada, et tegu on esmase nägemusega, kus puudub veel hea arusaam mõju ulatusest. Muudatuste täpsem mõju suurus selgitatakse välja hilisemas etapis läbiviidavas mõju analüüsis.

2.1.1 Taotluste/teatiste esitamine ja menetlus

Taotlemiseks ettevalmistumise etapp

Ettevalmistuse etapp on ajakulukas nii taotlejatele, kes proovivad ennast asjadega kurssi viia kui ka menetlejatele, kes neid selle käigus nõustavad. Seega oleks nägemuses mõistlik kaaluda iseteeninduslikke teenuseid, mis võimaldaksid ettevalmistuse käigus kogutavat infot kiiremini koondada. Ühe ideena tasuks kaaluda näiteks teenust, kus isik annab sisendiks katastriüksuse tunnuse, mille peale tagastatakse talle infona:

1. Kehtivad ja mittekehtivad dokumendid, mis on üksuse ja selle ehitistega seotud (sh. PT-d, teatised, load ja võimalikud ettekirjutused). Dokumentide juures koheselt jätkudokumentide koostamise alustamise võimalused;
2. Kehtivad detailplaneeringud (juhul kui need on keskselt päritavad);
3. Kitsendused, mis on seotud sellele üksusele ehituse planeerimisega, sh. info, mida tal oleks vajalik või mõistlik selle kitsendustega seotud riskide minimeerimiseks enne taotluse esitamist teha. Näiteks:
4. kinnistule kehtiv üldplaneeringu leiad siit;
5. kinnistut läbib võrguvaldaja trassi kaitsevöönd, millega seoses võib projekteerimisel vaja minna tehnilisi tingimusi; (taotle need siit)
6. kinnistu on looduskaitsealal, mistõttu peab planeeritav olema vastavuses kaitse korralduse kavaga (mille leiad siit);
7. kinnistul on muinsuskaitseobjekte, mistõttu võib ehitustöödeks vajalik olla lisaks eraldiseisev tööde alustamise luba MKA-lt (taotle see siit);
8. jms.
9. Võimalus koheselt avada kitsendused kaardil (EHR siselt või väljalangitult Maa-ametis);

Teenust võimaldaks kokku hoida oluliselt andmepäringutele kuluvat aega.

Lisaks eeltoodule võiks selleks, et aidata huvipooltel aru saada, mida nad oma huvide rahuldamiseks täpsemalt taotlema peavad (millist teenust kasutama), oleks võimalik teha küsimuste põhine teenus soovide kohta, mis tulemina ütleb, millist teenust taotleda oleks õige (teatis või luba, või ehk polegi vaja midagi esitada). Vajadusel juhataks otse taotleja taotlemise juurde, kas siis jätkudokumentina või uue dokumentina.

Taotluse/teatise koostamine

Taotluse teatise koostamisel kulub taotlejatel palju aega taotluse lisadena esitatava dokumentatsiooni koondamiseks ja allkirjastamiseks, sh. õigesti nimetamiseks ja struktureerimiseks ja hiljem selle dokumentatsiooni üleslaadimiseks. Täna tehakse koondamine ja allkirjastamine, sh. dokumentatsiooni struktureerimine ja nimetuskeemide tagamine väljaspool süsteemi ja koostatu korrektsuses saab veenduda alles failide üleslaadimisel süsteemi.

Olulist tõhusust taotlejatele võimaldaks siin, kui lisaks olemasolevale olukorrale võimaldada dokumentide koondamist ja allkirjastamist ka teostada EHR siselt, näiteks kutsete põhisel. Taotleja juhhib kogu protsessi:

1. Ta alustab taotlusega ja täidab taotluseks vajalikud andmed;
2. Dokumentatsiooni koondamiseks ja taotluse juurde laadimiseks võiks olla võimaldatud erinevad stsenaariumid:
3. taotleja koondab ja allkirjastab dokumentatsiooni väljaspool EHR süsteemi, tagades korrektsed nimetusskeemid;
4. taotleja koondab dokumendid kokku väljaspool EHR süsteemi ja tagab nende korrektse nimetusskeemi, kuid saab kogu paki üles laadida ilma allkirjadeta ning saata nendele, kes allkirju peavad andma, e-postiga allkirjastamise kutsed EHR-ist. Kutse saajal on e-kirjas link, mille avades ta viiakse EHR-i koheselt allkirjastamise protseduuri juurde (sarnane Digidoc.ee teenusega).
5. taotleja koondab dokumendid kokku väljaspool EHR-i ja laeb allkirjastamata ja ilma nimetusskeemi tagamata dokumendi paki registrisse, kus tal on võimalus vajadusel nimetusi korrigeerida ja dokumentide struktuuri muuta. Süsteemi siseselt on võimalik kontrollida nimetusskeemide korrektsust ja anda indikatsiooni nimetuste korrektsuse osas. Üleslaetud ja korrastatud dokumentatsioonipakk allkirjastatakse allkirjastamise kutsete abil. Juhul kui erinevad dokumentatsioonipaki osad vajavad erinevate osapoolte allkirju, siis on võimalik saata allkirjastamiseks vastavale osapoolle ainult see osa pakist.
6. taotleja saadab dokumentatsiooni laadimiseks kutsed erinevatele osapooltele, kes laevad dokumentatsiooni süsteemi, kus taotlejal on võimalus neid vajadusel paiknemise struktuuri mõttes ümber organiseerida (nt katalogiseerida) ja korrastada. Järgneb süsteemis allkirjastamine kutsete abil eelnevate stsenaariumitele sarnaselt.
7. Allkirjastatud dokumentatsiooni muudatuste vajaduse korral on võimalik teha dokumentidesse muudatusi ka ükshaaval (laadida olemasolevast uus versioon, vajadusel automaatselt versioneerides või lisada uus dokument), mille tulemusena süsteem suudab dokumentide struktuuri ja nende allkirjastatuse hierarhias ise tuvastada, kelle allkirju on vaja selle muudatuse tegemiseks korrata ja saata neile osapooltele automaatselt allkirjastamise kutsed.

Selliste lisastsenaariumite tugi lahendaks täna suurema osa taotluse lisadokumentide koondamise ja laadimisega seotud probleeme, mis võivad olla vägagi ajakulukad.

Lisaks sellele looks tõhususe suhtes olulist lisaväärtust, kui taotluse koostamisel oleks taotlejal võimalik EHR siseselt kanda üleslaetud projekti DWG-vormingus fail koheselt Maa-ameti kitsenduste kaardile ja seda vaadelda kihte sisse ja välja lülitades (sh. lisaks kitsendustele ka näiteks ohtlike ettevõtete ohuala kihte, ETAK kaardistuse kihte (hallid hooned) jms), mis pakuks maksimaalselt kasutusmugavust professionaalsele taotlejale veendumaks, et tema poolt planeeritav on kooskõlas kõige vajalikuga. Olulist lisaväärtust tooks siin lisa, kui sama funktsionaalsus on ka menetlejal või läbivaatust läbiviival ametnikul, mis tagaks, et kõikidel osapooltel on süsteemisiseselt samad vaated ja hõlbustaks ka tagasisidestamist. Mõjudena tõuseks taotluste kvaliteet ja tänastest võimalikest ebaselgustest tingitud korduvkooskõlastuse ringid.

Taotluse/teatise vastuvõtmine

Taotluste vastuvõtmisel on põhiline ajakulu seotud paberil või digidokumendina esitatud taotluste sisestamiseks EHR-i.

1. Taotluste/teatiste vastuvõtmiseks võiks luua API, mille kaudu soovijatel on võimalik taotluseid süsteemi edastada masin-masin liidese abil EHR-i. Selliste liideste loomine võimaldaks luua suuremat potentsiaali masintöödeldaval kujul andmete esitamiseks (sh. nt. projektdokumentatsiooni esitamiseks BiM mudelina, DWG\DGN\DFS projektina, XML-vormingus dokumentatsioonina, vms.). Samuti tekitaks see võimaluse veebiteenuste arendajatele ja SaaS teenuste pakkujatele arendada välja paremaid ja tõhusamaid ja kasutusmugavamaid e-teenuseid taotluste koostamiseks ja esitamiseks, sh sündmusteenuste arendamiseks, kus mõni EHR-i teenus võib olla osateenuseks. API kasutamiseks on võimalused avada ukse nii avalikule kui erasektorile.
2. Menetleja määramine ja menetluse algatamine võiksid olla süsteemis lahusprotseduurid. Menetluse algatamise võib automatiseerida, kuna see lähtub otseselt Haldusmenetluse seadusest, mis ütleb, et menetlus algab dokumendi laekumisest järgneval päeval.

Taotluse/teatise menetlemine

Korduvkooskõlastusringid on ühed olulisemad põhjused, miks täna menetluste pikkused venivad. Selleks, et korduvkooskõlastusi vähendada, tuleks tõsta juhtida esitatava taotluse kvaliteeti ja taotluse läbivaatuste kvaliteeti. Taotluse kvaliteedi juhtimist tuleb alustada juba taotluse koostamise faasis, kus tuleb rõhku panna taotleja abistamisele kvaliteedi loomel. Menetlemise käigus tuleb abistada menetlejaid, menetlusosalisi ja ka taotlejaid, kes täiendusi esitavad.

Järgnevalt on toodud soovituslikud digiteeritavad sammud menetlemise etapis, mis võimaldaksid luua menetlustesse ökonoomikat ja luua tõhusust:

1. Taotluse koosseisust võiks menetlustes eraldada aadressandmete osa selliselt, et seda osa oleks võimalik menetleda eraldiseisvalt paralleelselt ülejäänud taotluse dokumentatsiooniga ja sellega seotud muudatused ei tingiks taotluse täiendamise ja korduvkooskõlastuse andmise vajadust. Aadressikorrastus on KOV pädevuses ja vastutusel. Taotleja poolt esitatud aadressi tuleb suhtuda kui soovitusse, kuid mida KOV ei pea tingimata järgima. KOV võib ise korrigeerida aadressi selliselt, et see oleks korrektne, ilma et seda peaks taotluses laskma taotlejal täiendada. Selle soovitusel lahendusel langeksid ära suur hulk korduvkooskõlastusi, mis on tingitud aadressi muudatuse vajadusest menetluse lõpufaasis.
2. Menetleja võiks saada menetlustoiminguid anda mitu tükki korraga linnutades võimalikke ettepanekuid valikud, mis on igas asutuses enda seadistada. Sh. võiks kooskõlastustoimingute puhul rakendada automaatselt 10-päevast tähtaega, ilma et menetleja peaks seda ise valima.
3. Piirinaabrite kaasamise protseduuril võiks kaasatavate kontaktandmete päringud olla teostatavad automaatse ahelana EHR süsteemi siseselt, mis viiakse läbi menetleja käsu peale. Kaasamise toimingul võiks piirinaabrite katastriüksuste numbreid saada anda süsteemile sisse käsitsi komaeraldatuna, valida nimekiri kaardil üksuste peal klõpsates, või pärida piirinaabrid Maa-ametist automaatse päringuga, mille tulemuste kohta tehakse automaatsed Kinnistusraamatu päringud, mille tulemusel tehakse automaatsed Rahvastikuregistri ja Äriregistri päringud, mille tulemusena saab menetleja nimekirja kaasatavatest (mida saab hiljem vajadusel värskendada). Kogu nimekirjale on võimalik sisestada üks standardne kaasamise tekst, mis saadetakse kõikidele nimekirjas linnutatud kontaktidele automaatselt. Kaasamine toimub menetlustoimingu kutsena e-posti aadressile, mis sisaldab otselinki kaasamise tegevuse juurde kus on võimalik taotlusega tutvuda ja oma arvamus avaldada. Kui ahelapäringu tulemusel salvestada kaasatavate isikukoodid antavate menetlustoimingute juurde, siis on võimalik kaastaval süsteemi logides näha toimingut oma töölaual. Kaasamiskutse saatmisel tuleb tuvastada, kas kutse läks läbi ja ideaalis võiks seda automaatselt saada näha EHR-is. Alternatiivina võiks kaasamise kutse saatmise ebaõnnestumise teade jõuda menetleja e-posti aadressile, mille alusel ta süsteemist ahelapäringu tulemusena salvestunud elukoha andmete järgi võtab välja isiku tavapostiaadressi ja tal on võimalik kaasamise kutse otse EHR-ist välja trükkida paberil (või PDF-dokumendina), et anda see asutuse referendile välja saatmiseks (ideaalis võiks saata genereeritud kutse PDF-i otse referendi e-postile süsteemi seest).
4. Menetlejale tuleks võimaldada kitsenduste vaatamine EHR siseselt integreeritud kaardil koos taotluses esitatud ruumikujuga, sarnaselt taotluse koostamise etapis tehtud ettepanekuga.
5. Taotleja saab suhelda kooskõlastusringi kestel märkuse saanud ametnikega operatiivselt ja enne kooskõlastusringi lõppemist saab kooskõlastaja/arvamuse avaldaja oma seisukohti või märkuseid muuta. Näiteks vahel ei suuda menetlev osapool taotluse läbivaatamisel tuvastada mõnda vajalikku dokumenti, kuid see on sinna siiski lisatud. Kui täna jätab toimingu teostaja selle kohta märkuse ja seejärel peab taotleja ootama kogu kooskõlastusringi ära, et öelda sellele ametnikule – tegelikult see on seal olemas, mille järel tuleb teha uus kooskõlastusring. Selle ettepaneku võimaldamine aitaks vältida selliseid olukordi.
6. EHR võiks pakkuda automaatliidest asutustele menetlustoimingute andmiseks ja menetlustoimingute tulemite vastuvõtmiseks. Paljud kooskõlastajad ja arvamus avaldajad eelistavad omi sisemisi süsteeme menetlustoimingute läbiviimiseks. Automaatliidese võimaldamine, võimaldaks neil osapooltel teha oma süsteemi poole liidese, mis päriks asutusele antud menetlustoiminguid ja sellega seotud andmeid (sh. vajadusel taotlus) ja registreeriks need sisemistes süsteemides automaatselt, kus need menetletakse. Menetluse tulemi tagastatakse teise EHR liidesesse, mis võtab tulemi vastu ja uuendab vastava menetlustoimingu juures ära. MKM võiks kaaluda standardsete dokumendihaldussüsteemide juurde EHR menetlustoimingute liideste väljaarendamist. Rätseplahendusi kasutavad asutuste jaoks tuleks välja pakkuda vajalik API liidestuste loomiseks. Tegemist oleks alternatiiviga olukorrale, kus asutused on menetlustoimingute läbiviimiseks sunnitud

kasutama EHR-i. Intervjuude käigus selgus asutusi, kes sellistest teenustest oleksid väga huvitatud. (nt. Telia). See võimaldaks jätkata paindliku olukorraga kasutada haldustoimingute menetlemiseks oma lahendusi, kuid ilma liigse lisakoormuseta süsteemidevaheliseks andmete ülekandeks.

2.1.2 Registripäranduskannete teostamine

Registripäranduskannete tegemiseks võiks KOV-ide tungival soovil taastada iseteeninduslik teatise esitamise. Lisasoovina on aga KOV-id küsinud võimalust selliste teatiste menetlemiseks, mitte ainult registreerimise võimalust. KOV-il peaks jääma siiski võimalus ka aadressi korrigeerimiseks kui seda vaja peaks olema või ruumikuju täpsustamiseks. Menetletud teatiseid peab olema võimalik oleku järgi eristada teistest teatistest ja vajadusel välja filtreerida.

3 Lisad

3.1 Lisa 1: Intervjueeritud asutuste nimekiri

Järgnevalt on toodud intervjueeritud asutuste nimekiri intervjueerimise järjekorras.

Intervjueeritud asutus	Roll
Saue vald	KOV
Lääne-Harju vald	KOV
Kiili vald	KOV
Novarc Group	Ettevõtja
Maru Ehitus	Ettevõtja
Harku vald	KOV
Keskkonnaamet	Kooskõlastaja
Muinsuskaitseamet	Kooskõlastaja
Rae vald	KOV
Kuusalu vald	KOV
Jõelähtme vald	KOV
Viimsi vald	KOV
Päästeamet	Kooskõlastaja
Maa-amet	Kooskõlastaja
Tehnilise Järelevalve Amet	KOV
Nordecon	Ettevõtja
Tallinna linn	KOV
Rapla vald	KOV
Kehtna vald	KOV
Terviseamet	Kooskõlastaja
Maanteeamet	Kooskõlastaja
Kadrina vald	KOV
Haljala vald	KOV
Tartu linn	KOV
Tallinna Vesi	Kooskõlastaja
Maa-amet - ADS	Kooskõlastaja
Kapitel	Ettevõtja
Põltsamaa vald	KOV
Paide linn	KOV
Türi vald	KOV
Saaremaa vald	KOV
Narva linn	KOV
Pärnu linn	KOV
Elering	Kooskõlastaja
Kodumaja Projekteerimise	Ettevõtja
Kirjanurk	Ettevõtja
Salto Arhitektuuribüroo	Ettevõtja
Nord Projekt	Ettevõtja

Liven Kinnisvara	Ettevõtja
Telia	Kooskõlastaja
Roadplan	Ettevõtja
Peeter Pere Arhitektid	Ettevõtja
K-Projekt	Ettevõtja

www.pwc.ee